

**ANALISIS PEMBENTUKAN LEKSIS
KATA MAJMUK SETARA DALAM
BAHASA MELAYU DAN BAHASA CINA**

CHAN KAR MIN

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

2015

**ANALISIS PEMBENTUKAN LEKSIS
KATA MAJMUK SETARA DALAM
BAHASA MELAYU DAN BAHASA CINA**

CHAN KAR MIN

**DISERTASI DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN BAGI
IJAZAH SARJANA LINGUISTIK**

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

2015

UNIVERSITI MALAYA

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Nama: **CHAN KAR MIN**

(No. K.P/Pasport: **650105-08-6862**)

No. Pendaftaran/Matrik: **TGC070019**

Nama Ijazah: **IJAZAH SARJANA LINGUISTIK**

Tajuk Kertas Projek/Laporan Penyelidikan/Disertasi/Tesis (“Hasil Kerja ini”):
**ANALISIS PEMBENTUKAN LEKSIS KATA MAJMUK SETARA DALAM BAHASA
MELAYU DAN BAHASA CINA**

Bidang Penyelidikan: **LEKSIKOLOGI**

Saya dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa:

- (1) Saya adalah satu-satunya pengarang/penulis Hasil Kerja ini;
- (2) Hasil Kerja ini adalah asli;
- (3) Apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya dan satu pengiktirafan tajuk hasil kerja tersebut dan pengarang/penulisnya telah dilakukan di dalam Hasil Kerja ini;
- (4) Saya tidak mempunyai apa-apa pengetahuan sebenar atau patut semunasabahnya tahu bahawa penghasilan Hasil Kerja ini melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain;
- (5) Saya dengan ini menyerahkan kesemua dan tiap-tiap hak yang terkandung di dalam hakcipta Hasil Kerja ini kepada Universiti Malaya (“UM”) yang seterusnya mula dari sekarang adalah tuan punya kepada hakcipta di dalam Hasil Kerja ini dan apa-apa pengeluaran semula atau penggunaan dalam apa jua bentuk atau dengan apa juga cara sekalipun adalah dilarang tanpa terlebih dahulu mendapat kebenaran bertulis dari UM;
- (6) Saya sedar sepenuhnya sekiranya dalam masa penghasilan Hasil Kerja ini saya telah melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain sama ada dengan niat atau sebaliknya, saya boleh dikenakan tindakan undang-undang atau apa-apa tindakan lain sebagaimana yang diputuskan oleh UM.

Tandatangan Calon

Tarikh:

Diperbuat dan sesungguhnya diakui di hadapan,

Tandatangan Saksi

Tarikh:

Nama: **DR. WONG NGAN LING**

Jawatan: **PENYELIA**

ABSTRAK

Kajian ini mengkaji lexis kata majmuk setara (KMS) bahasa Melayu dan bahasa Cina dari aspek struktur, kategori, makna dan ciri-ciri. Sebanyak 91 lexis KMS bahasa Melayu dan 101 KMS padanan penterjemahan bahasa Cina dipungut sebagai data pilihan. Daripada aspek struktur dan kategori, KMS bahasa Melayu yang dikumpul didapati mempunyai dua belas jenis sementara KMS bahasa Cina mempunyai empat belas jenis. Ini berbeza daripada dapatan kajian Ceccagno dan Scalise (2006) KMS merumuskan bahasa Cina mempunyai tujuh jenis. Daripada aspek makna, konsep Kepala (dua kepala dan tiada kepala) Ceccagno dan Scalise (2006) digunakan. Konsep dua kepala bermaksud gabungan inti dengan inti (seperti: adab tertib, siang malam), sementara tiada kepala bermaksud kedua-dua kata tersebut tiada inti sehingga menghasilkan satu gabungan erti yang baru (seperti: kaki tangan, hati jantung). Dapatan kajian ini mendapati jenis dua kepala (*two headed*) ini merupakan majoriti data kajian baik dalam bahasa Melayu ataupun bahasa Cina. Ini bererti kebanyakannya makna KMS BM dan KMS BC adalah jelas (dua kepala), hanya sebahagian kecil sahaja maknanya sukar dikenalpasti (tiada kepala). Daripada aspek ciri-ciri, Zaidi (2008) merumuskan sembilan ciri penentu kata majmuk bahasa Melayu, tetapi kajian ini menunjukkan ciri-ciri ini tidak semestinya dapat diaplikasikan dalam KMS bahasa Melayu dan bahasa Cina. Hanya tujuh ciri untuk bahasa Melayu dan tiga ciri untuk bahasa Cina yang dapat diaplikasikan. Dengan itu, hasil ini membuktikan bahawa unsur-unsur KMS dapat memberi interpretasi makna secara lebih tepat kepada pengguna bahasa. Diharapkan ini dapat dijadikan sebagai sumber rujukan yang berguna kepada pengguna-pengguna dwibahasa.

ABSTRACT

This study examines the Malay and Chinese languages' lexis of coordinate compounds (KMS) from the aspect of structure, category, meaning and feature. A total number of 91 Malay language and 101 translations of Chinese language coordinate compounds (KMS) are selected as data sampling. In terms of structure and category, it is gathered that the Malay language KMS are collected in twelve categories whereas Chinese language KMS are collected in fourteen categories. This differs from the findings of Ceccagno dan Scalise (2006) where the Chinese language only have seven categories of KMS. In terms of meaning, the concept of Heads (Two Heads and No Head) by Ceccagno dan Scalise (2006) is adopted. The concept of Two Head means the combination of kernels (e.g. *adab tertib*, *siang malam*) whereas no head means both heads are without core to produce a combination of new meaning (e.g. *kaki tangan*, *hati jantung*). This study has proved that this kind of 'Two head' as the majority of data review either in Malay or Chinese language. This implies that the meaning of KMS is mostly confirmed Two Head and only a small friction of the meaning is hard to figure out. (i.e. No Head). In terms of features, Zaidi (2008) concluded nine features of compound, however this study shows that these nine features may not necessarily be applied in KMS Malay and Chinese language. There are only seven features of Malay language and three features of Chinese language that could be applied. Thus the result of this study proved that the elements of KMS will provide an more accurate interpretation of word meaning to all the language users. It is hoped that this study will be a useful source of reference as well to all bilingual users.

PENGHARGAAN

Ribuan terima kasih kepada penyelia yang telah bersara, Professor Madya Dr. Asha Doshi A/P K K Doshi Kantilal atas bantuan, bimbingan, teguran dan nasihat yang berguna sepanjang kajian sebelum beliau bersara. Terima kasih yang tidak terhingga juga saya ingin ucapkan kepada penyelia Dr. Wong Ngan Ling yang menggantikan Professor Madya Dr. Asha Doshi. Beliau sentiasa bersedia memberi nasihat, tunjuk ajar dan bimbingan sehingga saya dapat menyiapkan kajian ini. Saya amat menghargai kesabarannya, senang dihubungi dan cepat dalam tindakan semasa sesi penyeliaan sepanjang pengajian ini. Saya ingin juga mengucapkan terima kasih kepada Dr. Shenna Kaur A/P Jaswant Singh kerana menolong dalam program *Turnitin*.

Turut diucapkan terima kasih kepada Kementerian Pelajaran Malaysia yang memberi biasiswa pengajian saya selama 18 bulan. Selain itu, risalah selidik yang bertajuk Bentuk Kata Majmuk Berdasarkan Data Korpus telah diterima melalui pegawai Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP), Puan Aminah Awang Besar, kemudahan yang diberi amat dihargai. Saya ingin ucapkan ribuan terima kasih kepada pihak DBP.

Tidak ketinggalan juga, saya ingin merakamkan penghargaan kepada ahli-ahli keluarga dan rakan-rakan saya yang banyak memberikan sokongan, semangat dan galakan di sepanjang pengajian saya ini. Akhir sekali saya mengucapkan terima kasih kepada sesiapa yang telah memberi sumbangan dalam menjayakan disertasi ini, sama ada secara langsung atau tidak langsung, yang saya tidak terdaya mencatat dalam halaman ini.

KANDUNGAN

ABSTRAK	iii
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	x
SENARAI RAJAH	xii
SENARAI SINGKATAN DAN SIMBOL	xiii
BAB 1 PENGENALAN	1
1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN	1
1.2 PERNYATAAN MASALAH	5
1.2.1 Kata Majmuk	5
1.2.2 Kata Majmuk Setara	8
1.3 OBJEKTIF KAJIAN	11
1.4 SOALAN KAJIAN	11
1.5 KEPENTINGAN KAJIAN	12
1.6 BATASAN KAJIAN	14
1.7 DEFINISI ISTILAH KATA MAJMUK SETARA (KMS)	16
1.7.1 Kata Majmuk Setara Bahasa Melayu (KMS BM)	16
1.7.2 Kata Majmuk Setara Bahasa Cina (KMS BC)	17
1.8 RINGKASAN BAB	18

BAB 2	KAJIAN KEPUSTAKAAN	20
2.1	PENDAHULUAN	20
2.2	KONSEP KMS BM	20
2.2.1	Dwandwa	21
2.2.2	Kata Majmuk Setara	22
2.2.3	Frasa Setara Dan Frasa Kompleks Setara	25
2.2.4	Frasa Rangkap Kata	26
2.2.5	Kata Majmuk Atau Frasa	29
2.3	KONSEP KMS BC	32
2.4	KONSEP KMS OLEH PARA LINGUIS BARAT	36
2.5	KAJIAN KMS BM	40
2.5.1	Aspek Tatabahasa	40
2.5.2	Aspek Morfologi	41
2.5.3	Aspek Morfosintaksis	42
2.5.4	Aspek Semantik Dan Pragmatik	43
2.5.5	Aspek Penggunaan Data Korpus	46
2.5.6	Rumusan Ringkas Kajian-kajian Lepas Tentang KMS BM	48
2.6	KAJIAN KMS BC	50
2.6.1	Aspek Fonologi	50
2.6.2	Aspek Morforlogi Dan Tatabahasa	51
2.6.3	Aspek Makna	57
2.6.3.1	Darjah Kejelasan Makna	57
2.6.3.2	Perhubungan Makna AB	59
2.6.3.3	Makna Daripada Segi Etimologi	61
2.6.3.4	Konsep Kepala	61

2.7	RINGKASAN BAB	64
BAB 3	METODOLOGI KAJIAN	67
3.1	PENDAHULUAN	67
3.2	PROSEDUR PENGUMPULAN DATA KMS	68
3.2.1	Pemilihan Data KMS BM	69
3.2.2	Pengorganisasian Data KMS BM	74
3.2.3	Penyemakan Makna KMS BM	80
3.2.4	Pengenalpastian Padanan Terjemahan Daripada KMS BM Kepada KMS BC	80
3.2.5	Pengorganisasian Data KMS BM – Padanan Terjemahan KMS BC	92
3.3	PENGANALISISAN DATA DAN PERBANDINGAN DATA	98
3.3.1	Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006)	99
3.3.2	Pendekatan Chui (1991) Dan Kajian Zhou (2006)	101
3.3.3	Penentu Ciri-Ciri Kata Majmuk Setara	103
3.4	RINGKASAN BAB	104
BAB 4	ANALISIS DATA DAN PERBINCANGAN	107
4.1	PENDAHULUAN	107
4.2	ANALISIS DATA DARIPADA ASPEK STRUKTUR DAN KATEGORI	108
4.3	ANALISIS KMS BM DAN KMS BC BERDASARKAN KONSEP KEPALA	112
4.3.1	Analisis Konsep ‘2’ Atau ‘0’ Kepala KMS BM dan KMS BC	113
4.4	PENGANALISISAN CIRI-CIRI KMS BM DAN KMS BC	117
4.5	RINGKASAN BAB	122

BAB 5	KESIMPULAN	124
5.1	PERBINCANGAN	124
5.2	STRUKTUR DAN KATEGORI KMS BM & BC	124
5.3	KONSEP KEPALA DAN PERHUBUNGAN MAKNA KMS BM & BC	129
5.4	CIRI-CIRI PENENTU KMS BM & BC	131
5.5	IMPLIKASI KAJIAN	135
5.6	CADANGAN KAJIAN LANJUT	137
5.7	KESIMPULAN	138
RUJUKAN		140
LAMPIRAN A		145
LAMPIRAN B		172

SENARAI JADUAL

Jadual	Mukasurat
Jadual 1.1 Makna kata seerti	12
Jadual 1.2 Makna kata majmuk setara (KMS)	13
Jadual 1.3 Pembentukan kata bahasa Cina	17
Jadual 2.1 Ketidakselarasan konsep KMS BM oleh para linguis	31
Jadual 2.2 Huraian KMS BC oleh para linguis negara Cina dan negara Barat	39
Jadual 2.3 Pencirian kata majmuk (unsur binaan) menurut penahu	44
Jadual 2.4 Pencirian kata majmuk (hubungan bentuk) menurut penahu	45
Jadual 2.5 Perbandingan data terpilih berdasarkan tiga ciri kriteria bentuk	46
Jadual 2.6 Kajian-kajian lepas tentang KMS BM	50
Jadual 2.7 Exocentric or two-headed $[N+N]_N$, $[V+V]_V$, $[A+A]_A$ coordinate compounds	62
Jadual 2.8 Exocentric $[V+V]_N$, $[A+A]_N$, $[V+V]_{N/V}$ nominal compounds	62
Jadual 2.9 Kajian-kajian lepas tentang KMS BC	63
Jadual 3.1 Penyusunan data KMS Bahasa Melayu daripada KDE4	71
Jadual 3.2 Saiz dan jenis data KMS BM daripada KDE4	74
Jadual 3.3a Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)	75
Jadual 3.3b Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)	77
Jadual 3.3c Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)	78
Jadual 3.4 Analisis data KMS BM berdasarkan struktur dan kategori	79
Jadual 3.5 Proses pencarian padanan terjemahan KMS BC	81
Jadual 3.6 Pemilihan Data KMS BC	84
Jadual 3.7 Penyemakan makna dan penentuan golongan kelas kata KMS BC	85

Jadual 3.8a Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC	86
Jadual 3.8b Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC	89
Jadual 3.8c Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC	91
Jadual 3.9a Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS	95
Jadual 3.9b Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS	96
Jadual 3.9c Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS	97
Jadual 3.10 Saiz dan jenis data KMS BM dan padanan KMS BC	98
Jadual 3.11 Konsep kepala	100
Jadual 4.1 Analisis data KMS BM berdasarkan struktur dan kategori	109
Jadual 4.2 Analisis data KMS BC berdasarkan struktur dan kategori	110
Jadual 4.3 Jumlah dan peratus analisis data berdasarkan struktur dan kategori	110
Jadual 4.4a Konsep ‘kepala’ KMS BM dan KMS BC	113
Jadual 4.4b Konsep ‘kepala’ KMS BM dan KMS BC	115
Jadual 4.4c Konsep ‘kepala’ KMS BM dan KMS BC	116
Jadual 4.5 Ciri–ciri KMS BM dan KMS BC	118
Jadual 4.6 KMS BM dan KMS BC tidak boleh menerima sebarang penyisipan	119
Jadual 4.7 Struktur KMS BM dan KMS BC yang boleh diubah	120
Jadual 5.1 Jenis Kombinasi struktur dan kategori KMS BM dan KMS BC	127
Jadual 5.2 Analisis data KMS BM dan KMS BC berdasarkan 9 ciri penentu	131
Jadual 5.3 Tujuh ciri penentu KMS BM	132
Jadual 5.4 Tiga ciri penentu KMS BC	133
Jadual 5.5 Cadangan terjemahan dalam KPE3	135
Jadual 5.6 Data KMS BM (KDE4) yang tidak dimasukkan dalam entri KPE3	136

SENARAI RAJAH

Rajah	Mukasurat
Rajah 2.1. Klasifikasi kata majmuk	37
Rajah 3.1. Proses pengumpulan data KMS BM-padanan KMS BC	106

SENARAI SINGKATAN DAN SIMBOL

Singkatan/Symbol	Definisi
BM	Bahasa Melayu
KM	Kata Majmuk
KMS	Kata Majmuk Setara
KN	Kata Nama
KA	Kata Adjektif
KK	Kata Kerja
KAv	Kata Adverba
KP	Kata Posisi
KB	Kata Bilangan
F	Frasa
KDE3	<i>Kamus Dewan Edisi 3</i>
DBE4	<i>Kamus Dewan Edisi 4</i>
KPE3	<i>Kamus Perdana Edisi 3</i>
XHC	<i>Xiandai Hanyu Cidian</i>
XHC5	<i>Xiandai Hanyu Cidian Edisi 5</i>
XHGC	<i>Xiandai Hanyu Guifan Cidian</i>
<i>N</i>	<i>Noun</i>
<i>V</i>	<i>Verb</i>
<i>A</i>	<i>Adjective</i>
AV	Adverb

sambung

Singkatan/Symbol	Definisi
<i>AV</i>	<i>Adverb</i>
$[N+N]_N$	$[Noun + Noun]_{Noun}$
$[V+V]_V$	$[Verb + Verb]_{Verb}$
$[V+V]_N$	$[Verb + Verb]_{Noun}$
$[V+V]_{N/V}$	$[Verb + Verb]_{Noun/Verb}$
$[A+A]_A$	$[Adjective + Adjective]_{Adjective}$
$[A+A]_N$	$[Adjective + Adjective]_{Noun}$
<i>CAT</i>	<i>CATEGORY</i>
<i>STRUCT</i>	<i>STRUCTURE</i>
STRUK	Struktur
KAT	Kategori
<i>R</i>	Makna secara umum rujuk kajian Mohamed (1999)
Ω	Makna secara khusus rujuk kajian Mohamed (1999)
+	KMS BC
-	Bukan KMS BC
x	Tidak dimasukkan dalam entri KPE3
*	Tidak dimasukkan dalam entri XHC5

BAB 1 PENGENALAN

1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Kata majmuk setara merupakan jenis pembentukan kata majmuk yang unik dan produktif, baik dalam bahasa Melayu mahupun bahasa Cina. Pernyataan ini disokong oleh ahli-ahli bahasa seperti Asmah (1993), Abdullah dan Ainon (1994), Liaw dan Abdullah (1994) dan Zhao (1980). Walaupun istilah yang berlainan telah digunakan oleh Asmah (frasa setara), Abdullah dan Ainon (frasa rangkap kata), Liaw dan Abdullah (kata majmuk setara) dan Zhao (*coordinate compounds*), sebenarnya mereka merujuk kepada pembentukan kata yang sama. Dengan ini, kajian ini akan menghuraikan kata majmuk setara dari segi leksikologi, iaitu struktur, kategori, makna dan ciri-ciri dengan lebih jelas lagi.

Sehingga kini, persoalan kata majmuk masih dibincangkan dengan hangat meskipun ramai ahli linguistik telah menulis tentangnya. Lebih-lebih lagi, jenis kata majmuk setara yang ingin diselidiki ini juga tiada keseragaman dalam istilah dan penghuraian yang jelas. Kekeliruan sama ada ia merupakan kata majmuk atau frasa masih menjadikan persoalan. Konflik yang timbul ini sebenarnya telah memberi ruang untuk perbincangan dalam kajian ini.

Menurut Asmah (1986), bahasa Melayu sangat kaya dengan ‘frasa setara’ yang dapat menggambarkan alam pemikiran orang-orang Melayu yang suka melihat kejadian dan sifatnya dalam pasangan. Frasa adverba yang dibicarakan oleh Asmah (1986)

merupakan kata yang menerangkan kata kerja. Contoh-contoh frasa nama, frasa kerja, frasa sifat dan frasa adverba yang diberikan oleh beliau seperti berikut:

- i. frasa nama: suami isteri, ibu bapa
- ii. frasa kerja: makan minum, keluar masuk
- iii. frasa sifat: miskin kaya, cantik molek
- iv. frasa adverba: hulu hilir, sana sini

Pendapat beliau sejajar dengan pendapat Abdullah dan Ainon (1994) yang menyatakan bahawa salah satu ciri istimewa bahasa Melayu adalah kegemaran menggunakan dua perkataan yang bertindih erti. Mereka berpendapat bahawa terdapat dua jenis frasa rangkap kata. Jenis pertama terdiri daripada dua perkataan yang mempunyai makna hampir serupa seperti berikut:

- i. rangkap kata nama dengan kata nama: sawah ladang, harta benda
- ii. rangkap kata kerja dengan kata kerja: tukar ganti, cerai berai
- iii. rangkap kata sifat dengan kata sifat: kurus kering, hitam legam

Sementara itu, jenis kedua pula merupakan pasangan kata yang mempunyai makna yang bertentangan misalnya, ‘ibu bapa, tua muda, tinggi rendah, hina mulia, soal jawab’ dan contoh-contoh lain.

Abdullah dan Ainon (1994) berhujah bahawa terdapat beratus-ratus contoh sebegini dalam bahasa Melayu. Di samping itu, mereka membincangkan perbezaan antara frasa rangkap kata dengan kata ganda. Sebagai contoh, mereka menggolongkan ‘cerdik pandai’ sebagai frasa rangkap kata dan bukannya kata ganda bebas (sejenis kata ganda). Mereka memberi alasan bahawa ‘cerdik’ dan ‘pandai’ merupakan dua perkataan dan kedua-duanya

mempunyai makna yang hampir sama. Oleh itu, ‘pandai’ bukan ‘pengganda’ kepada ‘cerdik’. Selain itu, ‘gunung-ganang, sayur-mayur’ dianggap sebagai kata ganda berima atau berentak kerana kata ‘ganang’ dalam ‘gunung-ganang’ dan ‘mayur’ dalam ‘sayur-mayur’, kedua-dua perkataan tersebut tidak mempunyai makna. Kata-kata ini hanya mempunyai rentak atau rima yang merupakan ‘pengganda’ kepada gunung dan sayur sahaja. Ini jelas menunjukkan frasa rangkap kata yang dikemukakan oleh Abdullah dan Ainon (1994) bermaksud ianya mesti terdiri daripada dua perkataan dan kedua-duanya mempunyai makna tersendiri.

Fenomena bahasa yang sebegini juga dihuraikan oleh Liaw dan Abdullah (1994) dengan menggunakan istilah ‘kata majmuk setara’. Pada pendapat mereka, kata majmuk setara adalah terdiri daripada gabungan dua kata dasar yang dapat dibahagikan kepada tiga jenis, iaitu seerti, berlawanan erti dan sejajar. Contoh-contoh seerti seperti ‘mala petaka, hutan rimba, sangkut paut’, berlawanan erti seperti ‘miskin kaya, buruk baik, tinggi rendah’ dan sejajar seperti ‘pinggan mangkuk, kampung halaman, rumah tangga’.

Zhao (1980) linguist bahasa Cina telah menghuraikan keunikan pembentukan kata bahasa Cina. Zhao (1980) menjelaskan bahawa pembentukan kata jenis penggandaan dan pemajmukan bahasa Cina memang sangat produktif. Bahkan ini menyebabkan makna bahasa Cina dapat disampaikan dengan lebih tepat dan lebih halus. Zhao telah membincangkan kedua-dua jenis pembentukan ini dengan lanjut dan jelas. Zhao menghuraikan makna kata majmuk setara *coordinate compound* yang halus berdasarkan beberapa contoh.

Beliau menyatakan apabila dua perkataan yang mendukung erti yang sama, iaitu 黑 (hitam) dan 暗 (gelap) digabungkan menjadi kata majmuk setara 黑暗 (hitam gelap). Beliau berpendapat bahawa gabungan kata majmuk setara tersebut mempunyai makna yang lebih halus, iaitu sangat gelap berbanding dengan kata tunggal 黑 (hitam) atau 暗 (gelap) sahaja. Bagi contoh 买 (beli) 卖 (jual) pula, kedua-duanya mempunyai perhubungan erti berlawanan. Dengan itu, apabila dua kata ini digabungkan, maknanya bukan lagi bermaksud jual atau beli, tetapi mempunyai makna yang lebih khusus iaitu berniaga *trade*.

Sehubungan ini, kata majmuk bahasa Cina juga telah menarik perhatian ahli-ahli linguistik barat baru-baru ini, seperti Ceccagno dan Scalise (2006). Mereka telah membuat perbandingan kata majmuk dalam bahasa Cina dengan bahasa Inggeris. Mereka telah memaparkan contoh '*coordinate compounds*' bahasa Cina yang unik dalam kajian mereka misalnya, 大小 'besar + kecil = saiz', 裁缝 'potong + jahit = tukang jahit'. Mereka berpendapat bahawa gabungan jenis '*coordinate compounds*' ini menghasilkan kombinasi kata yang mempunyai makna yang khusus dan unik. Ini jelas menunjukkan mereka merujuk kepada jenis pembentukan kata majmuk setara. Dengan itu, mereka menyarankan kata majmuk setara *coordinate compounds* dalam bahasa Cina patut diberi perhatian yang lanjut.

Secara ringkas, berdasarkan pendapat dan penghuraian yang berlainan tentang konsep kata majmuk setara oleh para penahu bahasa Melayu dan bahasa Cina, iaitu Asmah (1993), Abdullah dan Ainon (1994), Liaw dan Abdullah (1994), Zhao (1980) dan Ceccagno dan Scalise (2006), dapatlah disimpulkan kata majmuk setara merupakan sejenis

pembentukan kata yang unik dan produktif, tetapi dari segi konsep dan istilah memang memerlukan penghuraian yang lebih jelas.

Bertitik tolak dari perspektif ini, satu penyelidikan secara deskriptif terhadap kata majmuk setara dilaksanakan dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina. Ini bukan hanya memaparkan keunikan kata jenis ini, malahan menerapkan konsep ini dalam pengajaran dan pembelajaran bahasa secara berkesan di negara kita yang bersifat multilingua.

Zaman kita telah beralih ke zaman info-teknologi yang berkembang pesat dan ledakan pelbagai maklumat menyebabkan banyak kosa kata yang baru dihasilkan. Sebagai pengguna bahasa yang ingin maju bersama bahasa, kita perlu bersikap terbuka untuk mencari pola yang serupa dan berbeza dalam interlinguistik supaya intepretasi makna bahasa menjadi lebih tepat dan jelas.

1.2 PERNYATAAN MASALAH

1.2.1 Kata Majmuk

Dalam mendeskripsi kata majmuk bahasa Melayu, analisis yang lazim dilaksanakan oleh ahli-ahli bahasa adalah berdasarkan bentuk, jenis, fungsi dan makna. Secara umumnya, kebanyakan pengkaji bahasa Melayu bersependapat tentang penggolongan kata majmuk dari segi fungsi, misalnya Asmah (1982), Hashim (1993), Liaw dan Abdullah (1994), Abdullah (2006) dan Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa dan Abdul Hamid Mahmood (1989, 2008). Mereka membahagikan kata majmuk kepada kata nama

majmuk (jalan raya, gambar rajah), kata kerja majmuk (kemas kini, campur aduk), kata adjektif majmuk (panas terik, suka cita) dan kata tugas majmuk (kepada, bagaimana).

Namun begitu, oleh sebab perbezaan pendekatan dan perspektif yang didukung oleh para linguist, kajian Liaw dan Abdullah (1994) pada tahun 90an sehingga kajian Zaiton dan Nor Hashimah (2005), kajian Abdullah (2006) dan kajian Zaidi (2008) yang baru-baru ini, isu konsep kata majmuk masih diperdebatkan dari aspek definisi, bentuk dan penggolongan.

Isu kata majmuk yang masih diperdebatkan oleh ahli-ahli bahasa seperti yang dinyatakan oleh Liaw dan Abdullah (1994) dan Zaiton dan Nor Hashimah (2005) iaitu:

- a. Apakah ciri-ciri kata majmuk?
- b. Adakah ianya ditulis bersambung, terpisah atau digunakan sempang?
- c. Adakah kata majmuk itu bersifat kata atau frasa?
- d. Apakah nama yang paling sesuai digunakan untuk merujuk kepada sesuatu bentuk?

Persoalan ini bukan sahaja berlaku dalam bahasa Melayu, bahkan berlaku dalam bahasa Inggeris. Heah (1989) dan Bissetto dan Scalise (2005) berpendapat bahawa isu definisi dan klasifikasi kata majmuk dalam bahasa Inggeris masih merupakan satu persoalan universal.

Menurut Duan (2002) dan Wang (2007) pula, kajian linguistik bahasa Cina moden tentang morfologi dan 词汇 *wordhood* (pembentukan kata) telah bermula sejak 1950an. Namun sehingga kini masalah konsep 字 (huruf) atau 词 (perkataan) masih hangat diperdebatkan di kalangan para linguist bahasa Cina.

Duan (2002) dan Wang (2007) masing-masing dalam kajian mereka menyarankan bahawa terdapat dua pandangan yang berbeza di kalangan para linguis Cina tentang konsep perkataan. Ada sekumpulan penahu yang berpendapat bahawa konsep perkataan dan morfologi tidak wujud dalam bahasa Cina kerana bahasa Cina memiliki ciri-ciri yang berbeza daripada bahasa-bahasa lain. Sedangkan, para penahu yang lain pula membantah kerana pada dasarnya, semua bahasa di dunia ini memiliki persamaan sejagat '*universal*' iaitu sama ada bahasa di Barat atau di Timur masing-masing wujud konsep perkataan '*word*' dan morfologi. Pendek kata, prinsip sejagat '*universal*' ini telah disokong oleh sarjana-sarjana bahasa seperti Huang dan Liao (1997), Zhu (1999), Chen (2001), Packard (2000), Zhou (2006) dan Ceccagno dan Scalise (2006).

Wang (2007) menerangkan masalah bahasa Cina tentang konsep huruf 字 '*character*' dan perkataan 词 '*word*' dengan memberi satu contoh yang senang difahami, misalnya bagi perkataan linguistik '语言学' *yuyanxue*, biasanya orang Cina akan tanya: “这三个字是什么意思?” (Apakah makna tiga huruf '*character*' ini?). Ternyata di sini bahawa pada kebiasaannya orang Cina merujuk kepada konsep huruf dan bukan konsep perkataan. Oleh itu, penerapan konsep '*word*' perkataan dan tatabahasa barat dalam penghuraian pembentukan kata bahasa Cina masih dibincangkan. Berdasarkan kenyataan ini, dapatlah dikatakan masalah kajian pembentukan kata bahasa Cina moden terutamanya konsep huruf 字 atau perkataan 词 perlu diteliti.

1.2.2 Kata Majmuk Setara

Tidak dapat dinafikan masalah dalam pengenalanpastian kata majmuk setara memang menghadapi masalah yang sama seperti kata majmuk secara umumnya. Ketidakselarasan penggunaan istilah oleh penahu menimbulkan kekeliruan pengenalanpastian bentuk kata majmuk setara. Menurut Mortensen (2003) terdapat pelbagai istilah yang dirujuk terhadap kata majmuk setara oleh para linguis bahasa Inggeris seperti *dvandva compounds*, *copulative compounds*, *appositional compounds*, *parallel compounds*, *coordinating compounds*, *co-compounds*, *symmetrical compounds*, *redundant compounds*, *fixed binominals*, *binoms* dan lain-lain. Justeru itu, pengenalanpastian konsep kata majmuk setara perlu dilaksanakan untuk menangani persoalan ini.

Para linguis bahasa Melayu seperti Mees (1969), Asmah (1993, 2008), Abdullah dan Ainon (1994), Liaw dan Abdullah (1994), Nik Safiah et al. (2008) telah membincangkan kata majmuk dalam tatabahasa tetapi mereka mempunyai pandangan yang berlainan dalam menghuraikan konsep dan istilah kata majmuk setara.

Mees (1969) menamakan kata jenis ini sebagai ‘dwandwa’ dan mendefinisikannya sebagai persenyawaan bergabung atau komposit kopulatif. Kata jenis ini bersifat eksosentrik, iaitu kedua-dua perkataan mempunyai perhubungan makna sedarjat atau setara. Sebagai contohnya, laki bini, cantik molek, tua muda, lebih kurang, ini itu, jatuh bangun, harta benda, tanah air dan seumpamanya.

Asmah (1993) pula menggunakan istilah frasa setara. Beliau telah membahagikannya kepada dua jenis, iaitu frasa setara sinonim (contoh: sahabat handai, sanak saudara) dan frasa setara antonim (contoh: ibu bapa, suami isteri). Ini bermakna beliau telah melibatkan fenomena bahasa ini dalam aspek sintaksis dan bukan soal morfologi. Namun Asmah (2008) menggunakan istilah frasa kompleks setara yang terbahagi kepada tiga jenis, iaitu frasa setara sinonim (contoh: sahabat handai, sanak saudara, ribut taufan), frasa setara antonim (contoh: ibu bapa, suami isteri, asam garam) dan frasa setara pelengkap (contoh: sawah ladang, sirih pinang, makan minum). Hal ini telah menimbulkan kekeliruan dalam menghuriakan konsep perkataan dengan konsep frasa.

Abdullah dan Ainon (1994) menggunakan istilah frasa rangkap kata untuk menjelaskan dua jenis fenomena bahasa, iaitu dua perkataan yang sama erti (misalnya: harta benda, tukar ganti, cerdik pandai) atau yang bertentangan makna (misalnya: hina mulia, siang malam, pergi balik).

Liaw dan Abdullah (1994) pula menggunakan istilah kata majmuk setara yang terbahagi kepada tiga jenis iaitu seerti (contoh: mala petaka, hutan rimba, sangkut paut), berlawanan ertinya (contoh: kaya miskin, buruk baik, tinggi rendah) dan sejajar (contoh: kampung halaman, pinggan mangkuk, rumah tangga).

Nik Safiah et al. (2008) menggunakan contoh-contoh seperti ‘ibu bapa, kakitangan’ yang digolongkan sebagai ‘kata nama majmuk’, sementara ‘hutan rimba, pinggan mangkuk’ pula digolongkan sebagai ‘frasa nama’. Ini jelas menunjukkan timbulnya kekeliruan pendapat sarjana tentang kata dan frasa.

Berdasarkan konsep kata majmuk setara para sarjana bahasa Melayu di atas, perbezaan penggunaan istilah dan pendapat para penahu telah memberi ruang untuk peyelidikan dan perbincangan kata majmuk setara bahasa Melayu dan bahasa Cina dalam kajian ini.

Bagi istilah kata majmuk setara (KMS), para linguis Cina menampakkan keselarasan pendapat dengan menggunakan dua istilah iaitu 合成词 (kata komposit) atau 复合词 (kata majmuk). Dari segi jenis pula, secara amnya para linguis menggunakan istilah 并列式 (koordinat) atau 联合式 (gabungan). Pian dan Wang (1999) telah membincangkan dan menyelaraskan istilah yang disebut di atas ini sahaja digunakan agar mengelakkan kekeliruan pengguna bahasa.

Kebanyakan ahli-ahli linguis, misalnya Huang dan Liao (1997), Liu (2003), Zhu (1999), Chen (2001), Ge (2002) menggunakan istilah 联合型复合词 kata majmuk jenis gabungan. Zhou (2006) pula menggunakan istilah 并列式复合词 kata majmuk koordinat dalam perbincangan tatabahasa bahasa Cina.

Justeru itu, dapat disimpulkan bukan mudah untuk memberi definisi yang tepat tentang kata majmuk setara. Lebih-lebih lagi isu konsep kata majmuk yang sememangnya lama dibahaskan sama ada dalam bahasa Melayu, bahasa Inggeris atau bahasa Cina seperti yang dibincangkan di 1.2.1 di atas menunjukkan kata majmuk masih memerlukan banyak penerokaan.

Ketidakselarasan dalam isu kata majmuk dan kata majmuk setara ini tidak harus dipandang ringan kerana pembentukan kata majmuk merupakan salah satu aspek penting dalam kajian leksikologi dalam mana jua bahasa. Ini seterusnya akan mempengaruhi para pelajar, guru, penyelidik dan penyusun kamus. Kajian ini akan meninjau masalah yang wujud dalam pencirian kata majmuk setara ini supaya masalah pembentukan kata jenis ini dapat ditangani.

1.3 OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini merupakan kajian deskriptif bandingan yang bertujuan menganalisis pembentukan lexis salah satu jenis kata majmuk, iaitu kata majmuk setara (KMS) bahasa Melayu (BM) dan bahasa Cina (BC). Objektif khusus kajian ialah:

- a. Mengorganisasikan data lexis KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC ke dalam tiga kategori (seerti, berlawanan erti dan erti sejajar).
- b. Menganalisis struktur [KN+KN], [KK+KK], [KA+KA], [KA_v+KA_v] dan kategori [KN], [KK], [KA], [KA_v] bagi KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC.
- c. Menganalisis penghuraian makna KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC.
- d. Menghuraikan ciri-ciri KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC.

1.4 SOALAN KAJIAN

Kajian ini diharapkan dapat menjawab soalan-soalan berikut:

- a. Apakah struktur kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina?
- b. Apakah kategori kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina?

- c. Apakah persamaan dan perbezaan kata majmuk setara dalam penghuraian makna kata majmuk setara bahasa Melayu dan padanan bahasa Cina?
- d. Apakah ciri-ciri kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina?

1.5 KEPENTINGAN KAJIAN

Kajian ini membincangkan keunikan struktur, kategori, ciri-ciri dan makna kata majmuk setara. Apabila seseorang mempelajari bahasa, adalah menjadi beban bagi seseorang itu untuk mengingatkan kosa kata yang bertimbun-timbun. Jadi, pengajaran dan pembelajaran bahasa dengan senarai jaringan perkataan yang diorganisasikan dengan perhubungan seperti makna seerti, berlawanan erti dan erti yang sejajar akan memudahkan ingatan seseorang dalam penguasaan kosa kata. Selain daripada memperkaya kosa kata seseorang, pengenalpastian pembentukan kata yang pelbagai adalah salah satu cara bagaimana bahasa dapat dipelajari dengan lebih mendalam. Misalnya seperti kata-kata di bawah Jadual 1.1 dan Jadual 1.2:

Jadual 1.1

Makna kata seerti

Kata Seerti	Makna kata dipetik daripada KDE4
riang	I sangat gembira, girang hati, suka hati
gembira	1. = bergembira sangat suka, sangat girang, besar hati; 2. = naik~ = bergembira bangga dan berani, marah; 3. = kegembiraan
ria	I 1. gembira, girang, riang, sukacita; 2. ramai atau riuh (oleh suara orang bersuka-suka, berseronok-seronok, dll)

Jadual 1.2

Makna kata majmuk setara (KMS)

Kata majmuk setara	Makna kata dipetik daripada KDE4
riang gembira	suka dan gembira
riang ria	riang gembira
ria gembira	tersangat ria

Daripada contoh di atas, seseorang dapat mengenal pasti tiga kata yang seerti: riang, gembira dan ria. Kombinasinya akan menjadi kata majmuk setara jenis seerti seperti: 'riang + gembira, riang + ria dan ria + gembira'. Ketiga-tiga kata majmuk setara ini secara amnya membawa maksud 'gembira', tetapi jika diteliti dengan lebih lanjut, kita akan mendapati misalnya 'riang gembira' dan 'riang ria' bermaksud 'riang dan gembira' secara amnya sementara 'ria gembira' pula mempunyai maksud 'tersangat gembira'. Pengenalpastian cara pembentukan kata yang sebegini akan membantu seseorang mempelajari bahasa dengan lebih mendalam. Dengan itu, diharapkan kajian ini dapat memberi manfaat dan juga panduan terutamanya dalam aspek penggunaan bahasa iaitu:

- Menerapkan konsep kata majmuk setara dalam pengajaran dan pembelajaran bahasa supaya pelajaran lebih dinamik dan menarik dengan bandingan bahasa.
- Sebagai satu sumber rujukan dan maklumat kepada pelajar, guru, penyelidik dan penyusun kamus dalam penggunaan dwibahasa.
- Menjalinkan persahabatan kaum dengan mengintepretasi makna secara lebih tepat.
- Menperkaya kajian leksikologi bahasa Melayu dan bahasa Cina dan penyusunan kamus dwibahasa.

1.6 BATASAN KAJIAN

Bidang kajian ini bertumpu kepada penganalisan kata majmuk setara dalam aspek struktur, kategori, makna serta ciri-ciri bentuk binaan kata majmuk setara jenis seerti, berlawanan erti dan erti yang sejajar dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina.

Bahan kajian dirujuk melalui dua sumber, iaitu kamus ekabahasa, kamus tribahasa dan buku-buku tatabahasa. Sumber pertama adalah pengumpulan data-data daripada kamus-kamus untuk penghuraian dan perbandingan iaitu:

- a. *Kamus Dewan Edisi Keempat* (KDE4) merupakan kamus ekabahasa yang diketuai oleh editor Hajah Noresah Baharom et al. yang diterbitkan pada 2007.
- b. *Kamus Perdana Edisi Ketiga* (KPE3) yang disusun oleh Cheng Song Huat dan Lai Choy dan diterbitkan pada 2008.
- c. *Kamus Xiandai Hanyu Cidian Edisi Kelima* (XHC5) 现代汉语词典第5版 yang disusun oleh Lü Shu Xiang dan Ding Sheng Shu dan diterbitkan pada 2011.

Kamus-kamus yang dipilih ini merupakan kamus-kamus yang telah menjadi rujukan utama oleh pengguna-pengguna bahasa Melayu dan bahasa Cina di Malaysia. Kamus KDE4, KPE3 dan XHC5 adalah kamus yang terkini dalam pasaran, oleh itu kamus-kamus ini dipilih kerana dari segi entri memang telah dikemaskinikan dan ditambahbaik.

Selain daripada tiga kamus di atas, dua kamus yang lain juga digunakan sebagai rujukan tambahan iaitu: *Xiandai Hanyu Guifan Cidian* 现代汉语规范词典 yang disusun

oleh Li Xing Jian pada tahun 2004 dan Kamus Kembangan (Bahasa Melayu, bahasa Cina dan bahasa Inggeris) yang disusun oleh Lai Choy pada tahun 2010.

Sumber kedua yang digunakan sebagai rujukan adalah definisi konsep dan contoh-contoh kata majmuk setara (KMS) daripada buku-buku tatabahasa dalam bahasa Melayu, misalnya *Nahu Melayu Muktahir* yang dikarang oleh Asmah dan diterbitkan pada 1993, *Nahu Melayu Moden* merupakan karya Liaw dan Abdullah yang diterbitkan pada 1994, *Tatabahasa Dinamika berdasarkan Tatabahasa Dewan* yang ditulis oleh Abdullah dan Ainon dan diterbitkan pada 1994, *Morfologi* ditulis oleh Abdullah pada 2006, *Nahu Kemas Kini* merupakan karya Asmah yang diterbitkan pada 2008, *Tatabahasa Dewan* pula dikarang oleh Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa dan Abdul Hamid Mahmood, diterbitkan pada 2008. Sementara itu, bagi tatabahasa bahasa Cina, buku-buku seperti: *Bahasa Cina Kontemporari 现代汉语* yang dikarang oleh Huang Bo Rong dan Liao Xu Dong dan diterbitkan pada 1997, *Kamus Linguistik 语言文字词典* disusun oleh Pian Yu Qian dan Wang Tie Zhu dan diterbitkan pada 1999, *Bahan Pengajaran Tatabahasa 语法讲义* yang ditulis oleh Zhu De Xi pada 1999, *Pembentukan Kata Hanyu 汉语词法论* ditulis oleh Chen Guang Lei yang diterbitkan pada 2001, *Kajian Lexikologi dan Leksikografi 词汇学词典学研究* ditulis oleh Zhou Jian dan diterbitkan pada 2006 dan buku-buku tatabahasa lain digunakan sebagai rujukan.

1.7 DEFINISI ISTILAH KATA MAJMUK SETARA (KMS)

Memandangkan terdapat ketidakselarasan dalam istilah KMS oleh ahli-ahli bahasa, definisi istilah kata majmuk setara yang digunakan dalam kajian ini merujuk kepada Liaw dan Abdullah (1994) bagi bahasa Melayu dan Pian dan Wang (1999) untuk bahasa Cina.

1.7.1 Kata Majmuk Setara Bahasa Melayu (KMS BM)

Liaw dan Abdullah (1994) mengategorikan kata majmuk kepada dua golongan besar, iaitu kata majmuk setara dan kata majmuk tidak setara. Liaw dan Abdullah (1994) juga menamai kata majmuk setara sebagai kata majmuk dwandwa.

Kata majmuk dwandwa merupakan dua perkataan yang sedarjat dipersandarkan dekat-dekat sehingga bergabung menjadi satu paduan. Berdasarkan makna perkataan yang dipersandarkan itu, kata majmuk setara dapat dibahagi kepada tiga jenis:

a. Kata majmuk seerti

Kata majmuk yang kata keduanya digunakan untuk menguatkan pengertian kata yang pertama. Kata yang kedua itu biasanya seerti atau hampir ertinya dengan kata yang pertama (contoh: mala petaka, hutan rimba, sangkut paut).

b. Kata majmuk yang berlawanan ertinya

Kata majmuk yang kata keduanya mengandungi erti yang bertentangan dengan kata pertama (contoh: kaya miskin, buruk baik, tinggi rendah).

c. Kata majmuk sejajar

Kata majmuk yang kata keduanya bukanlah kata seerti kata pertama dan bukan pula kata berlawanannya (contoh: kampung halaman, pinggan mangkuk, rumah tangga).

1.7.2 Kata Majmuk Setara Bahasa Cina (KMS BC)

Pian dan Wang (1999) menggunakan istilah 合成词 (kata komposit) atau 复合词 (kata majmuk). Daripada segi jenis pula, istilah 并列式 (koordinat) atau 联合式 (gabungan) digunakan untuk menyenangkan pengguna bahasa.

Pian dan Wang (1999) menghuraikan proses pembentukan kata dalam bahasa Cina yang terdiri daripada pemajmukan, pengimbuhan dan penggandaan. Pemajmukan merupakan penggabungan dua atau lebih morfem. Kebanyakan kata majmuk bahasa Cina merupakan kata yang terdiri daripada dua morfem, hanya sebilangan kecil kata majmuk yang mempunyai penggabungan lebih daripada dua morfem. Oleh itu, kajian kata majmuk setara ini adalah berdasarkan dua morfem baik dalam bahasa Melayu atau bahasa Cina. Penghuraian ringkas tentang pembentukan kata bahasa Cina oleh Pian dan Wang (1999) seperti berikut:

Jadual 1.3

Pembentukan kata bahasa Cina

Pembentukan kata	Contoh-contoh
1. 合成词/复合词 Pemajmukan	
a. 并列式 setara atau para taksis	朋友 sahabat + handai = sahabat
Menggabungkan dua atau lebih morfem	上下 atas + bawah = lebih kurang
yang seerti, lawan erti atau sejajar.	城市 bandar + pecan = bandaraya

sambung

Pembentukan kata	Contoh-contoh
b. 偏正式 Endosentrik Kata depan ialah penerang dan kata belakang pula merupakan kepala.	火车 api + kereta = keretapi 皮鞋 kulit + kasut = kasut kulit
c. 动宾式 Pelengkap/Kata kerja-Objek Kata depan adalah perbuatan dan kata belakang melengkapi perbuatan dengan objek.	关心 tumpuan + hati = ambil perhatian 投资 lontar + modal = melabur
d. 谓补式 Pengiring/Kata kerja-Adverba Kata depan adalah perbuatan dan kata belakang cuma pengiring saja.	提高 meningkat + tinggi = meningkatkan 说明 menerang + jelas = menjelaskan
e. 主谓式 Penerang/Subjek-Predikat Kata depan merupakan penerang dan kata belakang pula diterangkan.	月亮 bulan + terang = bulan 地震 bumi + gempa = gempa bumi
2. 附加式 Pengimbuhan/Derivasi/Terbitan Salah satu kata merupakan kata dasar dan satu lagi merupakan penambah atau imbuhan.	老虎 tua + harimau = harimau 石头 batu+kepala = batu
3. 重叠式 Penggandaan Dua perkataan yang berulang-ulang.	星星 bintang + bintang = bintang 刚刚 baru + baru = baru-baru ini

1.8 RINGKASAN BAB

Bab ini cuba memaparkan keunikan dan produktifnya kata majmuk setara, baik dalam bahasa Melayu ataupun bahasa Cina. Selain itu, kekeliruan konsep dan istilah dalam penghuraian kata majmuk juga telah membuka ruang untuk perbincangan dalam kajian ini.

Dengan itu, kajian leksis dalam pembentukan kata majmuk setara harus dilaksanakan. Lebih-lebih lagi, bahan-bahan penulisan bandingan dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina masih kurang di tanah air kita. Diharapkan kajian ini dapat memberi

gambaran yang jelas dari aspek binaan dalaman kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina.

Memandangkan kemahiran multilingulisme dapat membantu komunikasi kita dalam masyarakat majmuk di negara kita, maka diharapkan kajian ini akan dapat memantapkan pengenalpastian kata majmuk setara baik dalam bahasa Melayu atau bahasa Cina dengan lebih tepat dan jelas.

BAB 2 KAJIAN KEPUSTAKAAN

2.1 PENDAHULUAN

Kata majmuk setara (KMS) merupakan salah satu jenis kata majmuk (KM). Setakat ini, kebanyakan kajian lepas yang dilakukan merupakan kajian KM BM dan KM BC secara umum oleh sarjana tempatan dan luar negeri. Justeru itu, kajian kata KMS BM dan KMS BC secara spesifik memang kurang diselidiki. Bab ini hanya akan menumpu kepada bahagian KMS BM dan KMS BC yang pernah dibincangkan oleh sarjana tempatan dan luar negeri supaya dapat memperlihatkan perkaitan di antara kajian lepas dan kajian yang akan dijalankan. Bab ini akan menghuraikan konsep KMS BM dan konsep KMS BC dalam buku-buku tatabahasa yang dituliskan oleh para linguist dengan lanjutnya. Seterusnya, kajian-kajian lepas berkaitan dengan KMS BM dan KMS BC oleh para linguist tempatan dan luar negara akan dibincangkan.

2.2 KONSEP KMS BM

Liaw dan Abdullah (1994), Zaiton dan Nor Hashimah (2005), Abdullah (2006) dan Zaidi (2008) telah mengemukakan masalah KM bahasa Melayu dari aspek istilah, definisi, penggolongan, penentu ciri-ciri KM sama ada ianya bersifat sebagai kata, frasa, kata ganda atau simpulan bahasa, persoalan KM sepatutnya ditulis bersambung atau terpisah. Ternyata bahawa huraian masalah konsep KM tersebut akan menimbulkan kekeliruan terhadap konsep kata majmuk setara (KMS), lebih-lebih lagi jenis pembentukan kata ini kurang

diberi perhatian oleh para linguis. Oleh itu, permasalahan KMS BM akan dibincangkan dengan lebih lanjut oleh huraian para linguis dalam buku tatabahasa seperti di bawah ini.

2.2.1 Dwandwa

Mees (1969) menggunakan istilah ‘persenyawaan’ atau ‘komposit’ untuk pemajmukan. Beliau telah menerapkan konsep bahasa Sanskrit iaitu ‘persenyawaan’ yang dikemukakan oleh seorang sarjana tatabahasa bangsa Hindu, Panini (300 S. M.) ke dalam tatabahasa bahasa Melayu. Menurut beliau ‘persenyawaan’ ini dibahagikan kepada tiga jenis iaitu dwandwa, tarpurusha, bahuwrihi seperti berikut:

- i. Dwandwa yang merupakan persenyawaan bergabung atau komposit kopulatif iaitu bersifat eksosentrik yang merujuk kepada bahagian gabungannya adalah sedarjat atau setara, misalnya: laki bini, cantik molek, tua muda, lebih kurang, ini itu, jatuh bangun, harta benda, tanah air.
- ii. Tarpurusha iaitu komposit determinatif (yang menentukan). Ini bermakna bahagian kata yang kedua menerangkan bahagian kata pertama yang bersifat endosentrik, misalnya: pintu air, ibu kota, sapu tangan, tanah lapang, buah nangka, pohon jambu, bunga mawar, beras pulut.
- iii. Bahuwrihi iaitu komposit posesif yang menyatakan kepunyaan. Yang istimewa persenyawaan jenis ini mengambil kira sesuatu yang mempunyai sifat yang dimiliki ‘simpang dua’ ialah jalan yang bersimpang dua, ‘kaki tiga’ ialah kerusi yang mempunyai tiga kaki.

Beliau berpendapat bahawa penggolongan ‘persenyawaan’ mengikut kelas kata, misalnya kata nama, kata kerja dan kata adjektif adalah tidak memuaskan. Ini disebabkan kelas kata ‘persenyawaan’ keseluruhan itu tidak sepadan dengan komponen-komponennya. Beliau mengemukakan beberapa contoh ‘persenyawaan’ keseluruhan seperti, ‘tua muda’ merupakan kata nama tetapi komponen-komponennya adalah adjektif, ‘lalu lintas’ merupakan kata nama tetapi komponen-komponennya telah berubah menjadi kata kerja, ‘siang malam’ bersifat adjektif manakala komponen-komponennya pula merupakan kata nama. Beliau menyimpulkan sifat-sifat persenyawaan adalah:

- i. Kedua-dua komponennya mempunyai erti khusus.
- ii. Bahagian gabungan itu tidak boleh disifatkan satu persatu.
- iii. Bahagian gabungan itu biasanya kata dasar tetapi seluruh persenyawaan itu juga mengalami pengimbuhan, misalnya berjual-beli.

Dengan itu, persenyawaan yang dimaksudkannya adalah gabungan dua atau lebih kata dasar yang menghasilkan satu pengertian yang khusus. Perbincangan definisi dan penghuraian contoh-contoh Mees (1969) tentang dwandwa (persenyawaan bergabung atau komposit kopulatif) ini didapati amat menghampiri konsep KMS BC yang juga terbahagi kepada tiga jenis (seerti, berlawananan erti dan sejajar).

2.2.2 Kata Majmuk Setara

Istilah kata majmuk setara (KMS) telah dipilih oleh Liaw dan Abdullah (1994) untuk gabungan kata jenis ini. Liaw dan Abdullah (1994) membahagikan kata majmuk

bahasa Melayu kepada dua golongan besar, kata majmuk setara dan kata majmuk tidak setara, iaitu:

- i. kata majmuk setara/dwandwa yang terdiri daripada tiga jenis. Kata majmuk seerti (contoh: mala petaka, hutan rimba, sangkut paut), kata majmuk yang berlawanan erti (contoh: kaya miskin, buruk baik, tinggi rendah) dan kata majmuk sejajar (contoh: kampung halaman, pinggan mangkuk, rumah tangga).
- ii. kata majmuk tidak setara/tatpurusha yang bersifat DM (Diterangkan-Menerangkan) iaitu: kata nama diterangkan oleh kata nama, misalnya ‘air mata, matahari, anak buah’, kata nama diterangkan oleh kata sifat, misalnya ‘papan hitam, kerusi malas, orang tua’ dan juga kata nama diterangkan oleh kata kerja, misalnya ‘kapal terbang, buku kerja, nasi goreng’.

Seterusnya, Liaw dan Abdullah (1994) membahagikan KMS kepada tiga jenis berdasarkan makna perkataan:

- i. kata majmuk seerti: kata keduanya yang seerti atau hampir ertinya digunakan untuk menguatkan pengertian kata yang pertama. Contoh: mala petaka, hutan rimba, sangkut paut, tipu daya, mara bahaya.
- ii. kata majmuk yang berlawanan ertinya: kata keduanya mengandungi erti yang bertentangan dengan kata pertama. Contoh: kaya miskin, buruk baik, tinggi rendah, hina mulia, kecil besar.
- iii. kata majmuk sejajar: kata keduanya bukanlah kata seerti kata pertama dan bukan pula berlawanannya. Contoh: kampung halaman, pinggan mangkuk, rumah tangga, ibu bapa.

Walaupun begitu, Liaw dan Abdullah (1994) menerangkan terdapat sejumlah kata kerja yang boleh menjadi ‘kepala’ (bahagian utama) kepada kata majmuk tidak setara dengan contoh-contoh seperti ‘tanggungjawab, lalu lintas, turun naik dan pulang pergi’.

Kesemua contoh ini menimbulkan kekeliruan kerana dengan menggolongkan ‘tanggungjawab, lalu lintas, turun naik dan pulang pergi’ dalam kata majmuk tidak setara dan bukannya dalam golongan kata majmuk setara. Ini jelas menggambarkan penghuraian yang tidak seragam tentang KMS BM.

Yang menarik, Liaw dan Abdullah (1994) telah membincangkan kekeliruan tentang kata majmuk dan kata ganda yang masih belum mencapai persetujuan oleh para ahli bahasa. Liaw dan Abdullah (1994) tidak bersetuju dengan pendapat Abdullah (1980) yang menggolongkan ‘hutang piutang, saudara-mara’ sebagai kata ganda kerana Liaw dan Abdullah (1994) berpendapat bahawa ‘hutang’ dan ‘piutang’ merupakan gabungan dua kata dasar yang mempunyai hubungan berlawanan erti, sementara ‘saudara’ dan ‘mara’ pula merupakan dua kata yang bererti yang sejajar. Pada pendapat Liaw dan Abdullah (1994), kedua-dua kata gabungan ini sepatutnya merupakan kata majmuk setara (KMS) dan bukan kata ganda. Namun, Abdullah (2005) menerima ‘saudara-mara’ sebagai ‘kata ganda jenis gandaan rentak suku kata akhir’. Isu sama ada ‘saudara-mara’ sepatutnya merupakan kata majmuk setara (KMS) atau kata ganda sebenarnya masih mengelirukan. Berkenaan permasalahan KMS yang diperdebatkan ini sebenarnya memberi ruang untuk perbincangan atau kajian yang selanjutnya.

2.2.3 Frasa Setara Dan Frasa Kompleks Setara

Asmah (1993) telah membincangkan jenis ‘frasa setara’ dengan contoh-contoh yang seperti di bawah:

- i. frasa nama setara sinonim; contoh: kasih sayang, tubuh badan, ribut taufan
- ii. frasa nama setara antonim; contoh: ibu bapa, abang adik, datuk nenek.
- iii. frasa bilangan kompleks setara tanpa kata penghubung; contoh: satu dua ekor, lima enam orang.
- iv. frasa kerja majmuk sinonim; contoh: (ber)tegur sapa, (ber)sangkut paut, (ber)nikah kahwin.
- v. frasa kerja majmuk antonim; contoh: (ber)jual beli, (ber)soal jawab, keluar masuk, pulang pergi.
- vi. frasa sifat kompleks setara tanpa penghubung; contoh seerti: cantik molek, tinggi lampai, letih lesu, lemak manis.
- vii. frasa sifat kompleks setara tanpa penghubung; contoh berlawanan: pahit manis, kaya miskin, besar kecil.

Dalam frasa nama setara sinonim, beliau telah menghuraikan kombinasi kedua-dua kata yang terdiri daripada bahasa Melayu asli dan juga bahasa pinjaman. Misalnya, tubuh (Melayu) badan (Arab), ribut (Melayu) taufan (Arab), handai (Tamil) taulan (Arab), sahabat (Arab) handai (Tamil), sanak (Melayu) saudara (Sanskrit).

Selain itu, beliau menerangkan dua contoh penggabungan frasa sifat yang agak istimewa (pinjaman dari bahasa Cina): 高大 ‘besar tinggi’ (badan yang tinggi dan tegap), 矮

小 ‘kecil pendek’ (badan yang pendek dan kecil). Beliau telah menggunakan analisis komponen makna untuk menerangkan makna kedua-dua contoh ini. Kesimpulannya, kedua-dua contoh ini merupakan penggabungan yang mempunyai persamaan pada satu komponen makna ‘ketinggian’ sahaja iaitu:

besar	+ keluasan, + ketinggian
tinggi	- keluasan, + ketinggian
kecil	- keluasan, - ketinggian
pendek	- keluasan, - ketinggian

Dalam buku tatabahasa yang baru-baru ini, Asmah (2008) menggunakan istilah frasa kompleks setara untuk merujuk kepada gabungan kata jenis ini. Secara ringkas beliau membahagikannya kepada tiga jenis:

- i. frasa setara sinonim; contoh: sahabat handai, sanak saudara, ribut taufan
- ii. frasa setara antonim; contoh: ibu bapa, suami isteri, asam garam
- iii. frasa setara pelengkap; contoh: sirih pinang, makan minum, kecil molek

Dapat disimpulkan beliau telah melibatkan jenis gabungan kata jenis ini dari aspek binaan sintaksis (frasa) dan bukan lagi soal morfologi (kata).

2.2.4 Frasa Rangkap Kata

Abdullah dan Ainon (1994) menyatakan dua jenis frasa rangkap kata yang terdiri daripada makna yang hampir serupa dan makna yang bertentangan. Bagi frasa rangkap kata yang mempunyai makna yang hampir serupa, misalnya:

- i. rangkap kata nama dengan kata nama: jiran tetangga, kain baju, akar umbi.
- ii. rangkap kata kerja dengan kata kerja: tukar ganti, tokok tambah, pulang balik.
- iii. rangkap kata sifat dengan kata sifat: gagah berani, segan silu, sakit pening.

Kedua-kedua perkataan dalam frasa rangkap kata di atas merupakan gabungan kata yang tidak dapat diselitkan dengan perkataan lain di antara kedua-duanya. Jika diselitkan dengan perkataan lain maka makna rangkap kata akan berubah, contohnya ‘kerusi meja’ bermaksud ‘berbagai perabut’ yang merupakan frasa rangkap kata sementara ‘kerusi dan meja’ pula bermaksud hanya ‘kerusi’ dan ‘meja’ yang merupakan frasa biasa. Sementara frasa rangkap kata yang terdiri daripada dua makna yang bertentangan pula misalnya, ibu bapa, tua muda, hitam putih, jatuh bangun.

Mereka berpendapat bahawa ciri-ciri frasa rangkap kata mesti terdiri daripada dua perkataan yang memiliki kelas kata yang sama dan tidak boleh diselitkan dengan perkataan. Sekiranya frasa rangkap kata diikuti oleh penerang, penerang itu seharusnya dapat menerangkan kedua-dua perkataan sekaligus. Contohnya, ‘kerusi meja baru’, baru menerangkan ‘kerusi meja’ kerana ‘kerusi’ dan ‘meja’ kedua-duanya adalah inti. Sebaliknya bagi frasa biasa misalnya ‘kerusi rotan baru’, ‘rotan’ menerangkan ‘kerusi’ kerana ‘kerusi’ merupakan inti, manakala ‘baru’ pula menerangkan ‘kerusi rotan’. Mereka juga memasukkan sebilangan simpulan bahasa sebagai frasa rangkap kata seperti: sepak terajang, pahit maung, tenggelam timbul, tolak ansur, hujung pangkal dan pecah belah.

Selain itu, mereka menghuriakan frasa rangkap kata berdasarkan aspek makna yang dibahagikan kepada empat jenis makna iaitu makna golongan besar, makna ‘banyak’ dan ‘amat’, makna ‘semua’ dan makna ‘sangat’ dengan contoh-contoh seperti berikut:

- i. makna golongan besar (generik):
pinggan mangkuk = semua barang kegunaan makan minum, termasuk sudu, garpu, cawan, gelas dan lain-lain
kerusi meja = semua jenis perabut
cerdik pandai = semua pakar dalam segala bidang
- ii. makna ‘banyak’ dan ‘amat’:
caci maki = segala macam cacian dan makian dan jenis yang amat buruk
hutan rimba = segala macam hutan yang besar-besar
pahit maung = segala pengalaman yang buruk-buruk
- iii. makna ‘semua’:
kecil besar = semua saiz
tua muda = semua usia
untung rugi = semua nasib
- iv. makna ‘sangat’:
basah kuyup = sangat basah
hitam legam = sangat hitam
pucat lesi = sangat pucat

Abdullah (2005, 2006, 2008) telah merombak semula perbincangannya tentang morfologi mengikut perkembangan bahasa Melayu yang terkini. Beliau menekankan contoh-contoh yang beliau gunakan adalah selaras dengan Nik Safiah et al. (2005). Dapat disimpulkan, konsep kata majmuk Abdullah (2005, 2006, 2008) selaras dengan konsep Nik Safiah et al. (2005). Ini bermakna kata majmuk (KM) merupakan binaan perkataan yang lazimnya terdiri daripada dua kata, di mana setiap kata boleh terdiri daripada kata akar atau kata terbitan. Walaupun sedemikian, istilah Abdullah (2005, 2006, 2008) rangkap kata

selaras dengan kajian lepas beliau bersama Ainon (Abdullah & Ainon, 1994) iaitu frasa rangkap kata. Beliau berhujah bahawa rangkap kata adalah dua perkataan yang lain sama sekali. Misalnya, ‘cerdik pandai’ merupakan rangkap kata kerana bentuk perkataan ‘pandai’ bukan merupakan ‘pengganda’ kepada cerdik, sebaliknya ‘pandai’ ialah ‘pasangan rangkap’ kepada ‘cerdik’. Beliau telah memberi contoh-contoh mengikut kelas kata seperti berikut:

pinggan mangkuk (kata nama)	kerusi meja (kata nama)
budi bahasa (kata nama)	sawah ladang (kata nama)
periuk belanga (kata nama)	adat kebiasaan (kata nama)
caci maki (kata kerja)	tendang terajang (kata kerja)
sangkut paut (kata kerja)	kata nista (kata kerja)
tepuik tampar (kata kerja)	gemuk gedempol (kata adjektif)
sopan santun (kata adjektif)	kurus kering (kata adjektif)
gagah berani (kata adjektif)	hitam legam (kata adjektif)

Dengan perbezaan sudut pandangan para penahu bahasa Melayu, ‘frasa rangkap kata’ yang dimaksudkan di atas menimbulkan kekeliruan dan persoalan tentang bagaimana bentuk kata majmuk, kata ganda dan frasa dapat dibezakan.

2.2.5 Kata Majmuk Atau Frasa

Nik Safiah et al. (2008) pula menyatakan kata majmuk merupakan dua kata dasar atau lebih dirangkaikan dan membawa makna yang khusus. Terdapat tiga kelompok iaitu:

- i. kata majmuk yang terdiri daripada rangkaian kata bebas
- ii. kata majmuk yang berbentuk istilah khusus

- iii. kata majmuk yang mendukung maksud kiasan, iaitu simpulan bahasa

Dari segi penggolongan kata, mereka telah membahagikan kata majmuk mengikut kelas kata, iaitu kata nama majmuk, kata kerja majmuk dan kata adjektif majmuk. Secara amnya, penjenisan kata majmuk (misalnya rangkaian kata bebas, istilah khusus, maksud kiasan/simpulan bahasa) dan penggolongan kata majmuk (kata nama majmuk, kata kerja majmuk dan kata adjektif majmuk) ini merupakan deskripsi kata majmuk yang umum.

Selain itu, Nik Safiah et al. (2008) menyarankan bahawa dalam bahasa Melayu kebanyakan kata majmuk terdiri daripada golongan kata nama. Didapati contoh ‘ibu bapa’ bukan sahaja muncul sebagai kata majmuk bahkan dalam binaan ‘frasa nama: inti + inti’ dengan maksud lawan erti contoh ‘ibu bapa’ sekali lagi dijumpai. Adakah ini bermakna Nik Safiah et al. (2008) bersetuju bahawa ada segolongan perkataan mendukung dua konsep, iaitu kata majmuk dan frasa secara serentak atau bertindih? Ternyata sekali contoh-contoh ini menimbulkan kekeliruan pengguna bahasa terhadap konsep kata majmuk dan konsep frasa.

Perbincangan kata majmuk setara bahasa Melayu (KMS BM) oleh para linguist di atas boleh diringkaskan kepada Jadual 2.1 di bawah ini:

Jadual 2.1

Ketidakselarasan konsep KMS BM oleh para linguist

Penahu-penahu	Istilah dan penggolongan	Contoh-contoh
1. Mees (1969) Dwandwa, Persenyawaan bergabung, Komposit kopulatif	Dwandwa, persenyawaan bergabung atau komposit kopulatif	laki bini, cantik molek, tua muda, lebih kurang, ini itu, jatuh bangun, harta benda, tanah air
2. Asmah (1993) Frasa setara	a. frasa nama setara sinonim b. frasa nama setara antonim c. frasa bilangan kompleks setara tanpa kata penghubung d. frasa kerja kompleks setara atau majmuk e. frasa kerja majmuk sinonim f. frasa sifat kompleks setara tanpa penghubung	kasih sayang, tubuh badan ibu bapa, abang adik satu dua ekor, lima enam orang makan minum, jatuh bangun nikah kahwin, campur gaul penat lelah, pahit manis, kaya miskin
3. Asmah (2008) Frasa kompleks setara	a. frasa setara sinonim b. frasa setara antonim c. frasa setara pelengkap	sahabat handai, sanak saudara, ribut taufan ibu bapa, suami isteri, asam garam sirih pinang, makan minum, kecil molek
4. Abdullah dan Ainon (1994) Frasa rangkap kata	i. Makna yang hampir serupa a. rangkap KN dengan KN b. rangkap KK dengan KK c. rangkap KA dengan KA ii. Makna yang bertentangan	sawah ladang, harta benda tukar ganti, cerai berai kerus kering, hitam legam ibu bapa, tua muda, tinggi rendah, hina mulia
5. Liaw dan Abdullah (1994) Kata majmuk setara	a. seerti: kata keduanya yang seerti atau hampir ertinya digunakan untuk menguatkan pengertian kata yang pertama b. berlawanan ertinya: kata keduanya mengandungi erti yang bertentangan dengan kata pertama. c. sejajar: kata keduanya bukanlah kata seerti kata pertama dan bukan pula berlawanannya	mala petaka, hutan rimba, sangkut paut kaya miskin, buruk baik, tinggi rendah kampung halaman, pinggan mangkuk, rumah tangga

sambung

Penahu-penahu	Istilah dan penggolongan	Contoh-contoh
6. Nik Safiah et al. (2008)	Kata nama majmuk Frasa nama	ibu bapa, kakitangan hutan rimba, pinggan mangkuk

Daripada huraian para linguist di atas, dapat disimpulkan mereka masing-masing menggunakan istilah yang berbeza, konsep yang jauh berlainan untuk menerangkan gabungan kata jenis ini. Mees (1969), Liaw dan Abdullah (1994) menyatakan gabungan kata jenis ini bersifat sebagai kata majmuk (KM). Namun Asmah (1993, 2008) merujuk kepada frasa setara, Abdullah dan Ainon (1994) dan Abdullah (2006) pula sebagai frasa rangkap kata, Nik Safiah et al. (2008) tidak banyak menyentuh pembentukan jenis ini sehingga hanya satu contoh ‘ibu bapa’ yang muncul sebagai kata majmuk dan juga frasa nama. Oleh yang demikian, ketidakselarasan konsep kata majmuk setara dalam bahasa Melayu merupakan permasalahan kajian ini yang akan dibincangkan dengan lebih lanjutnya dalam kajian-kajian lepas para linguist tempatan.

2.3 KONSEP KMS BC

Kesulitan dalam penghuraian kata majmuk bahasa Cina pula berbeza dengan bahasa Melayu. Bahasa Cina pula menghadapi kekeliruan tentang konsep perkataan (*word*). Konsep tata bahasa barat dalam penerangan *word* didapati adalah agak sukar diterapkan untuk menghuraikan binaan konstituen-konstituen kata majmuk bahasa Cina (Wang, 2007; Duan, 2002; Ceccagno & Scalise, 2006).

Xu (2001, 2008) berpendapat bahawa sebenarnya dalam morfologi bahasa Cina, konsep ‘*zi*’ 字 adalah berbeza daripada konsep *word* dalam bahasa Inggeris, lebih-lebih lagi proses pembentukan perkataan seperti pemajmukan dan pengimbuhan. Oleh yang demikian, kata majmuk diistilahkan oleh Xu (2001, 2008) sebagai ‘kumpulan huruf’ 字组.

Selain itu, Duan (2002) telah membincangkan permasalahan morfem ‘akar terikat’ *bound roots* yang dikemukakan oleh Packard (2000) dalam bahasa Cina dan bahasa Inggeris. Dalam bahasa Inggeris, morfem ‘akar terikat’ *bound roots* misalnya ‘*logy*’ mesti mengikut susunan tertentu dalam membentuk perkataan seperti ‘*biology, sociology*’. Namun begitu, keadaan yang sebalik berlaku dalam bahasa Cina kerana ‘akar terikat’ *bound root* 粘着词根 dalam bahasa Cina boleh terdiri daripada satu huruf tanpa mengikut susunan tertentu. Misalnya itik 鸭 bergabung dengan anak 子 menjadi ‘itik + anak 鸭子 = itik 鸭’. Oleh sebab dalam bahasa Cina itik 鸭 bukan dianggap sebagai perkataan tetapi merupakan ‘akar terikat’ *bound root* 粘着词根 yang boleh terletak di sebelah kiri atau kanan untuk membentuk perkataan seperti: 小鸭 (kecil + itik = anak itik) atau 鸭毛 (itik + bulu = bulu itik). Persoalan yang dikemukakan oleh linguist di atas menunjukkan konsep pembentukan kata majmuk dalam bahasa Cina adalah kompleks dan berbeza dengan konsep morfem ‘akar terikat’ *bound root* bahasa Inggeris.

Walau bagaimanapun, pada dasarnya kata majmuk setara (KMS) dalam buku-buku tatabahasa para linguist bahasa Cina menampakkan keselarasan dari segi istilah dan konsep. Dari segi istilah, para linguist bahasa Cina menggunakan dua istilah, iaitu kata komposit 合成词 atau kata majmuk 复合词. Dari segi jenis pula, secara amnya dua istilah digunakan

iaitu koordinat 并列式 atau gabungan 联合式. Zhou (2006) menggunakan istilah kata majmuk koordinat 并列式复合词 sementara kebanyakan ahli-ahli linguistik seperti Huang dan Liao (1997), Liu (2003), Zhu (1999), Chen (2001), Ge (2002) menggunakan istilah kata majmuk jenis gabungan 联合式复合词.

Dari segi definisi, kata majmuk setara bahasa Cina (KMS BC) adalah terdiri daripada dua atau lebih morfem-morfem yang bergabung menjadi satu unit kesatuan yang mempunyai makna seerti, sejajar atau berlawanan. Para linguistik bahasa Cina secara amnya menghuraikan kata majmuk setara dari aspek makna.

Chen (2001) membahagikan kata majmuk jenis gabungan 联合式复合词 kepada tiga jenis:

i. 同义联合 Gabungan jenis seerti:

根本 (akar + asal = asal usul)

喜欢 (suka + suka = suka)

计算 (kira + kira = membilang)

ii. 对称联合 Gabungan jenis bersimetri atau berlawanan:

买卖 (jual + beli = berniaga)

黑白 (hitam + putih = hitam dan putih atau betul dan salah)

早晚 (siang + malam = siang malam atau akhirnya)

iii. 平行联合 Gabungan jenis sejajar:

高大 (tinggi + besar = badan tinggi dan gagah)

心肠 (hati + usus = hati atau niat)

笔墨 (pen + dakwat = penulisan)

Ge (2002) pula berpendapat bahawa kata majmuk jenis gabungan 联合式复合词 merupakan penggabungan kata yang dapat dibahagi kepada seerti, berlawanan erti dan sejajar:

i. 同义联合 Gabungan jenis Seerti:

朋友 (kawan + kawan = kawan)

语言 (kata + kata = bahasa)

别离 (pisah + pisah = berpisah)

行走 (jalan + jalan = berjalan)

艰难 (susah + susah = kesusahan)

美丽 (cantik + cantik = cantik)

ii. 反义联合 Gabungan jenis berlawanan erti:

是非 (betul + salah = betul salah)

来往 (balik + pergi = pergi balik)

开关 (buka + tutup = suis)

买卖 (beli + jual = perniagaan)

今昔 (kini + dahulu = dahulu dan sekarang)

长短 (panjang + pendek = kepanjangan/kemalangan/betul salah)

iii. 意义相关联合 Gabungan jenis sejajar:

领袖 (leher baju + lengan baju = pemimpin) 骨肉 (tulang + daging = adik beradik)

记载 (mencatat + memuat = merekod)

清凉 (sejuk + segar = sejuk dan segar)

描写 (menyurih/melukis + menulis = menyatakan)

安乐 (tenang + gembira = tenang dan senang hati)

Selain itu, makna kata majmuk setara bahasa Cina (KMS BC) juga dihuraikan dengan lanjut oleh para linguist seperti Huang dan Liao (1997), Liu (2003) dan Pian dan

Wang (1999). Mereka mendapati makna KMS BC boleh bersifat sejajar 意义相关联合, bergabung untuk membentuk makna baru 新的意义 atau salah satu makna yang berfungsi sebagai makna yang berat sebelah 偏义词 seperti berikut:

- i. makna dua kata bersifat sejajar 意义相关联合

美好 (cantik + elok = gembira dan bahagia) 寒冷 (dingin + sejuk = sejuk)

善良 (baik + bagus = baik)

- ii. makna dua kata bergabung membentuk makna baru 新的意义:

骨肉 (tulang + daging = adik beradik) 尺寸 (kaki + inci = saiz)

风浪 (angin + ombak = halangan/cabaran)

- iii. salah satu makna yang berfungsi iaitu makna yang berat sebelah 偏义词:

国家 (negara + keluarga = negara) 忘记 (lupa + ingat = lupa)

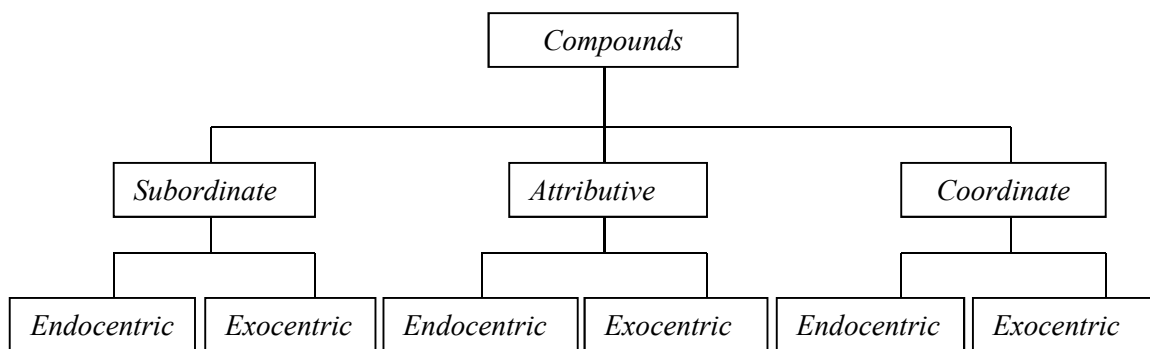
动静 (gerak + diam = gerak geri/suara)

Secara amnya dapat dirumuskan bahawa istilah dan definisi KMS BC oleh para linguist adalah seragam dan selaras, hanya terdapat perbezaan penghuraian jenis KMS dari perspektif makna sahaja.

2.4 KONSEP KMS OLEH PARA LINGUIS BARAT

Menurut Mortensen (2003), banyak istilah telah digunakan oleh para linguist barat untuk merujuk kepada KMS bahasa Inggeris, misalnya: *dvandva compounds*, *copulative compounds*, *appositional compounds*, *parallel compounds*, *coordinating compounds*, *co-compounds*, *symmetrical compounds*, *redundant compounds*, *fixed binomials*, *binoms*.

Sarjana linguistik barat Ceccagno dan Scalise (2006) mencadangkan kata majmuk setara (KMS) dengan istilah *coordinate compound* digunakan agar selaras dengan kajian kata majmuk (KM) Bisetto dan Scalise (2005) seperti Rajah 2.1 berikut:

Rajah 2.1. Klasifikasi kata majmuk

Sumber daripada “The classification of compounds,” oleh Bisetto dan Scalise, 2005, *Lingue e Linguaggio*, IV, 2, 319-332.

Ini bererti kata majmuk dalam pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006), pada tahap pertama yang meliputi aspek perhubungan tata bahasa yang dibahagikan kepada tiga jenis, iaitu *subordinate compound*, *attributive compound* dan *coordinate compound*. Pada tahap kedua yang melibatkan aspek semantik, ketiga-tiga jenis kata majmuk ini dapat dibahagikan kepada endosentrik dan eksosentrik. Endosentrik yang merujuk kepada salah satu kata merupakan ‘kepala’ bagi sesuatu perkataan, iaitu makna utama perkataan tersebut misalnya, 国家 ‘negara + keluarga = negara’ dan eksosentrik pula merupakan perkataan yang tidak mempunyai ‘kepala’, iaitu dua kata tersebut membentuk makna perkataan yang baru, misalnya 骨肉 ‘tulang + daging = adik beradik’. Penghuraian yang lebih jelas dengan contoh-contoh tiga jenis kata majmuk (*Subordinate*, *Attributive*, *Coordinate*) telah dipaparkan oleh Ceccagno dan Scalise (2006) seperti berikut:

<i>Subordinate</i>	手表	$[N+N]$ 'hand + clock = watch'
<i>Attributive</i>	白菜	$[A+N]$ 'white + vegetable = cabbage'
<i>Coordinate</i>	呼吸	$[V+V]$ 'exhale + inhale = breathe'

Secara amnya, konsep KMS *coordinate compound* yang digunakan dalam kajian Ceccagno dan Scalise (2006) dijadikan rujukan utama dalam kajian ini. Dapat disimpulkan, bukan mudah untuk memberi definisi yang tepat tentang KMS *coordinate compound*. Kesulitan ini terbukti oleh pendapat ahli-ahli linguistik baik di timur mahupun di barat seperti yang telah dibincangkan. Pada dasarnya, kekeliruan konsep KMS BM oleh para linguistik tempatan sama ada bentuk kata ini merupakan kata majmuk, frasa, frasa setara, frasa rangkap kata atau kata ganda. Dengan itu, dalam kajian ini, istilah KMS oleh Liaw dan Abdullah (1994) dipilih kerana memandangkan ianya amat menghampiri konsep penghuraian KMS BC 并列式复合词 juga yang dibahagikan kepada tiga jenis iaitu: kata majmuk seerti 同义, kata majmuk yang berlawanan ertinya 反义 dan kata majmuk sejajar 近义. Jadual 2.2 di bawah menunjukkan huraian secara ringkas istilah KMS BC oleh para linguistik negara Cina dan negara Barat.

Jadual 2.2

Huraian KMS BC oleh para linguist negara Cina dan negara Barat

Para linguist	Jenis KMS	Contoh-contoh KMS
1. Chen (2001) 并列式复合词 kata majmuk koordinat	a. 同义联合 Gabungan jenis seerti b. 对称联合 Gabungan jenis bersimetri/berlawanan c. 平行联合 Gabungan jenis sejajar	根本 akar + asal = asal usul 喜欢 suka + suka = suka 计算 kira + kira = membilang 买卖 jual + beli = berniaga 黑白 hitam + putih = hitam dan putih/betul dan salah 高大 tinggi + besar = badan tinggi dan gagah 心肠 hati + usus = hati/niat
2. Ge (2002) 联合式复合词 kata majmuk jenis gabungan	Merupakan penggabungan kata akar mengikut pendekatan sintaktik. a. 同义联合 Gabungan jenis seerti b. 反义联合 Gabungan jenis berlawanan erti c. 意义相关联合 Gabungan jenis sejajar	朋友 kawan + kawan = kawan 语言 kata + kata = bahasa 来往 balik + pergi = pergi balik 开关 buka + tutup = suis 领袖 leher baju + lengan baju = pemimpin 骨肉 tulang + daging = adik beradik
3. Huang dan Liao (1997), Liu (2003) dan Pian dan Wang (1999). 联合式复合词 kata majmuk jenis gabungan	a. bersifat sejajar/saling melengkapi 意义相关联合 b. bergabung membentuk makna baru 新的意义 c. makna yang berat sebelah 偏义词	美好 cantik + elok = gembira dan bahagia 寒冷 sejuk + sejuk = sejuk 骨肉 tulang + daging = adik beradik 风浪 angin + ombak = halangan/cabaran 国家 negara + keluarga = negara 忘记 lupa + ingat = lupa
4. Ceccagno dan Scalise (2006) <i>coordinate compound</i>	<i>Exocentric or two-headed</i> <i>Exocentric (no head)</i>	店铺 shop + shop = shop 裁缝 (to) cut + (to) sew = tailor 大小 large + small = size

2.5 KAJIAN KMS BM

Sehingga kini, kata majmuk bahasa Melayu (KM BM) telah dibincangkan oleh ahli-ahli bahasa tempatan tetapi kajian tentang kata majmuk setara bahasa Melayu (KMS BM) secara spesifik belum lagi dikaji. Oleh itu, hanya bahagian yang berkaitan dengan KMS atau idea yang dapat dijadikan panduan sahaja dalam kajian-kajian lepas akan dipetik oleh pengkaji. Lima aspek tentang kajian KMS BM yang akan dibincangkan iaitu: tatabahasa, morfologi, morfosintaksis, semantik dan pragmatik, data korpus.

2.5.1 Aspek Tatabahasa

Konsep KM BM dan konsep KMS BM telah dibincangkan daripada aspek tatabahasa oleh Mees (1969), Asmah (1993, 2008), Abdullah dan Ainon (1994), Liaw dan Abdullah (1994), Nik Safiah et al. (2008). Penghuraian dan persoalan tentang kata majmuk dari aspek bentuk, fungsi, ciri-ciri dengan istilah yang berbeza berserta contoh-contoh telah dinyatakan seperti di atas. Untuk menangani masalah ketidakselarasan istilah KMS BM ini, kajian ini menggunakan istilah KMS (kata majmuk setara) yang digunakan oleh Liaw dan Abdullah (1994) kerana penghuraian konsepnya selaras dan agak menghampiri dengan konsep KMS BC. Selain itu, memandangkan istilah dan penghuraian *coordinate compound* oleh Ceccagno dan Scalise (2006) juga didapati sesuai dengan penghuraian ciri-ciri KMS BM dan KMS BC kajian ini. Dengan itu, kajian Ceccagno dan Scalise (2006) ini dijadikan rujukan utama dalam kajian ini.

2.5.2 Aspek Morfologi

Rogayah (1997) membincangkan kajian dua penahu tempatan dalam binaan dalaman kata majmuk dengan mengikut lunas-lunas kajian linguistik barat. Menurut Rogayah (1997), Abdullah (1974) menggunakan konsep kepala (pendekatan Bloomfield) dan Hashim (1993) menggunakan teori Transformasi Generatif dalam menghuraikan struktur kata majmuk. Menurut Hashim (1993), komponen tatabahasa mengikut aliran Transformasi Generatif mengandungi lima komponen iaitu komponen leksikon, komponen kategori atau struktur, komponen transformasi, komponen fonologi dan komponen semantik. Kedua-dua ahli bahasa ini bukan sekadar memaparkan sifat-sifat kata majmuk tetapi cuba memperlihatkan binaan dalaman kata majmuk bahasa Melayu.

Rohizah (1997) pula menggunakan pendekatan morfologi kaedah IA (Item dan atur) untuk menerangkan proses pembentukan KM BM. KM BM diteliti oleh beliau daripada perspektif perbandingan antara dua laras iaitu teks sastera dan teks sains ilmiah. Kajian tersebut sama seperti dua kajian di atas tidak menyentuh langsung tentang kata majmuk setara. Namun ketiga-tiga kajian telah memaparkan KM BM dengan pendekatan yang berlainan. Teoritis barat yang digunakan dalam menerangkan pembentukan kata dapat meningkatkan kefahaman yang mendalam tentang konstruksi dalaman KM BM.

Sumalee (1995) menerapkan teori morfologi yang berdasarkan kriteria sintaksis dan kriteria semantik untuk melihat kata majmuk daripada perspektif perbandingan dalam bahasa Melayu dan bahasa Thai. Sumalee telah mengkaji dari aspek konstruksi kata majmuk, perjenisan kata majmuk, bentuk serta fungsi kata majmuk dan maknanya dalam

dua bahasa. Beliau menganalisis data-data kata majmuk berdasarkan 21 naskah majalah masing-masing dalam bahasa Melayu dan bahasa Thai.

Yang menarik perhatian, beliau menggunakan istilah Liaw (1985), iaitu kata majmuk kopulatif yang dibahagi kepada konstruksi kopulatif seerti, konstruksi kopulatif yang berlawanan erti dan konstruksi kopulatif sejajar dalam kajiannya. Perbincangan tentang kata majmuk kopulatif hanya merupakan salah satu bahagian daripada kajiannya.

Beliau merumuskan hasil kajian dari aspek statistik ini telah menunjukkan penggunaan kata majmuk kopulatif dalam bahan bahasa Melayu meliputi 29.17% berbanding dengan bahasa Thai sebanyak 22% daripada kata majmuk keseluruhan.

2.5.3 Aspek Morfosintaksis

Mohamed (1999) menggunakan pendekatan elektrik dalam menelusuri konstruksi leksikal dan semantik kata majmuk bahasa Melayu dari perpestif morfosintaksis. Kajian beliau yang menarik adalah bahagian tentang konstruksi kopulatif yang terdiri daripada konstruksi sinonim, konstruksi antonim dan konstruksi sejajar. Beliau menggunakan konsep koindeks untuk merelisasikan konstruksi dan semantik kata majmuk kopulatif. Data kata majmuk bagi analisis ini diambil daripada kajian Liaw dan Abdullah (1994) dan kajian Sumalee (1995) kerana hanya dua pengkaji ini yang menerangkan konstruksi kata majmuk dengan menggunakan istilah kopulatif. Konstruksi kajian tersebut dianalisis berdasarkan kategori kata nama, kata kerja dan kata adjektif. Didapati kajian tersebut menghuraikan konstruksi dari aspek semantik seperti contoh-contoh di bawah bagi jenis sinonim:

i. Contoh: Konstruksi KN KN

hutan rimba

sampah sarap

R = tempat

R = hasil buangan

Ω = kawasan hutan yang luas dan besar

Ω = bermacam-macam jenis sampah

ii. Contoh: Konstruksi KK KK

sangkut paut

silih ganti

R = pertalian

R = tukar

Ω = hubungan atau perkaitan

Ω = saling berganti

iii. Contoh: Konstruksi KA KA

susah payah

bersih suci

R = kesulitan

R = murni

Ω = sangat susah

Ω = tidak tercemar

Oleh sebab kajian tersebut mengkaji kata majmuk secara keseluruhan, bahagian kata majmuk kopulatif walaupun sedikit sahaja dengan menggunakan simbol teori elektrik ‘ R ’ yang bermaksud makna secara umum dan ‘ Ω ’ merupakan makna yang secara khusus tetapi penghuraian konstruksi kopulatif ini sedikit sebanyak telah menyumbangkan idea yang berguna untuk KMS kajian ini.

2.5.4 Aspek Semantik Dan Pragmatik

Zaiton dan Nor Hashimah (2005) telah menggunakan analisis semantik dan pragmatik untuk menyelesaikan masalah perbezaan kata majmuk dengan frasa. Mereka

telah memberikan satu gambaran yang jelas tentang konsep kata majmuk yang menyeluruh oleh para penahu tempatan.

Di samping itu, dua jadual tentang ketidakselarasan pencirian oleh penahu tentang kata majmuk secara ringkas dan padat telah diperkemaskan oleh mereka berdasarkan kajian-kajian awal yang telah dibuat oleh para penahu seperti Jadual 2.3 dan Jadual 2.4 di bawah:

Jadual 2.3

Pencirian kata majmuk (unsur binaan) menurut penahu

Pencirian	Penahu					
kata majmuk (unsur binaan)	Abdullah 1987	Asmah 1982	Nik Safiah 1997	Aisah 1978	Arbak 1984	Harimurti 2001
Morfem/kata	√					√
akar/terbitan						
Morfem bebas/partikel		√		√		
Kata dasar/perkataan			√			
Perkataan bentuk bebas					√	
Panduan leksem						√

Nota. Sumber daripada Zaiton dan Nor Hashimah (2005)

Jadual 2.4

Pencirian kata majmuk (hubungan bentuk) menurut penahu

Pencirian	Penahu					
kata majmuk (hubungan bentuk)	Abdullah 1987	Asmah 1982	Nik Safiah 1997	Aisah 1978	Arbak 1984	Harimurti 2001
Konstruksi sintaktik (hukum DM) dan konstruksi bukan sintaktik (hukuman MD)	√					√
Tidak boleh ditransformasikan				√		
Ketidakbolehsisipan			√	√		√
Persenyawaan					√	
Ketidakbolehbalikan						√
Ketidakbolehluasan	√					√

Nota. Sumber daripada Zaiton dan Nor Hashimah (2005)

Zaiton dan Nor Hashimah (2005) meperlihatkan pencirian kata majmuk dengan berdasarkan dua kriteria:

- i. Kriteria Bentuk yang melihat kata majmuk dari aspek unsur binaan, hubungan bentuk dan imbuhan;
- ii. Kriteria Semantik yang melihat kata majmuk dari aspek hubungan semantik, terutama kesatuan makna.

Selain itu, kajian Zaiton dan Nor Hashimah (2005) telah membincangkan masalah ketidaktekalan kedudukan entri kata majmuk dalam KDE3 (1994) dan mengesyorkan cara masukan yang dapat memantapkan penyusunan kamus. Hanya lima kata majmuk (ibu ayam, ibu keladi, ibu saudara, ibu angkat dan rumah ibu) dan lima frasa (ibu jari, ibu mentua dan ibu kandung, ibu bapa, ibu kaki) dianalisis dengan pendekatan semantik dan pragmatik. Yang menarik adalah dapatan kajian ini merumuskan ‘ibu bapa’ sebagai frasa berdasarkan pendekatan semantik dan pragmatik yang digunakan dan bukannya kata

majmuk setara. Ini membuktikan persoalan kata majmuk setara amat perlu dikajikan secara lanjutnya (rujuk kepada Jadual 2.5).

Jadual 2.5

Perbandingan data terpilih berdasarkan tiga ciri kriteria bentuk

Data (gabungan kata)	Ketidakbolehsisipan	Ketidakbolehbalikan	Ciri imbuhan	Hasil
ibu ayam	√ (KM)	√ (KM)	√ (KM)	Kata Majmuk
ibu keladi	√ (KM)	√ (KM)	√ (KM)	Kata Majmuk
ibu saudara	√ (KM)	√ (KM)	√ (KM_)	Kata Majmuk
ibu angkat	√ (KM)	√ (KM)	√ (KM)	Kata Majmuk
rumah ibu	√x (KM)/(F)	√ (KM)	√ (KM)	Kata Majmuk
ibu jari	√x (KM)/(F)	x (F)	√ (KM)	Frasa
ibu mertua	x (F)	√ (KM)	√ (KM)	Frasa
ibu kandung	x (F)	√ (KM)	√ (KM)	Frasa
ibu bapa	x (F)	√ (F)	√ (KM)	Frasa
ibu kaki	x (F)	x (F)	√ (KM)	Frasa

Nota.Sumber daripada Zaiton dan Nor Hashimah (2005).

2.5.5 Aspek Penggunaan Data Korpus

Zaidi (2008) telah menggunakan Pangkalan Data Korpus Dewan Bahasa dan Pustaka dengan Universiti Sains Malaysia (PDK DBP-USM) dalam penyelidikan kata majmuk Bahasa Melayu. Beliau meninjau persoalan kata majmuk yang kontroversial

tentang definisi kata majmuk, ciri-ciri penentuan kata majmuk, perbezaan antara kata majmuk dengan frasa dan kesalahan penulisan kata majmuk.

Zaidi (2008) mengemukakan sembilan ciri penentu kata majmuk berdasarkan pendapat-pendapat ahli bahasa seperti Nik Safiah et al. (1997), Abdullah dan Ainon (1994), Asmah (1993), Arbak (1985), Harimuti (1992), M. Ramlan (1987) dan Gorys Keraf (1984) seperti berikut:

- i. Tidak boleh menerima sebarang penyisipan
- ii. Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya
- iii. Bertabiat sebagai satu perkataan
- iv. Mempunyai makna yang khas dan tertentu
- v. Terbentuk menurut hukum DM (diterangkan-menerangkan), contoh: rumah (D) sakit (M)
- vi. Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan: kata majmuk dan frasa
- vii. Kata majmuk boleh digandakan penuh dan diganda separa
- viii. Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran, contohnya: berbulan madu, bercampur aduk, daya serapan, tandatangani
- ix. simpulan bahasa merupakan salah satu bentuk kata majmuk

Kajian Zaidi (2008) ini langsung tidak menyentuh tentang kata majmuk setara tetapi telah membincangkan kata majmuk bahasa Melayu dengan menggunakan data korpus. Perbincangan kajian ini meliputi tiga aspek, iaitu aspek bentuk kata majmuk (kata majmuk dasar, kata majmuk berimbuhan dan kata majmuk ganda), aspek rangkai kata dua posisi (kata majmuk dan frasa) dan aspek salah eja kata majmuk.

Namun dapatan kajian yang berguna ini dijadikan rujukan yang penting dalam mengenalpastian ciri-ciri KM BM. Seterusnya, memandangkan KMS merupakan salah satu golongan KM maka kajian ini akan cuba menggunakan penentu ciri-ciri kata majmuk bahasa Melayu (KM BM) oleh Zaidi (2008) untuk menguji ciri-ciri data KMS BM dan KMS BC serta perbandingan bahasa dilaksanakan.

2.5.6 Rumusan Ringkas Kajian-kajian Lepas Tentang KMS BM

Pendek kata, setakat ini kata majmuk secara keseluruhan telah dikaji oleh ramai ahli bahasa tempatan tetapi kata majmuk setara bahasa Melayu secara spesifik belum lagi dikaji.

Oleh itu kajian-kajian di atas hanya bahagian yang berkaitan dengan KMS atau yang dapat dijadikan panduan utama dalam mengenalpastian KM BM sahaja dipetik oleh pengkaji untuk dibincangkan. Jadual 2.6 di bawah memberi tinjauan ringkas tentang kajian KMS BM.

Jadual 2.6

Kajian-kajian lepas tentang KMS BM

Aspek	Kajian tentang KMS BM
1. Tatabahasa	Mees (1969), Asmah (1993, 2008), Abdullah dan Ainon (1994), Liaw (1994), Nik Safiah et al. (2008). Huraian konsep KM secara am dan hanya sedikit berkaitan tentang KMS.
2. Morfologi	Abdullah (1974) menggunakan konsep kepala dengan Pendekatan Bloomfield menghurai struktur KM (tidak menyentuh tentang KMS).

sambung

Aspek	Kajian tentang KMS BM								
	Hashim (1993) dengan kaedah Transformasi Generatif untuk menghurai struktur KM (tidak menyentuh tentang KMS). Rohizah (1997) dengan kaedah IA (Item & atur) untuk menerangkan proses pembentukan KM dengan perbandingan teks sastra dan teks sains ilmiah (tidak menyentuh tentang KMS). Sumalee (1995) dengan teori morfologi berdasarkan kriteria sintaksis dan kriteria semantik membandingkan KM dalam bahasa Melayu dan bahasa Thai. Hasil kajian dari aspek statistik ini telah menunjukkan penggunaan KMS BM meliputi 29.17% berbanding dengan bahasa Thai pula yang sebanyak 22%.								
3. Morfosintaksis	Mohamed (1999) menggunakan pendekatan elektrik menelusuri konstruksi leksikal dan semantik KM. Beliau menggunakan konsep koindeks untuk merelisasikan konstruksi dan semantik kata majmuk kopulatif. Konstruksi KMS menghasilkan makna khusus seperti: <table> <tr> <td>hutan, rimba</td><td>sampah, sarap</td></tr> <tr> <td>R = tempat</td><td>R = hasil buangan</td></tr> <tr> <td>Ω = kawasan hutan</td><td>Ω = bermacam-</td></tr> <tr> <td>yang luas dan besar</td><td>macam jenis sampah</td></tr> </table>	hutan, rimba	sampah, sarap	R = tempat	R = hasil buangan	Ω = kawasan hutan	Ω = bermacam-	yang luas dan besar	macam jenis sampah
hutan, rimba	sampah, sarap								
R = tempat	R = hasil buangan								
Ω = kawasan hutan	Ω = bermacam-								
yang luas dan besar	macam jenis sampah								
4. Semantik & Pragmatik	Zaiton dan Nor Hashimah (2005) menggunakan analisis semantik dan pragmatik untuk menyelesaikan masalah perbezaan KM dengan frasa. Hanya lima kata majmuk (ibu ayam, ibu keladi, ibu saudara, ibu angkat dan rumah ibu) dan lima frasa (ibu jari, ibu mentua dan ibu kandung, ibu bapa, ibu kaki) dianalisis dengan lanjutnya. Dapatan kajian ini merumuskan 'ibu bapa' sebagai frasa berdasarkan pendekatan semantik dan pragmatik yang digunakan.								
5. DATA KORPUS BM	Zaidi (2008) telah menggunakan PDK DBP-USM dalam penyelidikan KM. Beliau menggunakan sembilan penentu ciri KM untuk menguji data korpus (tidak menyentuh tentang KMS).								

2.6 KAJIAN KMS BC

Dalam kajian bahasa Cina pula, hanya Chui (1991) sahaja yang mendalami KMS BC dari aspek fonologi, morfologi dan makna. Sementara itu, Dong (2000) membuktikan KMS BC sebenarnya berasal dari frasa berdasarkan karya-karya klasik lama, Zhou (1994, 2006) pula telah menganalisis semua jenis KM BC berdasarkan kamus *Xiandai Hanyu Cidian* (XHC) 现代汉语词典 yang disusun oleh Lu dan Ding dan diterbitkan pada tahun 1978. Analisis kajian dan statistik Zhou (1994, 2006) amat berguna dalam penghuraian kata majmuk setara bahasa Cina ini. Ceccagno dan Scalise (2006) telah membandingkan KM dalam 20 jenis bahasa di dunia ini tetapi setakat ini belum ada kajian perbandingan BM dan BC dalam KMS secara khususnya. Kajian-kajian lepas tentang KMS BC akan dibincangkan daripada aspek fonologi, aspek morfologi, tatabahasa dan aspek makna.

2.6.1 Aspek Fonologi

Menurut Chui (1991), sebutan bahasa Cina klasik mempunyai empat nada, iaitu nada 'ping' 平声, nada 'shang' 上声, nada 'qu' 去声, dan nada 'ru' 入声. Keempat-empat nada tersebut, hanya nada 'ping' 平声 pingsheng digolongkan sebagai nada 'ping' 平声 sementara ketiga-tiga yang lain, iaitu: nada 'shang' 上声, nada 'qu' 去声 dan nada 'ru' 入声 merupakan nada 'ze' 仄声 dalam fonologi bahasa Cina.

Chui (1991) telah mengumpulkan sebanyak 5,866 KMS daripada senarai *Zhongyuan Yinyun Biaogao* 中原音韵表稿 yang disusun oleh Ning (1985). Didapati

37.48% daripada kata-kata tersebut yang merupakan nada ‘ping’ dan 62.52% menghasilkan nada ‘ze’.

Chui (1991) mengkaji fonem AB kata majmuk setara dan didapati jika fonem depan ialah nada ‘ping’, fonem belakang biasanya diikuti dengan nada ‘ze’. Dari aspek fonologi, beliau berpendapat bahawa sistem fonologi BC telah berubah mengikut peredaran zaman. Kekerapan penggunaan kata homofon 同音词 yang membawa masalah dalam komunikasi bahasa Cina telah mengalami perubahan. Oleh sebab perkembangan masa serta keperluan pengguna bahasa, maka kata polisilabik 多音词 *multi syllable word* telah mengambil tempat kata homofon 同音词 *homophones* dan menjadi semakin produktif.

2.6.2 Aspek Morforlogi Dan Tatabahasa

Dalam kajian pembentukan kata BC, Li dan Thompson (1981) telah menghuraikan KMS mengikut kelas kata. Mereka berpendapat bahawa kata majmuk meliputi bahagian yang luas dan penting dalam tatabahasa Mandarin di mana “...*compounds constitute a broad and important area in the grammar of Mandarin...*”. Walau bagaimanapun dengan nyatanya bahawa memang tiada sempadan yang jelas antara kata majmuk dan kata bukan majmuk “...*no clear demarcation between compounds dan non compounds...*” (Li & Thompson, 1981: 46).

Dalam kajian tersebut, kata majmuk telah dibahagi mengikut kelas kata misalnya kata nama majmuk *nominal compounds*, kata kerja majmuk *verbal compounds*, kata majmuk jenis subjek-predikat *subject-predicate compounds*, kata majmuk jenis kata kerja-

objek *verb-object compounds* dan kata majmuk jenis minor *minor types of compounds*. Yang menarik perhatian adalah bahagian yang membincangkan tiga jenis kata majmuk setara (KMS) seperti berikut:

i. kata nama majmuk *nominal compounds N+N* yang selari:

花木 hua-mu	<i>flower - tree = flowers and trees</i>
家乡 jia-xiang	<i>home - village = hometown</i>
国家 guo-jia	<i>country - home = nation</i>
父母 fu-mu	<i>father - mother = parents</i>

Analisis ini menjelaskan susunan konstituen kata nama majmuk *nominal compounds* adalah tidak bebas dan tidak boleh dibalikkan, contohnya: 盗贼 dao-zei *robber-thief*, tidak boleh jadi 贼盗 zei-dao *thief-robber* (konstituennya tidak boleh terbalik); 牛马 niu-ma ‘*cattle-horse = livestock*’ tidak boleh jadi 马牛 ma-niu; 花木 hua-mu *flower-tree* tidak boleh menjadi 木花 mu-hua. Di samping itu, terdapat kata nama majmuk yang terdiri dari dua kata kerja misalnya: 开关 kai-guan ‘*open-shut = switch*’ dan biasanya makna sukar dijangkakan.

ii. kata kerja majmuk *parallel verb compounds V+V* yang selari:

a. *V+V* merupakan kata kerja dan kata kerja yang seerti:

建筑 jian-zhu	<i>built-built = built</i>
迁移 qian-yi	<i>move-move = move</i>
归回 gui-hui	<i>return-return = return to</i>
防守 fang-shou	<i>defend-defend = defend</i>
治疗 zhi-liao	<i>cure- cure = cure</i>

崇拜 chong-bai worship- worship = worship

b. *V+V merupakan kata kerja dan kata kerja yang erti seajar:*

漂流 piao-liu drift-flow = drift

显扬 xian-yang manifest-display = show off

放弃 fang-qi loosen-abandon = give up

分散 fen-san seperate-disperse = separate and disperse

替换 ti-huan replace-change = replace

iii. kata nama majmuk yang terdiri dari adjektif berlawanan erti *antonymous adjectives forming nominal compounds A+A* seperti:

好坏 hao-huai good-bad = quality

大小 da-xiao big-small = size

长短 chang-duan long-short = lenght

冷热 leng-re cold-hot = temperature

高矮 gao-ai tall-short = height

Kajian Li dan Thompson (1981) telah membincangkan perhubungan kelas kata dengan konstituen-konstituen dalam KMS BC bersama contoh-contoh secara kasarnya.

Chui (1991) pula telah menghuraikan susunan bentuk kata majmuk setara (KMS) sebagai A dan B yang sedarjat iaitu sama ada: AB, BA dan AB/BA yang bebas bertukar ganti. Perhubungan A & B dianalisiskan mengikut kelas kata seperti berikut:

A & B ialah Kata Nama (KN) A(KN)+B(KN)=C(KN)

A & B ialah Kata Adjektif (KA) A(KA)+B(KA)=C(KA)

A & B ialah Kata Kerja (KK)

$A(KK)+B(KK)=C(KK/KN)$

Chui (1991) merumuskan bahawa kata nama AB & kata adjektif AB dapat menghasilkan kata baru yang mempunyai kelas kata yang sama seperti morfem AB. Akan tetapi gabungan kata kerja AB boleh menghasilkan tiga kemungkinan iaitu:

- kata baru AB yang merupakan sama ada kata kerja/kata nama
- AB ialah kata kerja
- AB ialah kata nama

Jika ingin menentukan masa urutan perubahan ketiga-tiga jenis pembentukan kata tersebut, secara logiknya susunannya ialah kata AB mengalami perubahan menjadi kata nama, seterusnya mengalami perubahan ‘pinggiran’ sama ada menjadi kata nama atau kata kerja dan akhir sekali AB merupakan kata kerja yang tidak mengalami apa-apa perubahan. Dengan itu, perubahan kelas kata bagi kata majmuk merupakan ciri-ciri yang unik dalam pembentukan kata.

Chui (1991) mendapati bahawa kata disilabik mengambil tempat monosilabik dalam bahasa Cina kerana ini merupakan satu proses perubahan yang mengikut peredaran zaman. Dalam perkembangan ini, bahasa menjadi kompleks kerana terdapat factor-faktor yang tidak terkawal. Beliau telah melaksanakan satu analisis diskriptif yang spesifik dan teliti. Sementara faktor gangguan yang tidak terkawal itu terpaksa dijelaskan oleh beliau sebagai amalan kebiasaan dalam bahasa secara universal.

Kajian Zhou (1994, 2006) telah memberi gambaran jelas dan menyeluruh tentang kata majmuk setara. Sebanyak 8,310 kata majmuk setara BC dikenalpasti. Beliau telah

menggunakan analisis kuantitatif dengan mengumpulkan data daripada kamus yang telah memakan masa selama dua tahun. Beliau mengkategorikan 32,346 entri kata mengikut enam kategori pembentukan kata yang biasa dijumpai dalam tatabahasa Cina namun beliau merumuskan pengkategorian ini adalah tidak memadai. Beliau berpendapat bukan semua jenis kata yang sedia ada dapat dimasukkan dalam enam kategori tersebut. Dengan itu, beliau telah membuat pengubahsuaian dengan menambah tiga kategori lagi supaya dapat merangkumi semua jenis kata disilabik dalam kajiannya.

Dalam kajian Zhou tentang kata majmuk (1994, 2006), kategori kelapan merupakan kata majmuk setara (KMS) 复合词并列格. Sebanyak enam jenis kata majmuk setara (KMS BC) 复合词并列格 mengikut kelas kata dijumpai seperti yang dipapar di bawah:

i.	KN+KN	2,036 kata (kata nama)	24.5%
ii.	KK+KK	4387 kata (kata kerja)	52.8%
iii.	KA+KA	1803 kata (kata adjektif)	21.7%
iv.	KP+KP	38 kata (kata posisi)	0.5%
v.	KAv+KA _v	31 kata (kata adverb)	0.4%
vi.	KB+KB	15 kata (kata bilangan)	0.1%

Beliau telah memasukkan 32,340 entri kata majmuk ke dalam sembilan kategori, kajian ini memberi satu gambaran yang jelas tentang pembentukan kata bahasa Cina. Di samping itu, beliau membuktikan secara statistik kategori mana yang paling produktif. Lebih-lebih lagi, kekeliruan jenis kata majmuk dapat dibincangkan melalui kajian binaan dalaman secara teliti. Dengan bantuan contoh-contoh dan analisis statistik, kajian ini telah

menghuraikan secara kuantitatif dan jelas tentang hubungan struktur binaan dalaman antara morfem-morfem dan maknanya.

Ternyata sekali ketiga-tiga kajian di atas telah merangkumi aspek pembentukan kata BC (Li & Thompson, 1981), susunan bentuk ‘AB, BA dan AB/BA’ (Chui, 1991) dan analisis pembentukan kata oleh Zhou (1994, 2006). Perspektif yang berbeza ini telah memberi satu gambaran yang menyeluruh tentang konsituen-konstituen KMS BC secara deskriptif dan statistik.

Ceccagno dan Scalise (2006) mengkaji kata majmuk dari aspek kelas kata, struktur dalaman, kombinasi kategori dan konsep kepala *head* (bahagian utama atau inti). Mereka meninjau kata majmuk yang terdiri daripada dua konstituen dalam struktur dan kategori mengikut kelas kata utama iaitu: kata nama, kata kerja dan kata adjektif. Kata majmuk diklasifikasikan kepada tiga jenis iaitu Subordinat *Subordinate*, Attributif *Attributive* dan Koordinat *Coordinate*. Setiap jenis ini pula dapat dibahagikan kepada dua golongan, iaitu endosentrik atau eksosentrik. Mereka lebih cenderung dalam usaha mencari satu prinsip universal untuk semua bahasa di dunia dari aspek jenis dan bentuk kata majmuk secara menyeluruh.

Mereka telah memberi satu gambaran yang jelas tentang kata majmuk bahasa Cina, lebih-lebih lagi ia menyumbangkan dalam projek MorboCom, iaitu projek kajian perbandingan bahasa-bahasa di dunia (melibatkan lebih dari 20 jenis bahasa seperti: *Basque, Bulgarian, Byelorussian, Catalan, Chinese, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Hebrew, Hungarian, Italian, Japanese, Korean, Latin, Norwegian, Polish, Portuguese, Russian, Serbo-croatian, Spanish, Swedish, Turkish*).

Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006) yang berdasarkan struktur dan kategori, kata majmuk setara bahasa Cina (KMS BC) merupakan bahagian yang menarik perhatian kerana dapatan kajian memaparkan tujuh jenis strukturnya dan kategori: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{N/V}$, berbanding dengan bahasa Inggeris yang hanya mempunyai tiga jenis, iaitu: $[N+A]_A$, $[N+N]_N$ dan $[V+V]_V$. Jadi analisis kajian struktur dan kategori kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan padanan penterjemahan dalam bahasa Cina yang berlandaskan pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006) akan dibincangkan dalam bab seterusnya.

2.6.3 Aspek Makna

2.6.3.1 Darjah Kejelasan Makna

Li dan Thompson (1981) menghuraikan perhubungan makna kata majmuk dan makna komponen morfem-morfem BC. Beliau telah membahagikan perhubungan makna ini kepada tiga peringkat berdasarkan darjah kejelasan makna *illustration*, iaitu rendah, sederhana dan tinggi:

- i. Kata majmuk yang mempunyai darjah idiomatik *idiomaticity* yang tinggi, ini bererti tiada perhubungan semantik yang nyata antara makna kata majmuk dengan konstituen-konstituennya, oleh itu darjah kejelasan makna adalah rendah misalnya:

feng-liu 风流 *wind-flow = amorous*

hua-sheng 花生 *flower-born = peanut*

fei-zao 肥皂 *fat-black = soap*

da-yi 大意 *great-idea = negligent*

xin-shui 薪水 *fuel-water = salary*

- ii. Kata majmuk yang mempunyai makna metafora, makna kiasan atau makna taabir *inferential* antara kata majmuk dengan konstituen-konstituennya, ini bermakna darjah kejelasan makna adalah sederhana misalnya:

mao-dun 矛盾 *spear-shield = contradictory*

kai-guan 开关 *open-close = switch*

xu-xin 虚心 *empty-mind = modest*

re-xin 热心 *hot-heart = enthusiastic*

dian-ying 电影 *electric-image = movie*

- iii. Kata majmuk yang mempunyai makna yang berkait rapat dengan makna komponen-komponennya, ini bermakna darjah kejelasan makna adalah tinggi misalnya:

xi-zao 洗澡 *vehicle-horse = traffic*

yi-kao 依靠 *lean-depend on = depend on*

hu-xi 呼吸 *exhale-inhale = breathe*

man-zu 满足 *full-sufficient = be content*

zhi-dao 知道 *know-way = know*

Dapatan kajian tersebut menyimpulkan bahawa perhubungan makna kata majmuk dengan makna komponen-komponen morfemnya adalah pelbagai dari makna hampir hingga ke makna yang jauh berbeza. Dari segi darjah kejelasan pula, makna kelas i. merupakan kelas rendah, kelas ii. pula adalah sederhana dan kelas iii. merupakan kelas

yang mempunyai darjah kejelasan makna yang paling tinggi. Beliau juga memaparkan keunikan makna antara dua morfem yang terdiri daripada bahasa klasik, contohnya:

qu-zhu 驱逐 *drive - pursue = to chase*

Jadi, sedikit sebanyak kajian tersebut telah meninjau makna KMS BC yang agak pelbagai ini dengan menggunakan tiga tahap kejelasan makna.

2.6.3.2 Perhubungan Makna AB

Perhubungan makna AB dalam KMS BC bagi Chui (1991) diteliti dari tiga aspek semantik (makna berlawanan, seerti dan sejajar) dengan contoh-contoh seperti berikut:

- i. makna berlawanan: 来往 pergi balik, 买卖 jual beli, 好歹 baik buruk, 早晚 siang malam, 上下 atas bawah.
- ii. makna seerti: 寻找 cari gali, 陈旧 usang lama (lama), 诚实 jujur amanah (jujur), 街道 jalan raya, 潮湿 basah kuyup.
- iii. makna sejajar: 手脚 kaki tangan (pergerakan/tipu muslihat), 首脑 kepala otak (pemimpin), 嘴脸 mulut muka (muka yang menjijikan), 山河 gunung sungai (negara), 眉目 kening mata (rupa orang/penyelesaian yang positif)

Chui (1991) menjelaskan faktor-faktor yang menyebabkan makna AB berubah. Dengan peredaran zaman, dunia dan masyarakat juga berubah dan berkembang, asal usul yang berbeza ini telah menyebabkan makna struktur kata AB mengalami perubahan yang bukan semata-mata pengabungan makna A dengan makna B sahaja. Misalnya:

i.	makna berubah	转移型	$AB=C$
ii.	makna berat sebelah	偏义型	$AB=A(B)$
iii.	makna sebat	融合型	$AB=A=B$
iv.	makna opsyen	选择性	$AB=A \text{ atau } B$
v.	makna gabungan	复合型	$AB=A+B$

Kelima-lima struktur model semantik ini menjelaskan perhubungan makna komponen AB bagi KMS BC. Terdapat perkataan yang makna asal AB telah lesap sehingga membentuk perkataan baru ' $AB=C$ ', manakala ada AB yang tidak berubah masih mempunyai makna yang asal ' $AB=A+B$ '. Terdapat bentuk AB yang berkembang terlalu pesat dan makna AB bergabung rapat sehingga tidak dapat dipisahkan menjadi satu satuan ' $A=B$ '. Secara amnya, beliau menyimpulkan struktur KMS biasanya dapat memaparkan persepsi sesuatu bangsa terhadap dunia luar. Lebih-lebih lagi peraturan KMS AB bukan saja dipengaruhi oleh struktur dalaman sesuatu bahasa tetapi juga termasuk faktor luaran terutamanya sosial budaya sesuatu masyarakat.

Dapat dirumuskan dapatan kajian tersebut menunjukkan pemikiran dan persepsi bangsa Cina dapat dipaparkan melalui pandangan atau susunan AB baik daripada tertib masa, posisi, proses, perhubungan ataupun persepsi terhadap sesuatu perkara. Walau bagaimanapun, beliau berhujah bahawa terdapat pengecualian di mana ada perkataan yang langsung tidak dipengaruhi oleh sebarang aspek linguistik fonologi atau semantik.

2.6.3.3 Makna Daripada Segi Etimologi

Dapatan Dong (2000) membuktikan KMS BC berasal dari frasa, ini disebabkan peredaran zaman menyebabkan frasa tersebut telah berubah menjadi kata majmuk. Beliau meyelidiki ciri-ciri KMS BC jenis kata kerja daripada aspek perkembangan diakronik dan makna dari segi etimologinya. Walaupun data-data kajian terdiri daripada bahasa klasik lama tetapi ini merupakan analisis KMS BC jenis kata kerja secara spesifiknya.

2.6.3.4 Konsep Kepala

Ceccagno dan Scalise (2006) berpendapat kata majmuk setara bahasa Cina (KMS BC) sama seperti bahasa-bahasa lain di dunia, iaitu mempunyai dua kepala (inti + inti) ataupun tiada kepala dalam kedua-dua komponennya. Dengan itu, Ceccagno dan Scalise (2006) tidak setuju dengan prinsip Packard *The Headness Principle* yang menyatakan pada kebiasaannya kepala bagi kata nama *complete noun* adalah di sebelah kanan, sementara kepala kata kerja kompleks *complex verb* adalah di sebelah kiri.

Kajian Ceccagno dan Scalise (2006) memaparkan contoh-contoh kata majmuk setara yang mempunyai darjah eksosentrik yang kuat sehingga maknanya tidak dapat dijangka seperti: 裁缝 ‘potong + jahit = tukang jahit’, 大小 ‘besar + kecil = saiz’. Kajian mereka memaparkan contoh-contoh kata majmuk setara bahasa Cina yang memiliki dua kepala atau tiada langsung sekali seperti di Jadual 2.7 dan Jadual 2.8 yang berikut.

Jadual 2.7

Exocentric or two-headed [N+N]_N, [V+V]_V, [A+A]_A coordinate compounds

SCRIPT	COMPOUND	CAT	STRUCT	CLASS	HEAD	GLOSS
店铺	dianpu	N	[N+N]	CRD	b	shop + shop = shop
爱恋	ailian	V	[V+V]	CRD	b	(to) love + (to) love = (to) love
美丽	meili	A	[A+A]	CRD	b	beautiful + beautiful = beautiful

Nota. Sumber daripada “Classification, structure and headness of Chinese compounds” oleh Ceccagno dan Scalise, 2006, *Lingue e Linguaggio*, V.2, 233-260.

Jadual 2.8

Exocentric [V+V]_N, [A+A]_N, [V+V]_{N/V} nominal compounds

SCRIPT	COMPOUND	CAT	STRUCT	CLASS	HEAD	GLOSS
店铺	dianpu	N	[N+N]	CRD	b	shop + shop = shop
爱恋	ailian	V	[V+V]	CRD	b	(to) love + (to) love = (to) love
美丽	meili	A	[A+A]	CRD	b	beautiful + beautiful = beautiful

Nota. Sumber daripada “Classification, structure and headness of Chinese compounds” oleh Ceccagno dan Scalise, 2006, *Lingue e Linguaggio*, V.2, 233-260.

Kesimpulannya, mereka menyatakan bahawa semua kriteria harus diambilkira seperti klasifikasi kata majmuk (perhubungan tatabahasa dan semantik antara dua konstituen), struktur kata majmuk, kategori kombinasi kata majmuk supaya kepala kata majmuk dapat dikenalpasti. Mereka telah membentuk satu prinsip umum untuk menerangkan kata majmuk bahasa Cina yang dinamakan *Chinese Compounds Canonical Head Principle*, didapati secara amnya kepala kata majmuk bahasa Cina adalah di sebelah kanan, kecuali jenis kata majmuk *verb-object* dan *resultative compounds* (kedua-dua ini masih memerlukan kajian selanjutnya). Jadual 2.9 berikut memberi tinjauan ringkas tentang kajian-kajian kata majmuk bahasa Cina.

Jadual 2.9

Kajian-kajian lepas tentang KMS BC

Aspek	Kajian-kajian tentang KMS BC																								
1. Fonologi	Chui (1991) mengumpulkan 5,866 KMS daripada <i>Zhongyuan Yinyun Biaogao</i> 中原音韵表稿 yang disusun oleh Ning dan diterbitkan pada 1985. Didapati jika fonem depan ialah ton‘ping’, fonem belakang biasanya adalah ton‘zhe’.																								
2. Morforlogi dan Tatabahasa	Kajian Li dan Thompson (1981) telah membincangkan perhubungan kelas kata konstituen-konstituen kata majmuk setara secara kasarnya. Chui (1991) telah menghuraikan susunan bentuk KMS sebagai A dan B seperti berikut: <table><tr><td>A & B ialah Kata Nama</td><td>$A(KN)+B(KN)=C(KN)$</td></tr><tr><td>A & B ialah Kata Adjektif</td><td>$A(KA)+B(KA)=C(KA)$</td></tr><tr><td>A & B ialah Kata Kerja</td><td>$A(KK)+(KK)=C(KK/KN)$</td></tr></table> Kajian Zhou (1994, 2006) daripada kamus XHC sebanyak 8,310 kata majmuk setara dikumpul. Dapatan kajian: <table><tr><td>KN + KN</td><td>2,036 kata</td><td>24.5%</td></tr><tr><td>KK + KK</td><td>4387 kata</td><td>52.8%</td></tr><tr><td>KA +KA</td><td>1803 kata</td><td>21.7%</td></tr><tr><td>KP +KP</td><td>38 kata</td><td>0.5%</td></tr><tr><td>KAv+Kav</td><td>31 kata</td><td>0.4%</td></tr><tr><td>KB+KB</td><td>15 kata</td><td>0.1%</td></tr></table>	A & B ialah Kata Nama	$A(KN)+B(KN)=C(KN)$	A & B ialah Kata Adjektif	$A(KA)+B(KA)=C(KA)$	A & B ialah Kata Kerja	$A(KK)+(KK)=C(KK/KN)$	KN + KN	2,036 kata	24.5%	KK + KK	4387 kata	52.8%	KA +KA	1803 kata	21.7%	KP +KP	38 kata	0.5%	KAv+Kav	31 kata	0.4%	KB+KB	15 kata	0.1%
A & B ialah Kata Nama	$A(KN)+B(KN)=C(KN)$																								
A & B ialah Kata Adjektif	$A(KA)+B(KA)=C(KA)$																								
A & B ialah Kata Kerja	$A(KK)+(KK)=C(KK/KN)$																								
KN + KN	2,036 kata	24.5%																							
KK + KK	4387 kata	52.8%																							
KA +KA	1803 kata	21.7%																							
KP +KP	38 kata	0.5%																							
KAv+Kav	31 kata	0.4%																							
KB+KB	15 kata	0.1%																							
3. Makna Darjah kejelasan makna	Li dan Thompson (1981) menghuraikan makna KM dan makna komponen morfem-morfemnya dengan tiga darjah kejelasan makna ilustrasi (<i>illustration</i>), iaitu: rendah, sederhana dan tinggi. Dapatan kajian adalah KM yang mempunyai darjah idiomatik (<i>idiomaticity</i>) yang tinggi, darjah kejelasan makna adalah rendah. KM yang mempunyai makna metafora, makna kiasan, makna taabir (<i>inferential</i>), darjah kejelasan makna adalah sederhana Kata majmuk yang mempunyai makna yang secara langsung atau sama dengan makna komponen-komponennya, ini bermakna darjah kejelasan makna adalah tinggi.																								

sambung

Aspek	Kajian-kajian tentang KMS BC																				
Perhubungan makna AB	Chui (1991) menunjukkan dengan peredaran zaman struktur semantik KMS telah mengalami perubahan seperti berikut: <table><tr><td>i.</td><td>makna berubah</td><td>转移型</td><td>AB=C</td></tr><tr><td>ii.</td><td>makna berat sebelah</td><td>偏义型</td><td>AB=A(B)</td></tr><tr><td>iii.</td><td>makna sebat</td><td>融合型</td><td>AB=A=B</td></tr><tr><td>iv.</td><td>makna opsyen</td><td>选择性</td><td>AB=A atau B</td></tr><tr><td>v.</td><td>makna gabungan</td><td>复合型</td><td>AB=A+B</td></tr></table>	i.	makna berubah	转移型	AB=C	ii.	makna berat sebelah	偏义型	AB=A(B)	iii.	makna sebat	融合型	AB=A=B	iv.	makna opsyen	选择性	AB=A atau B	v.	makna gabungan	复合型	AB=A+B
i.	makna berubah	转移型	AB=C																		
ii.	makna berat sebelah	偏义型	AB=A(B)																		
iii.	makna sebat	融合型	AB=A=B																		
iv.	makna opsyen	选择性	AB=A atau B																		
v.	makna gabungan	复合型	AB=A+B																		
Makna etimologi	Dong (2000) membuktikan KMS BC berasal dari frasa, disebabkan peredaran zaman menyebabkan frasa telah berubah menjadi KM. Beliau menyelidiki ciri-ciri KMS kata kerja dari aspek perkembangan diakronik dari segi etimologi. Walaupun data-data kajian terdiri daripada bahasa klasik lama, tetapi ini merupakan analisis KMS KK secara spesifiknya.																				
Konsep Kepala	Ceccagno dan Scalise (2006: 240) mengkaji KM dari aspek kelas kata, struktur dalaman, kategori dan kepala (head). Tujuh jenis strukturnya KMS BC yang dijumpai: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{N/V}$, berbanding dengan bahasa Inggeris yang hanya mempunyai tiga jenis: $[N+A]_A$, $[N+N]_N$ dan $[V+V]_V$.																				

2.7 RINGKASAN BAB

Bab ini telah membincangkan kajian-kajian lepas yang dilakukan oleh sarjana tempatan dan luar negara tentang berbagai aspek kata majmuk setara bahasa Melayu dan bahasa Cina.

Hanya tiga sarjana tempatan yang telah membincangkan KMS BM dalam kajian kata majmuk mereka, iaitu Sumalee (1995), Mohamed (1999) dan Zaiton dan Nor Hashimah (2005). Sumalee (1995) telah membuat perbandingan kata majmuk antara bahasa Melayu dengan bahasa Thai. Mohamed (1999) pula menggunakan pendekatan

elektrik untuk menelusuri makna KM BM manakala Zaiton dan Nor Hashimah (2005) menggunakan analisis semantik dan pragmatik untuk menyelesaikan masalah perbezaan KM dengan frasa. Ketiga-tiga kajian kata majmuk ini telah mengemukakan permasalahan KMS BM yang sememangnya kurang diterokai oleh sarjana tempatan.

Walaupun kajian korpus Zaidi (2008) tidak menyentuh langsung KMS BM, tetapi ciri-ciri penentu KM memang diperlukan sebagai rangka yang asas untuk mengenal pasti KMS BM dalam kajian ini.

Bagi KMS BC, hanya Chui (1991) sahaja yang mendalami KMS dari aspek fonologi, morfologi dan makna. Walaupun Dong (2000) meneliti makna KMS BC jenis kata kerja dari aspek perkembangan diakronik, tetapi skop kajian beliau dalam bahasa klasik sahaja. Sementara Zhou (1994, 2006) pula telah menganalisis pembentukan kata bahasa Cina berdasarkan kamus XHC, dapatan statistik beliau memaparkan KMS.

Ceccagno dan Scalise (2006) telah menyelidiki kata majmuk 20 jenis bahasa di dunia ini. Dari segi struktur dan kategori, kata majmuk setara bahasa Cina (KMS BC) telah dianalisis mengikut kelas kata, iaitu kata nama *Noun*, kata kerja *Verb*, kata adjektif *Adjective*, kata adverba *Adverb*, dapatan kajian ini memaparkan tujuh jenis strukturnya dan kategori iaitu: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{NV}$, berbanding dengan bahasa Inggeris yang hanya mempunyai tiga jenis iaitu: $[N+A]_A$, $[N+N]_N$ dan $[V+V]_V$.

Sehingga kini, kata majmuk (KM) secara keseluruhan telah dikaji oleh ramai ahli bahasa tetapi kata majmuk setara (KMS) secara spesifik masih kurang dikaji. Dengan itu,

kajian perbandingan bahasa Melayu dan bahasa Cina dalam KMS dilaksanakan untuk mengisi ruang permasalahan ini. Kajian-kajian terdahulu ini menjadi asas bagi kajian ini menghuraikan KMS BM dan KMS BC, lebih-lebih lagi dapat memberi rujukan dan panduan kepada pengguna bahasa.

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1 PENDAHULUAN

Kajian deksriptif ini bertujuan meneliti pembentukan lexis kata majmuk setara (KMS) dalam bahasa Melayu (BM) dan bahasa Cina (BC) daripada aspek struktur, kategori, makna dan pengenalpastian ciri-ciri KMS.

Oleh sebab kajian ini berfokus kepada KMS yang merupakan salah satu jenis kata majmuk, hanya sebanyak 165 KMS BM dikumpul secara manual daripada KDE4 yang dijadikan sebagai data kajian utama. Dengan mencatat dan meneliti makna setiap data, KMS BM tersebut diorganisasikan ke dalam tiga golongan menurut definisi Liaw dan Abdullah (1994), iaitu seerti, berlawanan erti dan sejajar. Disebabkan entri kata KDE4 tidak ditakrif dengan kelas kata, oleh itu data KMS BM disusun mengikut kelas kata: kata nama (KN), kata kerja (KK), kata adjektif (KA), kata adverba (KAv) dengan berdasarkan kamus tribahasa KPE3.

Seterusnya, 165 data KMS BM diterjemahkan dalam bahasa Cina dengan menggunakan kamus tribahasa KPE3. Oleh itu, pengumpulan data terjemahan BM-BC dilaksanakan secara berperingkat dan sistematik. Dalam proses ini, 165 data KMS BM tidak semestinya merupakan KMS BC. Didapati hanya 91 KMS BM yang dapat dipadankan dengan 101 terjemahan KMS BC. Akhirnya, satu senarai KMS sepadan (KMS BM-KMS BC) dalam dua bahasa dibentuk untuk perbincangan dan penganalisan daripada aspek struktur, kategori, makna dan pengenalpastian ciri-ciri.

3.2 PROSEDUR PENGUMPULAN DATA KMS

Prosedur pengumpulan data KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini melibatkan empat langkah, iaitu: pemilihan data KMS BM, pengorganisasian data KMS BM, pengenalpastian padanan penterjemahan data daripada KMS BM kepada KMS BC dan pengorganisasian data KMS BM-padanan penterjemahan KMS BC.

Sumber utama data kajian ini dikumpulkan daripada tiga kamus iaitu:

- i. KDE4 untuk mengenal pasti KMS BM dan maknanya.
- ii. KPE3 untuk dapatkan padanan penterjemahan dan kelas kata KMS BM.
- iii. XHC5 digunakan untuk menyemak makna dan kelas kata KMS BC.

Ketiga-tiga kamus ini dipilih kerana telah menjadi rujukan utama oleh pengguna-pengguna bahasa di Malaysia. Oleh sebab takrif kata KDE4 tidak mempunyai penghuraian kelas kata (KN, KK, KA, KAv), dengan itu kamus KPE3 (data KMS BM) dan XHC5 (data KMS BC) digunakan untuk rujukan pengelasan kata (KN, KK, KA, KAv) bagi data KMS BM dan KMS BC. Selain itu, *Kamus Kembangan* yang disusun oleh Lai (2010) dan *Kamus Xiandai Hanyu Guifan Cidian* yang disusun oleh Li (2004) juga digunakan sebagai rujukan tambahan untuk pengelasan kata bagi data KMS BM dan KMS BC.

Sumber kedua ialah konsep-konsep dan contoh-contoh kata majmuk setara daripada buku-buku tatabahasa dalam bahasa Melayu, terutamanya seperti: *Nahu Melayu Muktahir*, *Nahu Melayu Moden*, *Tatabahasa Dinamika*, *Morfologi*, *Nahu Kemas Kini*, *Tatabahasa Dewan* dijadikan rujuk utama. Selain itu, bagi tatabahasa bahasa Cina buku-buku seperti:

Bahasa Cina Kontemporari 现代汉语, Kamus Linguistik 语言文字词典, Bahan Pengajaran Tatabahasa 语法讲义, Morfologi Hanyu 汉语词法学, Kajian Lexikologi dan Leksikografi 词汇学词典学研究 dan buku-buku tatabahasa lain digunakan sebagai rujukan.

Pada dasarnya, data KMS BM disusun berdasarkan definisi Liaw dan Abdullah (1994) yang terdiri daripada KMS seerti, KMS berlawanan erti dan KMS sejajar. Data KMS BC juga dibahagikan kepada: seerti 同义, berlawanan ertinya 反义 dan sejajar 近义, berdasarkan penghuraian KMS BC 并列式复合词 dalam *Kamus Linguistik 语言文字词典*. Akhirnya pengorganisasian data dalam bentuk jadual perbandingan yang merupakan satu senarai KMS sepadan (KMS BM-KMS BC) dibina untuk analisis kajian. Di bawah ini, setiap prosedur diuraikan bersama-sama dengan jadual data.

3.2.1 Pemilihan Data KMS BM

Untuk mengutip data KMS BM, pengkaji menggunakan KDE4 sebagai sumber data utama. Kajian ini bertujuan untuk mengkaji KMS BM dan KMS BC supaya memudahkan pengguna bahasa terutamanya yang menghadapi kemuskilan dalam pengenalpastian KMS. KDE4 dipilih kerana kamus ekabahasa ini merupakan rujukan utama pengguna BM di Malaysia.

Memandangkan KMS dalam KDE4 begitu banyak, pemilihan 165 data KMS BM kajian ini perlu mengambil kira dua masalah utama untuk mengenal pasti KMS BM. Pertama, masalah pengenalpastian KMS dalam kamus seperti yang telah disarankan oleh

Zaiton dan Nor Hashimah (2005). Kedua, pengenalpastian tiga jenis KMS BM (seerti, berlawanan erti, sejajar) kajian ini berdasarkan definisi Liaw dan Abdulah (1994).

Kajian Zaiton dan Nor Hashimah (2005) telah mengemukakan masalah kedudukan entri kata majmuk dalam KDE3. Walaupun hanya lima bentuk kata majmuk (ibu ayam, ibu keladi, ibu saudara, ibu angkat, rumah ibu) dan lima bentuk frasa (ibu jari, ibu mentua, ibu kandung, ibu bapa, ibu kaki) iaitu sepuluh data yang dipilih sebagai data kajian mereka. Zaiton dan Nor Hashimah (2005) telah memberi cadangan supaya penyusunan semula bentuk kata majmuk dalam kamus dengan menggunakan simbol ‘■’ supaya memudahkan pengguna kamus untuk mengenal pasti bentuk kata majmuk. Berdasarkan pernyataan tersebut, dapat disimpulkan pengumpulan data kajian ini juga menghadapi masalah yang sama.

Tinjauan awal mendapati bahawa entri KMS BM dalam KDE4 juga mempunyai masalah kedudukan yang sama seperti yang berlaku dalam kajian Zaiton dan Nor Hashimah (2005), walaupun kamus edisinya tidak sama (KDE3) iaitu:

- i. KMS dimasukkan sebagai entri utama sama ada mempunyai terbitan ataupun tidak, misalnya: belas kasihan, jimat cermat, kayu pohon, tegah larangan.
- ii. KMS dimasukkan sebagai contoh penggunaan dalam polesimi, misalnya: jangka masa dimasukkan dalam pecahan makna kedua dalam entri jangka.
- iii. KMS dikelompokkan dengan frasa, misalnya: hutan rimba sekelompok dengan hutan asli, hutan bakau, hutan belukar.
- iv. KMS sebagai entri yang tersendiri, misalnya: asal usul, baik pulih, gambar rajah, ibu bapa, kakitangan.

Masalah entri kedudukan yang berbeza ini memang merumitkan pengumpulan data KMS BM, namun pengenalpastian data KMS BM dalam kajian ini dapat dilaksanakan melalui penyemakan makna dan pengenalpastian ciri-ciri KMS dengan rujukan buku-buku tatabahasa. Walau bagaimanapun, definisi Liaw dan Abdullah (1994) sentiasa dirujuk dalam menyelesaikan masalah sama ada sesuatu kata itu merupakan kata KMS atau kata ganda supaya tidak menimbulkan kekeliruan. Dalam proses pengenalpastian data KMS BM, contoh-contoh seperti ‘bukit-bukau’, ‘senang lenang’ digolongkan sebagai KMS dalam kajian ini kerana perkataan ‘bukau’ dan ‘lenang’ mempunyai makna tertentu. Perkataan ‘bukau’ bermaksud lembah. Perkataan ‘lenang’ pula bererti tenang (air dan lain-lain lagi). Bagi contoh-contoh seperti ‘gunung-ganang’ dan ‘sayur-mayur’ bukan KMS kerana kata ‘ganang’ dan kata ‘mayor’ tidak mempunyai makna langsung. Maka kata-kata yang merupakan kata ganda berentak ini tidak dikelompokkan dalam senarai data KMS BM.

Akhirnya, hanya sebanyak 165 data KMS BM dapat dikumpul secara manual daripada KDE4. 165 data tersebut disusun berdasarkan definisi Liaw dan Abdullah (1994) yang selaras dengan konsep KMS BC: seerti, berlawanan erti dan sejajar dan dipaparkan dalam Jadual 3.1, saiz dan jenis data KMS BM pula ditunjukkan dalam Jadual 3.2.

Jadual 3.1

Penyusunan data KMS Bahasa Melayu daripada KDE4

Seerti		KMS BM		Sejajar	
		Berlawanan erti			
1	akal budi	1	datuk nenek	1	adab tertib
2	akar umbi	2	hilir mudik	2	anak bini
3	asal usul,	3	hujung pangkal,	3	anak cucu
	usul asal		pangkal hujung		
4	azab sengsara	4	hulu hilir	4	batu pasir
5	belas kasihan	5	ibu bapa	5	besi waja

sambung

		KMS BM			
Seerti		Berlawanan erti		Sejajar	
6	budi bicara	6	laba rugi	6	besok lusa
7	budi pekerti	7	laki bini	7	budi bahasa
8	cinta berahi	8	laki isteri	8	bukit bukau
9	cinta kasih	9	lintang bujur	9	darah daging
10	kasih sayang	10	nenek moyang	10	detik detak
11	gambar rajah	11	pagi petang	11	hari bulan
12	hak milik	12	siang malam	12	hati jantung, jantung hati
13	hutan rimba	13	suami isteri	13	hujan angin
14	jangka masa	14	suka duka	14	kain baju
15	jangka waktu	15	untung rugi	15	kaki tangan, kakitangan
16	kaum keluarga	16	jual beli	16	karib kerabat
17	kaum kerabat	17	jatuh bangun	17	mata hati
18	saudara mara	18	pasang surut	18	mata kaki
19	kayu pohon	19	pergi balik	19	mata telinga
20	pokok kayu	20	pergi datang	20	pangkal pokok, pokok pangkal
21	mak bonda	21	pergi mari	21	sandang pangan
22	pangkal pokok, pokok pangkal	22	pulang pergi	22	sendi tulang, tulang sendi
23	rupa muka	23	soal jawab	23	tanah air
24	sebab musabab	24	tanya jawab	24	tanah tanih
25	tegah larangan	25	timbul tenggelam, tenggelam timbul	25	lapar dahaga
26	tingkah laku	26	turun naik, naik turun	26	makan tidur
27	tingkah langkah	27	hangat dingin	27	punggah angkat
28	tingkah perangai	28	dingin panas	28	uji kaji
29	tutur kata	29	hitam putih	29	buta tuli
30	tutur cakap	30	kiri kanan	30	gemuk gempal
31	tutur bahasa	31	kurang lebih, lebih kurang	31	hina papa
32	umat manusia	32	lambat-bangat	32	hitam lebam
33	baik pulih	33	luar dalam	33	pahit getir
34	belah bahagi	34	mundur maju, maju mundur	34	pahit maung
35	campak buang	35	panjang lebar	35	pahit pahang
36	campur baur	36	banyak sedikitnya	36	putih bersih
37	campur aduk			37	putih kuning
38	hubung kait			38	putih pucat
39	ikut serta			39	pucat lesi
40	turut serta			40	senang lenang
41	kaji selidik			41	senang sentosa
42	kawal selia			42	jangan tidak
43	lalu lintas				

sambung

Seerti	KMS BM Berlawananan erti	Sejajar
44	mati mampus	
45	mati modar	
46	pajak gadai	
47	peras ugut	
48	pujuk rayu	
49	pulang balik	
50	putar belit	
51	pusing belit	
52	rebut rampas	
53	siap sedia	
54	susun atur	
55	syak sangka	
56	syak wasangka	
57	tiru teladan	
58	tokok tambah	
59	tukar ganti	
60	tunjuk ajar	
61	tuntut balas	
62	tuntut bela	
63	biru lebam	
64	cerdik pandai	
65	bijak pandai	
66	duka lara	
67	duka nestapa	
68	gelap buta	
69	gelap kelam	
70	gelap pekat	
71	jimat cermat	
72	kelam lebam	
73	kelam kabut	
74	miskin papa	
75	mula pertama	
76	panas baran	
77	panas radang	
78	riang gembira	
79	riang ria	
80	ria gembira	
81	serba aneka	
82	serba jenis	
83	sunyi senyap	
84	sunyi sepi	
85	tua bangka	
86	tua ganyut	
87	tulus ikhlas	

Jadual 3.2

Saiz dan jenis data KMS BM daripada KDE4

Seerti	KMS BM		Jumlah KMS BM
	Berlawanan erti	Sejajar	
87	36	42	165

3.2.2 Pengorganisasian Data KMS BM

Dalam proses pengorganisasian data, 165 data KMS BM daripada KDE4 yang terdiri daripada tiga jenis: seerti, berlawanan erti dan sejajar diorganisasikan mengikut struktur dan kategori, di samping itu makna setiap data KMS BM dikenal pasti dan disemak supaya makna KMS BM dapat diteliti untuk penganalisan dan perbincangan selanjutnya.

Berdasarkan Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006), struktur setiap data KMS BM dibahagikan mengikut golongan kelas kata iaitu: Kata Nama + Kata Nama [KN+KN], Kata Kerja + Kata Kerja [KK+KK], Kata Adjektif + Kata Adjektif [KA+KA], Kata Adverba + Kata Adverba [KAv+KAv]. Bagi kategori pula, KMS BM dapat dikelaskan kepada: Kata Nama [KN], Kata Kerja [KK], Kata Adjektif [KA] dan Kata Adverba [KAv].

Golongan kelas kata KN, KK, KA, KAv setiap data KMS BM ini dirujuk daripada KPE3. Selain itu, *Kamus Kembangan* yang disusun oleh Lai (2010) juga digunakan sebagai rujukan tambahan. Akhirnya satu senarai golongan kelas kata bagi 165 data dibentuk berdasarkan struktur: [KN+KN], [KK+KK], [KA+KA], [KAv+KAv] dan kategori [KN], [KK], [KA],[KAv]. Jadual 3.3a, 3.3b dan 3.3c di bawah ini memaparkan pengorganisasian

data yang merangkumi 165 KMS BM (seerti, berlawanan erti dan sejajar) mengikut struktur dan kategori. Analisis data ke atas 165 KMS BM mengikut struktur dan kategori pula ditunjukkan dalam Jadual 3.4.

Jadual 3.3a

Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)

KMS BM Seerti (KDE4)	Struktur	Kategori
1 akal budi	[KN+KN]	[KA]
2 akar umbi	[KN+KN]	[KN]
3 asal usul, usul asal	[KN+KN]	[KN]
4 azab sengsara	[KN+KN]	[KN]
5 belas kasihan	[KN+KA]	[KN]
6 budi bicara	[KN+KN]	[KN]
7 budi pekerti	[KN+KN]	[KN]
8 cinta berahi	[KN+KN]	[KN]
9 cinta kasih	[KN+KN]	[KN]
10 kasih sayang	[KN+KN]	[KN]
11 gambar rajah	[KN+KN]	[KN]
12 hak milik	[KN+KN]	[KN]
13 hutan rimba	[KN+KN]	[KN]
14 jangka masa	[KN+KN]	[KN]
15 jangka waktu	[KN+KN]	[KN]
16 kaum keluarga	[KN+KN]	[KN]
17 kaum kerabat	[KN+KN]	[KN]
18 saudara mara	[KN+KN]	[KN]
19 kayu pohon	[KN+KN]	[KN]
20 pokok kayu	[KN+KN]	[KN]
21 mak bonda	[KN+KN]	[KN]
22 pangkal pokok, pokok pangkal	[KN+KN]	[KN]
23 rupa muka	[KN+KN]	[KN]
24 sebab musabab	[KN+KN]	[KN]
25 tegah larangan	[KN+KN]	[KN]
26 tingkah laku	[KN+KN]	[KN]
27 tingkah langkah	[KN+KN]	[KN]
28 tingkah perangai	[KN+KN]	[KN]
29 tutur kata	[KN+KN]	[KN]
30 tutur cakap	[KN+KN]	[KN]
31 tutur bahasa	[KN+KN]	[KN]
32 umat manusia	[KN+KN]	[KN]
33 baik pulih	[KA+KA]	[KK]
34 belah bahagi	[KK+KK]	[KK]/[KA]
35 campak buang	[KK+KK]	[KN]/[KK]

sambung

	KMS BM Seerti (KDE4)	Struktur	Kategori
36	campur baur	[KK+KA]	[KA]
37	campur aduk	[KK+KK]	[KK]
38	hubung kait	[KK+KN]	[KN]
39	ikut serta	[KK+KK]	[KK]
40	turut serta	[KK+KK]	[KK]
41	kaji selidik	[KN+KK]	[KN]
42	kawal selia	[KN+KK]	[KN]
43	lalu lintas	[KK+KA]	[KA]/[KN]
44	mati mampus	[KK+KK]	[KA]
45	mati modar	[KK+KA]	[KA]
46	pajak gadai	[KN+KK]	[KN]
47	peras ugut	[KK+KK]	[KK]
48	pujuk rayu	[KN+KN]	[KN]
49	pulang balik	[KK+KK]	[KK]
50	putar belit	[KK+KK]	[KK]
51	pusing belit	[KK+KK]	[KK]
52	rebut rampas	[KK+KK]	[KN]
53	siap sedia	[KA+KA]	[KK]
54	susun atur	[KN+KN]	[KN]
55	syak sangka	[KK+KN]	[KN]
56	syak wasangka	[KK+KA]	[KN]
57	tiru teladan	[KK+KK]	[KN]
58	tokok tambah	[KK+KK]	[KK]
59	tukar ganti	[KK+KK]	[KK]
60	tunjuk ajar	[KK+KK]	[KK]
61	tuntut balas	[KK+KK]	[KK]
62	tuntut bela	[KK+KK]	[KK]
63	biru lebam	[KA+KA]	[KA]
64	cerdik pandai	[KA+KA]	[KN]
65	bijak pandai	[KA+KA]	[KN]
66	duka lara	[KA+KA]	[KN]
67	duka nestapa	[KA+KA]	[KN]
68	gelap buta	[KA+KA]	[KA]
69	gelap kelam	[KA+KA]	[KA]
70	gelap pekat	[KA+KA]	[KA]
71	jimat cermat	[KA+KA]	[KA]
72	kelam lebam	[KA+KA]	[KA]
73	kelam kabut	[KA+KA]	[KA]
74	miskin papa	[KA+KA]	[KA]
75	mula pertama	[KA+KA]	[KA]
76	panas baran	[KA+KA]	[KA]
77	panas radang	[KA+KA]	[KA]
78	riang gembira	[KA+KA]	[KA]
79	riang ria	[KA+KA]	[KA]
80	ria gembira	[KA+KA]	[KA]
81	serba aneka	[KA+KA]	[KA]

sambung

	KMS BM Seerti (KDE4)	Struktur	Kategori
82	serba jenis	[KA+KN]	[KA]
83	sunyi senyap	[KA+KA]	[KA]
84	sunyi sepi	[KA+KA]	[KA]
85	tua bangka	[KA+KA]	[KA]
86	tua ganyut	[KA+KA]	[KA]
87	tulus ikhlas	[KA+KA]	[KA]

Jadual 3.3b

Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)

	KMS BM Berlawananan erti (KDE4)	Struktur	Kategori
88	datuk nenek	[KN+KN]	[KN]
89	hilir mudik	[KN+KK]	[KK]
90	hujung pangkal, pangkal hujung	[KN+KN]	[KN]
91	hulu hilir	[KN+KN]	[KN]
92	ibu bapa	[KN+KN]	[KN]
93	laba rugi	[KN+KN]	[KN]
94	laki bini	[KN+KN]	[KN]
95	laki isteri	[KN+KN]	[KN]
96	lintang bujur	[KA+KA]	[KN]
97	nenek moyang	[KN+KN]	[KN]
98	pagi petang	[KN+KN]	[KN]
99	siang malam	[KN+KN]	[KN]
100	suami isteri	[KN+KN]	[KN]
101	suka duka	[KA+KA]	[KN]
102	untung rugi	[KN+KN]	[KN]
103	jual beli	[KK+KK]	[KN]
104	jatuh bangun	[KK+KK]	[KK]
105	pasang surut	[KK+KK]	[KA]
106	pergi balik	[KK+KK]	[KK]
107	pergi datang	[KK+KK]	[KK]
108	pergi mari	[KK+KK]	[KK]
109	pulang pergi	[KK+KK]	[KK]
110	soal jawab	[KK+KK]	[KN]
111	tanya jawab	[KK+KK]	[KN]
112	timbul tenggelam, tenggelam timbul	[KK+KK]	[KK]/[KA]
113	turun naik, naik turun	[KK+KK]	[KK]/[KA]
114	hangat dingin	[KA+KA]	[KA]
115	dingin panas	[KA+KA]	[KA]
116	hitam putih	[KA+KA]	[KA]
117	kiri kanan	[KN+KN]	[KA _v]
118	kurang lebih, lebih kurang	[KA+KA]	[KA _v]
119	lambat-bangat	[KA+KA]	[KA]

sambung

	KMS BM Berlawananan erti (KDE4)	Struktur	Kategori
120	luar dalam	[KN+KN]	[KN]
121	mundur maju, maju mundur	[KA+KA]	[KA]
122	panjang lebar	[KA+KA]	[KA]
123	banyak sedikitnya	[KA+KA]	[KN]/[KA _v]

Jadual 3.3c

Struktur dan Kategori KMS BM (KDE4)

	KMS BM Sejajar (KDE4)	Struktur	Kategori
124	adab tertib	[KN+KN]	[KN]
125	anak bini	[KN+KN]	[KN]
126	anak cucu	[KN+KN]	[KN]
127	batu pasir	[KN+KN]	[KN]
128	besi waja	[KN+KN]	[KN]
129	besok lusa	[KN+KN]	[KN]
130	budi bahasa	[KN+KN]	[KN]
131	bukit bukau	[KN+KN]	[KN]
132	darah daging	[KN+KN]	[KN]
133	detik detak	[KN+KN]	[KN]
134	hari bulan	[KN+KN]	[KN]
135	hati jantung, jantung hati	[KN+KN]	[KN]
136	hujan angin	[KN+KN]	[KN]
137	kain baju	[KN+KN]	[KN]
138	kaki tangan, kakitangan	[KN+KN]	[KN]
139	karib kerabat	[KN+KN]	[KN]
140	mata hati	[KN+KN]	[KN]
141	mata kaki	[KN+KN]	[KN]
142	mata telinga	[KN+KN]	[KN]
143	pangkal pokok, pokok pangkal	[KN+KN]	[KN]
144	sandang pangan	[KN+KN]	[KN]
145	sendi tulang, tulang sendi	[KN+KN]	[KN]
146	tanah air	[KN+KN]	[KN]
147	tanah tanih	[KN+KN]	[KN]
148	lapar dahaga	[KA+KA]	[KA]
149	makan tidur	[KK+KK]	[KK]
150	punggah angkat	[KK+KK]	[KK]
151	uji kaji	[KN+KN]	[KN]
152	buta tuli	[KA+KA]	[KA]
153	gemuk gempal	[KA+KA]	[KA]
154	hina papa	[KA+KA]	[KA]
155	hitam lebam	[KA+KA]	[KA]

sambung

	KMS BM Sejajar (KDE4)	Struktur	Kategori
156	pahit getir	[KA+KA]	[KN]
157	pahit maung	[KA+KA]	[KN]
158	pahit pahang	[KA+KA]	[KA]
159	putih bersih	[KA+KA]	[KA]
160	putih kuning	[KA+KA]	[KA]
161	putih pucat	[KA+KA]	[KA]
162	pucat lesi	[KA+KA]	[KA]
163	senang lenang	[KA+KA]	[KA]
164	senang sentosa	[KA+KA]	[KA]
165	jangan tidak	[KA _v +KA _v]	[KA _v]

Jadual 3.4

Analisis data KMS BM berdasarkan struktur dan kategori

Bil	KMS BM (KDE4)	Seerti	Berlawanan erti	Sejajar	Jumlah
1	[KN+KN]=[KN]	32	13	25	70
2	[KA+KA]=[KA]	20	6	12	38
3	[KK+KK]=[KK]	12	5	2	19
4	[KK+KK]=[KA]	1	1	0	2
5	[KA+KA]=[KN]	4	2	2	8
6	[KK+KK]=[KN]	2	3	0	5
7	[KN+KK]=[KN]	3	0	0	3
8	[KK+KA]=[KA]	2	0	0	2
9	[KK+KN]=[KN]	2	0	0	2
10	[KK+KA]=[KN]	1	0	0	1
11	[KA+KA]=[KK]	2	0	0	2
12	[KN+KN]=[KA]	1	0	0	1
13	[KN+KA]=[KN]	1	0	0	1
14	[KA+KN]=[KA]	1	1	0	2
15	[KK+KK]=[KK]/[KA]	1	2	0	3
16	[KK+KK]=[KN]/[KK]	1	0	0	1
17	[KK+KA]=[KA]/[KN]	1	0	0	1
18	[KN+KK]=[KK]	0	1	0	1
19	[KN+KN]=[KA _v]	0	1	0	1
20	[KA+KA]=[KA _v]	0	1	0	1
21	[KA _v +KA _v]=[KA _v]	0	0	1	1
	Jumlah	87	36	42	165

3.2.3 Penyemakan Makna KMS BM

Penerangan makna setiap KMS BM dipetik daripada KDE4 dan disusun untuk penganalisisan data (dua kepala atau tiada kepala). Singkatan dan simbol dalam Lampiran A bagi setiap data KMS BM tersebut merupakan singkatan, simbol dan penerangan kata yang dipetik daripada KDE4, dengan itu jika timbul kekeliruan boleh rujuk singkatan dan simbol KDE4.

Makna setiap data KMS BM seerti, berlawanan erti dan sejajar dipaparkan dalam Lampiran A. Penyemakan makna ini bertujuan supaya data-data yang dikumpulkan ini disusun mengikut jenis seerti, berlawanan erti dan sejajar kemudiannya analisis makna dengan konsep kepala mengikut Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006) untuk kajian ini dilaksanakan.

3.2.4 Pengenalpastian Padanan Terjemahan Daripada KMS BM Kepada KMS BC

Dalam proses pencarian padanan, semua data KMS BM daripada KDE4 cuba dicari terjemahan dalam bahasa Cina dengan KPE3. Hanya yang sepadan dalam dua bahasa sahaja KMS BM-BC diambilkira untuk perbincangan dan penganalisisan dari aspek struktur, kategori, pengenalpastian ciri-ciri dan makna. Maka satu jadual perbandingan yang terdiri daripada 165 KMS BM dengan semua padanan penterjemahan (BM-BC) daripada KPE3 dibina.

Berdasarkan senarai data utama Jadual 3.1, pengkaji akan mencari padanan penterjemahan daripada KMS BM kepada KMS BC dengan menggunakan kamus tribahasa (BM-BC-BI), iaitu KPE3. Kamus tribahasa merupakan alat rujukan yang penting bukan untuk mencari makna yang sepadan sahaja tetapi juga untuk mencari padanan untuk suatu terjemahan. Walau bagaimanapun, terjemahan KMS BM ini tidak semestinya merupakan KMS dalam bahasa Cina. Jadi, 165 data KMS BM tersebut disusun dan dipadankan dengan KMS BC, didapati hanya 91 KMS BM yang dapat dipadankan dengan 101 terjemahan KMS BC.

Dalam proses ini, hanya data-data padanan terjemahan yang merupakan KMS BC sahaja yang akan dipilih (ditanda dengan simbol '+'). Sebagai contoh, data terjemahan KMS BM: 'akar umbi', 'belas kasihan' dan 'cinta berahi, cinta kasih, kasih sayang, batu pasir, bukit bukau' dipetik daripada KPE3. Oleh sebab terdapat perbezaan dalam dua bahasa, data-data terjemahan BC adalah dalam pelbagai bentuk dan tidak semestinya dalam bentuk KMS BC seperti di Jadual 3.5.

Jadual 3.5

Proses pencarian padanan terjemahan KMS BC

	KMS BM (KDE4)	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC
1	akar umbi	基础	+
5	belas kasihan	同情, 怜悯	-, +
8	cinta berahi,	x	x
9	cinta kasih,	x	x
10	kasih sayang	x	x
125	anak bini	妻儿	*
127	batu pasir	沙石	*
131	bukit bukau	山丘	*
152	buta tuli	聋哑	*

Nota. + = KMS BC, - = bukan KMS BC, x = tidak dimasukkan dalam entri KPE3,
* = tidak dimasukkan dalam entri XHC5

Bagi data akar umbi 基础 ‘*asas + asas = asas*’, dengan jelas data terjemahan yang dipetik daripada KPE3 ini merupakan KMS BC, dengan itu data ini ditanda dengan simbol ‘+’ dan dipilih untuk prosedur perbandingan analisis data yang seterusnya.

Data ‘*belas kasihan*’ yang dipetik daripada KPE3 didapati mempunyai dua terjemahan dalam bahasa Cina iaitu: 同情 ‘*sama + kasihan = kasihan*’ yang bukan merupakan KMS BC, sementara 怜悯 ‘*kasihan + kasihan = kasihan*’ yang merupakan KMS BC. Oleh itu, hanya terjemahan 怜悯 ‘*kasihan + kasihan = kasihan*’ dipilih sebagai data KMS BC. Dengan merujuk Jadual 3.5 bagi ruangan ‘KMS BC’, data ‘同情’ bukan KMS ditandakan dengan simbol ‘-’ dan sebaliknya 怜悯 ditandakan dengan simbol ‘+’.

Bagi data ‘*cinta berahi, cinta kasih, kasih sayang*’ pula tidak terdapat entri kata dalam kamus KPE3. Oleh sebab bukan semua entri kata KMS dimasukkan dalam kamus KPE3 maka ketiga-tiga data tersebut tidak dapat dipetik sebagai data dalam kajian ini. Justeru itu, Jadual 3.5 di ruangan ‘Terjemahan BC (KPE3)’ ditanda dengan simbol ‘x’ dan di ruangan ‘KMS BC’ juga ditanda dengan simbol ‘x’. Walaupun sebenarnya data ‘*cinta berahi, cinta kasih, kasih sayang*’ ini boleh diterjemahkan dalam bahasa Cina, tetapi oleh sebab kajian ini hanya menyelidiki terjemahan BM-BC yang terdapat dalam kamus KPE3 sahaja, jadi ketiga-tiga data tersebut tidak akan dikaji.

Namun demikian, bagi data ‘*anak bini 妻儿*’, ‘*batu pasir 沙石*’, ‘*bukit bukau 山丘*’, ‘*buta tuli 聋哑*’ yang dipetik daripada KPE3 walaupun merupakan KMS BC, tetapi oleh sebab dan ‘*妻儿*’, ‘*沙石*’, ‘*山丘*’ dan ‘*聋哑*’ tidak dimasukkan dalam entri XHC5

(ditanda dengan simbol ‘*’). Ini bermakna keempat-empat data ini tidak akan dipilih dalam kajian ini sebab setiap data KMS BC dikenal pasti dengan menggunakan kamus XHC5.

Dalam hal ini, dapat disimpulkan dalam kajian ini semua data KMS BM yang bukan merupakan KMS BC seperti kiasan, peribahasa, rangkai kata, kata ganda atau kata majmuk jenis yang lain (data yang ditanda dengan simbol ‘-’, ‘x’ dan ‘*’), kesemuanya tidak akan dipilih untuk analisis perbandingan kajian ini.

Selain itu, oleh sebab KMS BC terdiri daripada dua kata dasar maka terjemahan dalam bentuk dua kata dasar sahaja akan dipilih. Dalam proses pemilihan data KMS BC (Jadual 3.6), data-data terjemahan BC (KPE3) yang terdiri daripada tiga atau empat kata dasar diubahsuaikan dan dipilih sebagai data KMS BC. Sebagai contoh: data ‘jimat cermat 谨慎的’, ‘darah daging 亲骨肉’, ‘hina papa 低贱的人, kata ‘的’ ‘亲’, ‘的人’ digugurkan, data-data tersebut menjadi dua kata dasar: ‘jimat cermat 谨慎’, ‘darah daging 骨肉’ dan ‘hina papa 低贱’. Hal ini disebabkan makna kata-kata KMS BC tersebut masih mempunyai makna yang terdekat walaupun kata ‘亲’, ‘的人’ dan ‘的’ dibuangkan. Sebaliknya, contoh seperti ‘悲喜交集’ tidak dapat diubahsuaikan sebagai ‘悲喜’ atas sebab ‘交集’ masih mendukung makna yang tertentu. Data-data lain ditunjukkan di Jadual 3.6.

Jadual 3.6

Pemilihan Data KMS BC

	KMS BM (KDE4)	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC
71	jimat cermat	谨慎的	谨慎
73	kelam kabut	黑暗的	黑暗
83	sunyi senyap, 84 sunyi sepi	寂静的, 幽静的	寂静, 幽静
87	tulus ikhlas	诚恳的	诚恳
116	hitam putih	黑白的, 确定的	黑白, 确定
122	panjang lebar	冗长的, 详细的	冗长, 详细
132	darah daging	亲骨肉	骨肉
154	hina papa	低贱的人	低贱
155	hitam lebam	黝黑的	黝黑
161	putih pucat, 162 pucat lesi	苍白的	苍白

Pada masa yang sama, penyemakan data KMS BC dari aspek makna dan penentuan golongan kelas kata (KN, KK, KA, KAv) dilaksanakan dengan menggunakan XHC5. Makna dan kelas kata setiap data KMS BC yang dianalisis itu dikenal pasti dan dicatatkan dalam Lampiran B. Dua contoh di Jadual 3.7 yang menunjukkan makna KMS BC dan penentuan kelas katanya.

Jadual 3.7

Penyemakan makna dan penentuan golongan kelas kata KMS BC

KMS BC	Makna daripada XHC5
jī chǔ 基础	①[名]建筑物的根基 [KN] tapak bangunan ②[名]事物发展的根基或起点[KN]peringkat asas atau permulaan perkembangan ③[名]经济基础的简称 [KN] dasar ekonomi
jī 基	①[名]基础[KN]asas②[形]最基层的；起始的；根本的[KA]dasar, permulaan, asas ③[名]化合物的分子所含的一部分原子被当成一个单位时的名称。如疏基，氨基[KN] unit kimia
chǔ 础	[名]垫在房屋柱子底下的石头[KN]batu sebagai tapak bangunan
lián mǐn 怜悯	①[动]同情；可怜（不幸的人）[KK]kasihan
lián 怜	①[动]对遭遇不幸的人表示同情②[动]爱 ①[KK]kasihan②[KK]kasih
mǐn 悯	[动]哀怜，同情[KK]kasihan

Makna-makna ‘基础’ dan ‘怜悯’ yang diperoleh daripada kamus bahasa Cina XHC5 di atas, dapat dikenal pasti merupakan KMS BC jenis sejajar yang sepadan dengan data KMS BM. Setiap data disemak dan dikenal pasti dengan XHC5 sama ada merupakan KMS BC. Justeru itu, data padanan KMS BC dikenal pasti.

Pengenalpastian data KMS BC yang sepadan dengan KMS BM ditapis dengan simbol ‘+’, ‘-’, ‘x’ dan ‘*’. Untuk menyenangkan rujukan bandingan maka susun atur data-data Jadual 3.8a, 3.8b dan 3.8c merupakan perbandingan dari aspek struktur dan kategori bagi KMS BM dan padanan terjemahan BC. Lampiran B tentang makna padanan terjemahan KMS BC disediakan untuk rujukan dan semakan supaya KMS BC dapat dikenal pasti dengan tepatnya.

Jadual 3.8a

Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC

	KMS BM Seerti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
1	akal budi	[KN+KN]	[KA]	知书识礼	-	-	-
2	akar umbi	[KN+KN]	[KN]	基础	+	[KN+KN]	[KN]
3	asal usul, usul asal	[KN+KN]	[KN]	起源, 祖先	+	[KK+KN]	[KN]/ [KK]
4	azab sengsara	[KN+KN]	[KN]	各种困难	+	[KN+KN]	[KN]
5	belas kasihan	[KN+KA]	[KN]	同情, 怜悯	-, +	- [KK+KK]	- [KK]
6	budi bicara	[KN+KN]	[KN]	常识, 有判断 力	-, -	-, -	-, -
7	budi pekerti	[KN+KN]	[KN]	品性, 人格	+, -	[KN+KN]	[KN]
8	cinta berahi	[KN+KN]	[KN]	x	x	x	x
9	cinta kasih	[KN+KN]	[KN]	x	x	x	x
10	kasih sayang	[KN+KN]	[KN]	x	x	x	x
11	gambar rajah	[KN+KN]	[KN]	图表, 线图, 图形, 图解	+, -, +, -	[KN+KN] [KN+KN]	[KN] [KN]
12	hak milik	[KN+KN]	[KN]	所有权, 拥有 权	-, -	-, -	-, -
13	hutan rimba	[KN+KN]	[KN]	保护林, 原始 森林	-, -	-, -	-, -
14	jangka masa,	[KN+KN]	[KN]	期限, 期间,	-, +, +	[KN+KN]	[KN]
15	jangka waktu	[KN+KN]	[KN]	时期		[KN+KN]	[KN]
16	kaum keluarga	[KN+KN]	[KN]	亲戚, 亲属	+, -	[KN+KN]	[KN]
17	kaum kerabat	[KN+KN]	[KN]				
18	saudara mara	[KN+KN]	[KN]				
19	kayu pohon,	[KN+KN]	[KN]	木材, 树木	+, +	[KN+KN]	[KN]
20	pokok kayu	[KN+KN]	[KN]			[KN+KN]	[KN]
21	mak bonda	[KN+KN]	[KN]	(喻)老妖精	-		-
22	pangkal pokok, pokok pangkal	[KN+KN]	[KN]	谈话的中心, 要点	-, -	-, -	-, -
23	rupa muka	[KN+KN]	[KN]	脸孔	-	-	-
23	sebab musabab	[KN+KN]	[KN]	种种原因	-	-	-
25	tegah larangan	[KN+KN]	[KN]	禁忌	+	[KK+KK]	[KN]/ [KK+KK]
26	tingkah laku,	[KN+KN]	[KN]	行为, 举止	+, -	[KK+KK]	[KN]
27	tingkah langkah,	[KN+KN]	[KN]				
28	tingkah perangai	[KN+KN]	[KN]				

sambung

	KMS BM Seerti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
29	tutur kata,	[KN+KN]	[KN]	会话	-	-	-
30	tutur cakap,	[KN+KK]	[KN]				
31	tutur bahasa	[KN+KN]	[KN]				
32	umat manusia	[KN+KN]	[KN]	全人类	-	-	-
33	baik pulih	[KA+KA]	[KK]	维修,	+,	[KK+KK]	[KK]
				修理	+	[KK+KK]	[KK]
34	belah bahagi	[KK+KK]	[KK]/ [KA]	分裂, 不团结的	+,-	[KK+KK]	[KK]
35	campak buang	[KK+KK]	[KN]/ [KK]	标枪, 乱丢, 乱扔, 不重视 (某件东西)	-,-,-, -	-	-
36	campur baur,	[KK+KA]	[KA]	混乱的,	+,	[KK+KA]	[KA]
37	campur aduk	[KK+KK]	[KK]	混杂的	+	[KK+KK]	[KK]
38	hubung kait	[KK+KN]	[KN]	关联	+	[KK+KK]	[KK]
39	ikut serta	[KK+KK]	[KK]	参与	-	-	-
40	turut serta	KK+KK]	[KK]	参加	-	-	-
41	kaji selidik	[KN+KA]	[KN]	研究	+	[KK+KK]	[KK]
42	kawal selia	[KN+KK]	[KN]	x	x	x	x
43	lalu lintas	[KK+KA]	[KA]/ [KN]	熙熙攘攘, 交通	-, -	-, -	-, -
44	mati mampus,	[KK+KK]	[KA]	当场 (立刻) 死	-	-	-
45	mati modar	[KK+KA]	[KA]	亡			
46	pajak gadai	[KK+KK]	[KN]	开当铺得准证	-	-	-
				当铺, 当店	-,-	-	-
47	peras ugut	[KK+KK]	[KK]	勒索, 敲诈	-,+	[KK+KK]	[KK]
48	pujuk rayu	[KN+KN]	[KN]	好言相对	-	-	-
49	pulang balik	[KK+KK]	[KK]	来回, 徘徊	+,-	[KK+KK]	[KN]/ [KK]/ [KA]
50	putar belit	[KK+KK]	[KK]	欺诈, 欺骗	+,+	[KK+KK] [KK+KK]	[KK] [KK]
51	pusing belit	[KK+KK]	[KK]	诡计多端的	-	-	-
52	rebut rampas	[KK+KK]	[KN]	争, 夺, 抢, 劫打抢等	-	-	-
53	siap sedia	[KA+KA]	[KK]	预备妥当的	-	-	-
54	susun atur	[KN+KN]	[KN]	排版, 排列, 安排	-,+, +	[KK+KK] [KK+KK]	[KK] [KK]
55	syak sangka,	[KK+KN]	[KN]	猜疑	+	[KK+KK]	[KK]
56	syak wasangka	[KK+KN]	[KN]				
57	tiru teladan	[KK+KK]	[KN]	榜样, 范例	-,+	[KN+KN]	[KN]

sambung

	KMS BM Seerti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
58	tokok tambah	[KK+KK]	[KK]	增补, 补充	+,+	[KK+KK] [KK+KK]	[KK] [KK]
59	tukar ganti	[KK+KK]	[KK]	替代	+	[KK+KK]	[KK]
60	tunjuk ajar	[KK+KK]	[KK]	指导, 劝告	+,+	[KK+KK] [KK+KK]	[KK] [KK]/ [KN]
61	tuntut balas,	[KK+KK]	[KK]	报仇	-	-	-
62	tuntut bela	[KK+KK]	[KK]				
63	biru lebam	[KA+KA]	[KA]	青黑色的	-	-	-
64	cerdik pandai	[KA+KA]	[KN]	知识分子	-	-	-
65	bijak pandai	[KA+KA]	[KN]	x	x	x	x
66	duka lara	[KA+KA]	[KN]	悲伤, 哀伤	+,+	[KA+KA] [KA+KA]	[KA] [KA]
67	duka nestapa	[KA+KA]	[KN]	伤心, 悲伤, 忧伤, 悲哀	-,+, +,+	[KA+KA] [KA+KA]	[KA] [KA]
68	gelap buta	[KA+KA]	[KA]	漆黑	-	-	-
69	gelap pekat,	[KA+KA]	[KA]	非常黑暗 (阴	-	-	-
70	kelam pekat	[KA+KA]	[KA]	沉) 的			
71	jimat cermat	[KA+KA]	[KA]	节俭, 节省,	+, +,	[KA+KA] [KK+KK]	[KA] [KK]/ [KA]
				小心的, 谨慎 的	-,+	[KA+KA]	[KA]
72	kelam lebam	[KA+KA]	[KA]	漆黑的	-	-	-
73	kelam kabut	[KA+KA]	[KA]	黑暗的, 乱糟 糟的	+, -	[KA+KA]	[KA]
74	miskin papa	[KA+KA]	[KA]	贫困, 贫穷	+,+	[KA+KA] [KA+KA]	[KA] [KA]
75	mula pertama	[KA+KA]	[KA]	最早的	-	-	-
76	panas baran	[KA+KA]	[KA]	易怒的	-	-	-
77	panas radang	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
78	riang gembira	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
79	riang ria	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
80	ria gembira	[KA+KA]	[KA]	兴高采烈的	-	-	-
81	serba aneka,	[KA+KA]	[KA]	各式各样的,	-,	-,	-,
82	serba jenis	[KA+KN]	[KA]	五花八门的	-	-	-
83	sunyi senyap	[KA+KA]	[KA]	冷冷清清,	-,		
84	sunyi sepi	[KA+KA]	[KA]	寂静的, 幽静 的	+,+	[KA+KA] [KA+KA]	[KA] [KA]
85	tua bangka	[KA+KA]	[KA]	老朽	+	[KA+KA]	[KA]
86	tua ganyut	[KA+KA]	[KA]	老迈	+	[KA+KA]	[KA]

sambung

	KMS BM Seerti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
87	tulus ikhlas	[KA+KA]	[KA]	诚恳的, 真心诚意	+, -	[KA+KA]	[KA]

Jadual 3.8b

Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC

	KMS BM Berlawanan erti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
88	datuk nenek	[KN+KN]	[KN]	祖先	+	[KN+KN]	[KN]
89	hilir mudik	[KN+KK]	[KK]	往返, 来来去去	+, -	[KK+KK]	[KK]
90	hujung pangkal, pangkal hujung	[KN+KN]	[KN]	根源	+	[KN+KN]	[KN]
91	hulu hilir	[KN+KN]	[KN]	上游和下游, 根源, 始末, 来龙去脉	- , + , + , -	[KN+KN]	[KN]
92	ibu bapa	[KN+KN]	[KN]	父母, 双亲	+, -	[KN+KN]	[KN]
93	laba rugi	[KN+KN]	[KN]	x	x	x	x
94	laki bini	[KN+KN]	[KN]	夫妻	+	[KN+KN]	[KN]
95	laki isteri	[KN+KN]	[KN]				
96	lintang bujur	[KA+KA]	[KN]	对角线	-	-	-
97	nenek moyang	[KN+KN]	[KN]	祖宗, 祖先, 列祖列宗	+, + , -	[KN+KN]	[KN]
98	pagi petang	[KN+KN]	[KN]	x	x	x	x
99	siang malam	[KN+KN]	[KN]	日夜	+	[KN+KN]	[KN]
100	suami isteri	[KN+KN]	[KN]	夫妻	+	[KN+KN]	[KN]
101	suka duka	[KA+KA]	[KN]	快乐与悲伤, 悲喜交集	- , -	-	-
102	untung rugi	[KN+KN]	[KN]	盈亏, 损益	+, +	[KK+KK]	[KN]
103	jual beli	[KK+KK]	[KN]	买卖, 贸易	+, -	[KK+KA]	[KK]
104	jatuh bangun	[KK+KK]	[KK]	x	x	[KK+KK]	[KN]
105	pasang surut	[KK+KK]	[KA]	退潮, 有起有落的	- , - , -	x	x
106	pergi balik,	[KK+KK]	[KK]	来回	+	-	-
107	pergi datang,	[KK+KK]	[KK]			[KK+KK]	[KN]/
108	pergi mari	[KK+KK]	[KK]				[KK]/
109	pulang pergi	[KK+KK]	[KK]	徘徊, 来回	- , +		[KA _v]

sambung

	KMS BM Berlawanan erti	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
110	soal jawab	[KK+KK]	[KN]	问答, 对答	+, -,	[KK+KK]	[KN]
111	tanya jawab	[KK+KK]	[KN]	访谈, 访问	+, +	[KK+KK] [KK+KK]	[KK] [KK]
112	timbul tenggelam, tenggelam timbul	[KK+KK]	[KK]/ [KA]	时浮时现的, 时隐时现的, 好运的, 非常 繁忙的	-, - -, -	- - -	- - -
113	turun naik, naik turun	[KK+KK]	[KK]/ [KA]	x	x	x	x
114	hangat dingin	[KA+KA]	[KA]	哀乐, 悲喜交 集	+, -	[KN+KN]	[KN]
115	dingin panas	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
116	hitam putih	[KA+KA]	[KA]	黑白的 (白纸 黑字的), 黑白 分明的, 确定 的, 事实的	+, -, +, -	[KA+KA] [KA+KK] [KA+KK] [KA+KA] [KA+KA]	[KN] [KK]/ [KA]/ [KK]/ [KA]
117	kiri kanan, kanan kirinya	[KN+KN] [KN+KN]	[KN] [KA _v]	大约, 大概	-, -	-	-
118	kurang lebih, lebih kurang	[KA+KA]	[KA _v]	大约, 大体, 差不多	-, -, -	-	-
119	lambat-bangat	[KA+KA]	[KA]	久而久之, 逐 渐, 渐渐	-, -, -	-	-
120	luar dalam	[KN+KN]	[KN]	内外, 灵魂与肉体, 外表与内心	+, -, -	[KN+KN]	[KN]
121	mundur maju, maju mundur	[KA+KA]	[KA]	立心不定的, 三心两意的, 犹豫不决的	-, -, -	-	-
122	panjang lebar	[KA+KA]	[KA]	长篇大论的, 冗长的, 详细 的	-, +, +	[KA+KA] [KA+KA]	[KA] [KA]
123	banyak sedikitnya	[KA+KA]	[KA]	多多少少, 或 多或少, 总数, 多少	-, - -, +	- [KA+KA]	- [KA _v]

Perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan BC

	KMS BM Sejajar	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
124	adab tertib	[KN+KN]	[KN]	纪律	+	[KN+KN]	[KN]
125	anak bini	[KN+KN]	[KN]	妻儿, 家眷	*,-	*,-	*,-
126	anak cucu	[KN+KN]	[KN]	子孙, 后代, 后裔	+,-,-	[KN+KN]	[KN]
127	batu pasir	[KN+KN]	[KN]	沙石	*	*	*
128	besi waja	[KN+KN]	[KN]	钢	-	-	-
129	besok lusa	[KN+KN]	[KN]	明后天, 日后	-,-	-	-
130	budi bahasa	[KN+KN]	[KN]	礼仪, 有教 养, 谦恭有理	+,-, -	[KN+KN]	[KN] -
131	bukit bukau	[KN+KN]	[KN]	山丘	*	*	*
132	darah daging	[KN+KN]	[KN]	亲骨肉, 亲属	+,+	[KN+KN] [KN+KN]	[KN] [KN]
133	detik detik	[KN+KN]	[KN]	新闻, 消息	-,-	-	-
134	hari bulan	[KN+KN]	[KN]	日期	+	[KN+KN]	[KN]
135	hati jantung, jantung hati	[KN+KN]	[KN]	心肝, 爱人, 恋人	+,-, -	[KN+KN]	[KN] -
136	hujan angin	[KN+KN]	[KN]	风雨	+	[KN+KN]	[KN]
137	kain baju	[KN+KN]	[KN]	衣服, 衣着	+,-	[KN+KN]	[KN]
138	kaki tangan	[KN+KN]	[KN]	手足, 四肢	+,-	[KN+KN]	[KN],
	kakitangan			I 职员, 助手, 左右手	-,-, -	-	-
				II 爪牙	+	[KN+KN]	[KN]
139	karib kerabat	[KN+KN]	[KN]	近亲	-	-	-
140	mata hati	[KN+KN]	[KN]	感情	+	[KN+KN]	[KN]
141	mata kaki	[KN+KN]	[KN]	脚踝	-	-	-
142	mata telinga	[KN+KN]	[KN]	耳目, 心腹, 亲信	+,+, +	[KN+KN] [KN+KN] [KN+KN]	[KN], [KN], [KN]
143	pangkal pokok, pokok pangkal	[KN+KN]	[KN]	谈话的中心 (要点)	-	-	-
144	sandang pangan	[KN+KN]	[KN]	衣食, 日常 必需品	+,-	[KN+KN]	[KN]
145	sendi tulang, tulang sendi	[KN+KN]	[KN]	关节, 节骨	+,-	[KN+KN]	[KN]
146	tanah air	[KN+KN]	[KN]	祖国	-	-	-

sambung

	KMS BM Sejajar	STRUK	KAT	Terjemahan BC (KPE3)	KMS BC	STRUK	KAT
147	tanah tanih	[KN+KN]	[KN]	各种泥土	-	-	-
148	lapar dahaga	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
149	makan tidur	[KK+KK]	[KK]	好吃懒做	-	-	-
150	punggah angkat	[KK+KK]	[KK]	卸下, 搬运	-, +	[KK+KK]	[KK]
151	uji kaji	[KN+KN]	[KN]	试验, 实验	+, -	[KK+KK]	[KK]
152	buta tuli	[KA+KA]	[KA]	聋哑, 无知的	*, -	*, -	*, -
153	gemuk gempal	[KA+KA]	[KA]	肥胖	+	[KA+KA]	[KA]
154	hina papa	[KA+KA]	[KA]	低贱的人, 非常低贱	+, -	[KA+KA]	[KA]
155	hitam lebam	[KA+KA]	[KA]	黝黑的	+	[KA+KA]	[KA]
156	pahit getir	[KA+KA]	[KN]	各种苦难, 千 辛万苦, 种 种艰难困苦	-, -, -	-, -, -	- -, -
157	pahit maung	[KA+KA]	[KN]	很苦, 味道 极苦, 苦难, 难艰	-, -, +, -	- [KA+KA] -	- [KN] -
158	pahit pahang	[KA+KA]	[KA]	苦涩	+	[KA+KA]	[KA]
159	putih bersih	[KA+KA]	[KA]	洁白的	+	[KA+KA]	[KA]
160	putih kuning	[KA+KA]	[KA]	淡黄色, 爱人	-, -	-, -	-, -
161	putih pucat,	[KA+KA]	[KA]	苍白的, 异	+, -	[KA+KA]	[KA]
162	pucat lesi	[KA+KA]	[KA]	常苍白的			
163	senang lenang	[KA+KA]	[KA]	愉快, 舒适	+, +	[KA+KA]	[KA]
164	senang sentosa	[KA+KA]	[KA]	x	x	x	x
165	jangan tidak	[KA _v + KA _v]	[KA _v]	一定要, 不 认真的, 必 须	-, -, +	-, - [KA _v + KA _v]	-, - [KA _v]

3.2.5 Pengorganisasian Data KMS BM – Padanan Terjemahan KMS BC

Dalam proses pengenalpastian padanan terjemahan KMS BC, pengorganisasian data dalam kedua-dua bahasa juga dijalankan secara serentak. Proses pengorganisasian ini melibatkan tiga aspek yang penting iaitu struktur KMS, kategori KMS dan makna KMS dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina sepadan yang diteliti untuk perbincangan kajian ini.

Data-data KMS yang sepadan dalam dua bahasa untuk perbandingan memang susah dicari. Proses penapisan dilaksanakan dengan simbol '+', '-' dan 'x' dan '*' yang bertujuan untuk mengenal pasti KMS BC. Sebanyak 56 data KMS BM yang ditanda '-' yang bermaksud terjemahan BC tersebut bukan merupakan KMS BC, manakala empat data KMS BM 'batu pasir 沙石', 'bukit bukau 山丘', 'anak bini 妻儿' dan 'buta tuli 聋哑' yang ditanda dengan simbol '*' bererti data tersebut tidak dimasukkan dalam entri XHC5, seperti yang ditunjukkan di Jadual 3.8.

Bagi 15 data yang ditanda dengan simbol 'x' di Jadual 3.8 bererti data KMS BM tersebut tidak dimasukkan dalam entri KPE3. Walau bagaimanapun 15 data KMS BM tersebut dapat dicari makna dan terjemahan secara berasingan dalam KPE3 (contoh: cinta 喜爱, 热爱; berahi 恋慕, 爱慕, 迷恋, tetapi 'cinta berahi' tidak dapat dicari dalam KPE3). Ini bermaksud data-data tersebut tidak dimasukkan sebagai entri KPE3:

8. cinta berahi	9. cinta kasih	10. kasih sayang
42. kawal selia	65. pandai bijak	77. panas radang
78. riang gembira	79. riang ria	93. laba rugi
98. pagi petang	104. jatuh bangun	113. turun naik, naik turun
115. dingin panas	148. lapar dahaga	164. senang sentosa

Dalam proses penyusunan data-data KMS BC di Jadual 3.9, didapati terdapat kata-kata terjemahan KMS BC yang wujud melebihi sekali dalam dua keadaan. Pertama, kata-kata terjemahan KMS BC '悲伤, 祖先, 根源, 来回' wujud dalam KMS yang sama jenis. Kedua, KMS BC '祖先, 来回' juga wujud dalam KMS yang berlainan jenis.

Dalam hal sedemikian, bagi keadaan pertama, KMS yang sama jenis seperti ‘悲伤 duka lara, 悲伤 duka nestapa’ (KMS BM seerti), ‘祖先 datuk nenek , 祖先 nenek moyang’ (KMS berlawanan erti), ‘根源 hujung pangkal, pangkal hujung, 根源 hulu hilir’(KMS berlawanan erti), ‘来回 pergi balik, pergi datang, pergi mari, 来回 pulang pergi’(KMS BM berlawanan erti)’, semua data tersebut hanya diambil kira sekali sahaja (35 悲伤, 50 祖先, 52 根源, 62 来回 di Jadual 3.9) kerana atas sebab saling memiliki terjemahan yang sama. Ini bertujuan untuk mengelakkan pengulangan analisis KMS BC yang sama bentuk dalam jenis KMS yang sama. Dapat disimpulkan, kesemua data KMS BC berikut hanya diambil kira sekali sahaja kerana dalam KMS yang sama jenis seperti berikut:

66 duka lara (seerti)	35 悲伤
67 duka nestapa (seerti)	悲伤(digugurkan)
88 datuk nenek (berlawanan erti)	50 祖先
97 nenek moyang (berlawanan erti)	祖先(digugurkan)
90 hujung pangkal, pangkal hujung (berlawanan erti)	52 根源
91 hulu hilir (berlawanan erti)	根源(digugurkan)
106 pergi balik, 107 pergi datang, 108 pergi mari (berlawanan erti)	62 来回
109 pulang pergi (berlawanan erti)	来回(digugurkan)

Manakala dalam keadaan kedua, oleh sebab terdapat data terjemahan KMS BC yang dikategori dalam jenis KMS yang berlainan seperti ‘asal usul, usul asal 祖先’ merupakan KMS BM seerti, sementara ‘datuk nenek 祖先’ merupakan KMS berlawanan erti, selain itu ‘pulang balik 来回’ merupakan jenis KMS BC serti sebaliknya ‘pergi balik,

pergi datang, pergi mari 来回’ dan ‘pulang pergi 来回’ merupakan jenis KMS BC berlawanan erti, dengan itu data KMS BC ‘祖先, 来回’ ini diambil kira sebagai dua data KMS BC yang berasingan:

3 asal usul, usul asal (seerti)	3祖先
50 datuk nenek (berlawanan erti)	50祖先
49 pulang balik (seerti)	23来回
106 pergi balik, 107 pergi datang, 108 pergi mari, 109 pulang pergi (berlawanan erti)	62来回

Akhirnya daripada 165 KMS BM, didapati 75 data KMS BM (56 data KMS BM yang ditanda ‘-’, 15 data KMS BM yang ditanda dengan simbol ‘x’ dan empat data KMS BM ditanda dengan simbol ‘*’) tidak dapat dipilih. Setelah disusun satu senarai data perbandingan antara dua bahasa di Jadual 3.9a, 3.9b dan 3.9c yang melibatkan sebanyak 91 KMS BM dan 101 padanan terjemahan KMS BC akan dibincangkan. Saiz dan Jenis data KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC dipaparkan di Jadual 3.10.

Jadual 3.9a

Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS

KMS BM Seerti	Padanan KMS BC
2. akar umbi	1. 基础
3. asal usul, usul asal	2. 起源, 3.祖先
5. belas kasihan	4. 怜悯
7. budi perkerti	5. 品性
11. gambar rajah	6. 图表, 7. 图形
14. jangka masa, 15. jangka waktu	8. 期间, 9. 时期
16.kaum keluarga, 17. kaum kerabat, 18. saudara mara	10. 亲戚
19. kayu pohon, 20. pokok kayu	11. 木材, 12.树木
sambung	

KMS BM Seerti	Padanan KMS BC
25. tegah larangan	13. 禁忌
26. tingkah laku, 27. tingkah langkah, 28. tingkah perangai	14. 行为
33. baik pulih	15. 维修, 16. 修理
34. belah bahagi	17. 分裂
36. campur baur, 37. campur aduk	18. 混乱, 19. 混杂
38. hubung kait	20. 关联
41. kaji selidik	21. 研究
47. peras ugut	22. 敲诈
49. pulang balik	23. 来回
50. putar belit, 51. pusing belit	24. 欺诈, 25. 欺骗
54. susun atur	26. 排列, 27. 安排
55. syak sangka, 56. syak wasangka	28. 猜疑
57. tiru teladan	29. 范例
58. tokok tambah	30. 增补, 31. 补充
59. tukar ganti	32. 替代
60. tunjuk ajar	33. 指导, 34. 劝告
66. duka lara	35. 悲伤, 36. 哀伤
67. duka nestapa	37. 忧伤, 38. 悲哀
71. jimat cermat	39. 节俭, 40. 节省
	41. 谨慎
73. kelam kabut	42. 黑暗
74. miskin papa	43. 贫困, 44. 贫穷
83. sunyi senyap, 84. sunyi sepi	45. 寂静, 46. 幽静
85. tua bangsa	47. 老迈
86. tua ganyut	48. 老朽
87. tulus ikhlas	49. 诚恳

Jadual 3.9b

Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS

KMS BM Berlawanan erti	Padanan KMS BC
88. datuk nenek	50. 祖先
89. hilir mudik	51. 往返
90. hujung pangkal, pangkal hujung	52. 根源
91. hulu hilir	53. 始末
92. ibu bapa	54. 父母
94. laki bini, 95. laki isteri	55. 夫妻
97. nenek moyang	56. 祖宗
99. siang malam	57. 日夜

sambung

KMS BM Berlawanan erti	Padanan KMS BC
100. suami isteri	58. 夫妻
102. untung rugi	59. 盈亏, 60. 损益
103. jual beli	61. 买卖
106. pergi balik, 107. pergi datang, 108. pergi mari	62. 来回
109. pulang pergi	
110. soal jawab, 111. tanya jawab	63. 问答, 64. 访谈,
	65. 访问
114. hangat dingin	66. 哀乐
116. hitam putih	67. 黑白, 68. 确定
120. luar dalam	69. 内外
122. panjang lebar	70. 冗长, 71. 详细
123. banyak sedikitnya	72. 多少

Jadual 3.9c

Data perbandingan KMS BM dan padanan KMS BC KMS

KMS BM Sejarar	Padanan KMS BC
124. adab tertib	73. 纪律
126. anak cucu	74. 子孙
130. budi bahasa	75. 礼仪
132. darah daging	76. 骨肉, 77. 亲属
134. hari bulan	78. 日期
135. hati jantung, jantung hati	79. 心肝
136. hujan angin	80. 风雨
137. kain baju	81. 衣服
138. kaki tangan, kakitangan	82. 手足, 83. 爪牙
140. mata hati	84. 感情
142. mata telinga	85. 耳目, 86. 心腹, 87. 亲信
144. sandang pangan	88. 衣食
145. sendi tulang, tulang sendi	89. 关节
150. punggung angkat	90. 搬运
151. uji kaji	91. 试验
153. gemuk gempal	92. 肥胖
154. hina papa	93. 低贱
155. hitam lebam	94. 黝黑
157. pahit maung	95. 苦难
158. pahit pahang	96. 苦涩
159. putih bersih	97. 洁白
161. putih pucat, 162. pucat lesi	98. 苍白

sambung

KMS BM Sejar	Padanan KMS BC
163. senang lenang	99. 愉快, 100. 舒适
165. jangan tidak	101. 必须

Jadual 3.10

Saiz dan jenis data KMS BM dan padanan KMS BC

	Seerti	Berlawanan erti	Sejar	Bil
BM	43	23	25	91
Padanan KMS BC	49	23	29	101

3.3 PENGANALISISAN DATA DAN PERBANDINGAN DATA

Penganalisan dan perbandingan data kajian ini meliputi empat aspek utama, iaitu struktur, kategori, makna KMS BM dan KMS BC serta penentu ciri-ciri. Data KMS perbandingan yang sepadan di Jadual 3.8a, 3.8b dan 3.8c berkenaan BM-BC telah dibentuk dan akan dianalisis supaya dapat memberi satu penghuraian yang jelas, tepat dan spesifik.

Pada dasarnya penganalisan kajian ini menggunakan kerangka teoretis Ceccagno dan Scalise (2006) dari aspek struktur, kategori dan makna sementara aspek pengenalpastian ciri-ciri kata majmuk setara pula pendekatan Zaidi (2008) diterapkan. Di samping itu, kajian-kajian Chui (1991) dan Zhou (2006) dijadikan sebagai rujukan yang penting terutamanya dalam bahasa Cina, jadi konsep mereka akan diterapkan dan disesuaikan supaya dapat menghasilkan satu analisis yang menyeluruh.

3.3.1 Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006)

Ceccagno dan Scalise (2006) berpendapat menghuraikan kata majmuk sesuatu bahasa seharusnya melibatkan dua peringkat, iaitu peringkat formal dan peringkat semantik. Di peringkat formal pula terdapat dua tahap iaitu: fungsi *functional* atau struktur dan kategori. Rujuk Jadual 3.11, misalnya kata majmuk KMS 督察 *ducha* ialah perhubungan tatabahasa yang wujud antara dua konstituen kata majmuk tersebut dengan jelas merupakan kata kerja (*Verb*) *V* dan kata kerja (*Verb*) *V* iaitu [*V+V*] pada peringkat fungsi.

Pada tahap kategori yang merupakan analisis kombinasi kategori leksikal *lexical categories* bagi KMS 督察 *ducha* adalah *N/V* kata nama atau kata kerja (*Noun* atau *Verb*). Jadi berdasarkan konsep ini, [*V+V*] menghasilkan kategori [*N/V*] yang ditulis dalam dalam bentuk [*V+V*]_{*N/V*}.

Walaupun kajian Ceccagno dan Scalise (2006) melibatkan semua jenis kata majmuk tetapi kajian ini hanya menghuraikan KMS sahaja. Oleh itu, Jadual 3.11 hanya memaparkan huraian tentang struktur, kategori dan makna ‘kepala’ oleh Ceccagno dan Scalise (2006) berkenaan *coordinate compounds* KMS BC. Mereka telah menjelaskan jenis *Chinese compounds* kajian mereka berbeza dengan ahli-ahli bahasa Cina tradisional. Ini dapat dilihat di Jadual 3.11, ‘提高 (*to*) *raise* + *high* = (*to*) *raise*, (*to*) *improve*’ (meningkatkan) dan ‘扩大 (*to*) *enlarge* + *big* = (*to*) *enlarge*’ (mengembang besar) merupakan *coordinate compound* KMS BC tetapi sebenarnya kedua-dua ini adalah kata majmuk jenis 谓补式 pengiring/kata kerja-adverba mengikut definisi ahli-ahli bahasa Cina.

Pada peringkat semantik pula, perbezaan semantik yang berlaku antara komponen-komponen dan seluruh kata majmuk tersebut harus diambilkira. Dalam konsep kepala, mereka mendapati bahawa kata majmuk setara sama ada memiliki dua kepala *head* (inti + inti) ataupun tiada kepala (tiada inti) dalam kedua-dua komponennya. Misalnya kata majmuk KMS 督察 *ducha* bermaksud ‘kawal (to) *superintend and direct* + selia *scrutinize* = kawal/penyelia *supervise/supervisor*’. Dengan itu, konsep dua kepala dengan simbol ‘b’ yang bermaksud *both* dan tiada kepala dengan simbol ‘n’ yang bermaksud *none*. Sementara terdapat kepala yang ditanda ‘l?’ beerti ‘left?’, ‘提高 meningkatkan tinggi’ dan ‘扩大 mengembang besar’ yang bermaksud ‘kepala mungkin di sebelah kiri’ (di Jadual 3.11).

Jadual 3.11

Konsep kepala

SCRIPT	COMPOUND	STRUCT	CAT	HEAD	GLOSS
店铺	<i>dianpu</i>	<i>[N+N]</i>	<i>N</i>	<i>b</i>	<i>shop + shop = shop</i>
毛发	<i>maofa</i>	<i>[N+N]</i>	<i>N</i>	<i>b</i>	<i>hair + hair = hair on human body</i>
风雨	<i>fengyu</i>	<i>[N+N]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>wind + rain = (wind and rain) hardships</i>
裁缝	<i>caifeng</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>(to) cut + (to) sew = tailor</i>
教授	<i>jiaoshou</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>(to) teach + (to) instruct = professor</i>
督察	<i>ducha</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N/V</i>	<i>b</i>	<i>(to) superintend and direct + scrutinize = supervise/ supervisor</i>
裁判	<i>caipan</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N/V</i>	<i>n/b</i>	<i>(to) cut + (to) tell the difference/ to judge = (to) judge/referee</i>
买卖	<i>maimai</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>(to) buy + (to) sell = bussiness</i>
出入	<i>churu</i>	<i>[V+V]</i>	<i>N/V</i>	<i>n/b</i>	<i>(to) exit+ (to) enter = (to) come in and go out, discrepancy</i>
爱恋	<i>ailian</i>	<i>[V+V]</i>	<i>V</i>	<i>b</i>	<i>(to) love + (to) love = (to) love</i>

sambung

SCRIPT	COMPOUND	STR CT	CAT	HEAD	GLOSS
呕吐	<i>outu</i>	<i>[V+V]</i>	<i>V</i>	<i>b</i>	<i>(to) vomit + (to) vomit = (to) vomit</i>
提高	<i>tigao</i>	<i>[V+A]</i>	<i>V</i>	<i>l?</i>	<i>(to) raise + high = (to) raise, (to) improve</i>
扩大	<i>kuoda</i>	<i>[V+A]</i>	<i>V</i>	<i>l?</i>	<i>(to) enlarge + big = (to) enlarge</i>
美丽	<i>meili</i>	<i>[A+A]</i>	<i>A</i>	<i>b</i>	<i>beautiful + beautiful = beautiful</i>
晴朗	<i>qinglang</i>	<i>[A+A]</i>	<i>A</i>	<i>b</i>	<i>cloudness/clear + clear = clear</i>
高矮	<i>gaoai</i>	<i>[A+A]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>high + low = height</i>
大小	<i>daxiao</i>	<i>[A+A]</i>	<i>N</i>	<i>n</i>	<i>large + small = size</i>

Nota. Simbol ‘*b*’ yang bermaksud *both* bererti dua kepala, ‘*n*’ yang bermaksud *none* bererti tiada kepala dan ‘*l?*’ yang bermaksud *left?* bererti ‘kepala mungkin di sebelah kiri’.

Justeru itu, dua peringkat penghuraian konsep kata majmuk dalam kajian Ceccagno dan Scalise (2006), iaitu peringkat formal (struktur dan kategori) dan peringkat semantik (konsep 2 kepala atau tiada kepala) diterapkan dalam kajian ini kerana ia merupakan satu pendekatan yang menyeluruh dan komprehensif. Walau bagaimanapun, kedua-dua contoh yang dianggap oleh Ceccagno dan Scalise (2006) sebagai KMS BC: ‘提高 meningkat tinggi’ dan ‘扩大 mengembang besar’ (di Jadual 3.11) tidak akan diterapkan dalam kajian ini atas dua sebab. Pertama, definisi KMS BC kajian ini berdasarkan konsep Pian dan Wang (1999) yang berbeza dengan huraian Ceccagno dan Scalise (2006). Kedua, pada peringkat semantik, KMS mempunyai konsep 2 kepala atau tiada kepala, konsep ‘kepala mungkin di sebelah kiri’ ini bercanggah dengan konsep makna KMS.

3.3.2 Pendekatan Chui (1991) Dan Kajian Zhou (2006)

Pendekatan Chui (1991) dan Kajian Zhou (1994, 2006) pula penting sebagai rujukan bagi kajian ini dalam kata majmuk setara bahasa Cina.

Chui (1991) menghuraikan susunan bentuk kata majmuk setara sebagai A dan B yang sedarjat, iaitu sama ada: AB, BA dan AB/BA yang bebas bertukar ganti. Daripada aspek tatabahasa, perhubungan A & B dianalisiskan seperti berikut:

A & B ialah Kata Nama (KN) $A(KN)+B(KN)=C(KN)$

A & B ialah Kata Adjektif (KA) $A(KA)+B(KA)=C(KA)$

A & B ialah Kata Kerja (KK) $A(KK)+B(KK)=C(KK/KN)$

Chui (1991) menyimpulkan kata nama AB & kata Adjektif AB menghasilkan kata baru yang mempunyai golongan kata yang sama dengan morfem AB. Akan tetapi kata kerja pula mempunyai tiga kemungkinan iaitu:

- kata baru AB boleh jadi kata kerja/kata nama
- AB ialah kata kerja
- AB ialah kata nama

Kajian Zhou (2006) telah memberi gambaran jelas dan menyeluruh tentang kata majmuk setara daripada kamus XHC. Sebanyak 8,310 kata majmuk setara dikumpul. Dalam Kajian Zhou (2006) tentang kata majmuk kategori kelapan, iaitu kata majmuk setara 并列格, beliau mengumpulkan sebanyak 8,310 KMS BC, hasil dapatannya menunjukkan KK+KK (4,387 kata) yang meliputi 52.8% merupakan struktur yang paling produktif. Kesimpulannya, pendekatan Zhou (2006) telah memberi satu gambaran yang jelas tentang KMS BC dengan bantuan contoh-contoh dan analisis statistik.

3.3.3 Penentu Ciri-Ciri Kata Majmuk Setara

Untuk menangani permasalahan konsep KMS BM dan KMS BC yang masih kabur dan kurang diselidiki ini, maka kajian ini cuba menggunakan sembilan penentu ciri kata majmuk Zaidi (2008) tersebut untuk menguji ciri-ciri KMS BM dan KMS BC, perbandingan dua bahasa dilaksanakan dan akhirnya ciri-ciri KMS BM dan KMS BC akan dikenal pasti dengan lebih lanjut.

Sembilan ciri penentu kata majmuk yang dikemukakan oleh Zaidi (2008) dalam kajian kata majmuk bahasa Melayu. Dalam kajian beliau, pengenalanpastian ciri-ciri kata majmuk adalah berdasarkan pendapat-pendapat ahli bahasa seperti Nik Safiah et al. (1997), Abdullah dan Ainon (1994), Asmah (1993), Arbak (1985), Harimuti (1992), M. Ramlan (1987) dan Gorys Keraf (1984) adalah seperti berikut:

- i. Tidak boleh menerima sebarang penyisipan
- ii. Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya
- iii. Bertabiat sebagai satu perkataan
- iv. Mempunyai makna yang khas dan tertentu
- v. Terbentuk menurut hukum DM (diterangkan-menerangkankan) contoh: rumah (D) sakit (M)
- vi. Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan: kata majmuk dan frasa
- vii. Kata majmuk boleh digandakan penuh dan diganda separa
- viii. Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran contohnya: berbulan madu, bercampur aduk
- ix. simpulan bahasa yang mendukung maksud kiasan merupakan salah satu bentuk kata majmuk, contohnya: kaki ayam, duit kopi, anak emas, manis mulut.

3.4 RINGKASAN BAB

Dalam proses mencari data KMS BM dan KMS BC untuk perbandingan antara dua bahasa, tiga kamus digunakan iaitu:

- i. KDE4 untuk mengenal pasti KMS BM dan maknanya.
- ii. KPE3 untuk dapatkan padanan penterjemahan dan kelas kata KMS BM.
- iii. XHC5 digunakan untuk menyemak makna dan kelas kata KMS BC.

Di samping itu, Pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006), Pendekatan Chui (1991) dan Kajian Zhou (2006) diterapkan untuk menganalisis pembentukan lexis kata majmuk setara (KMS) dalam aspek struktur, kategori, dan makna. sembilan penentu ciri kata majmuk Zaidi (2008) digunakan untuk menguji ciri-ciri KMS BM dan KMS BC.

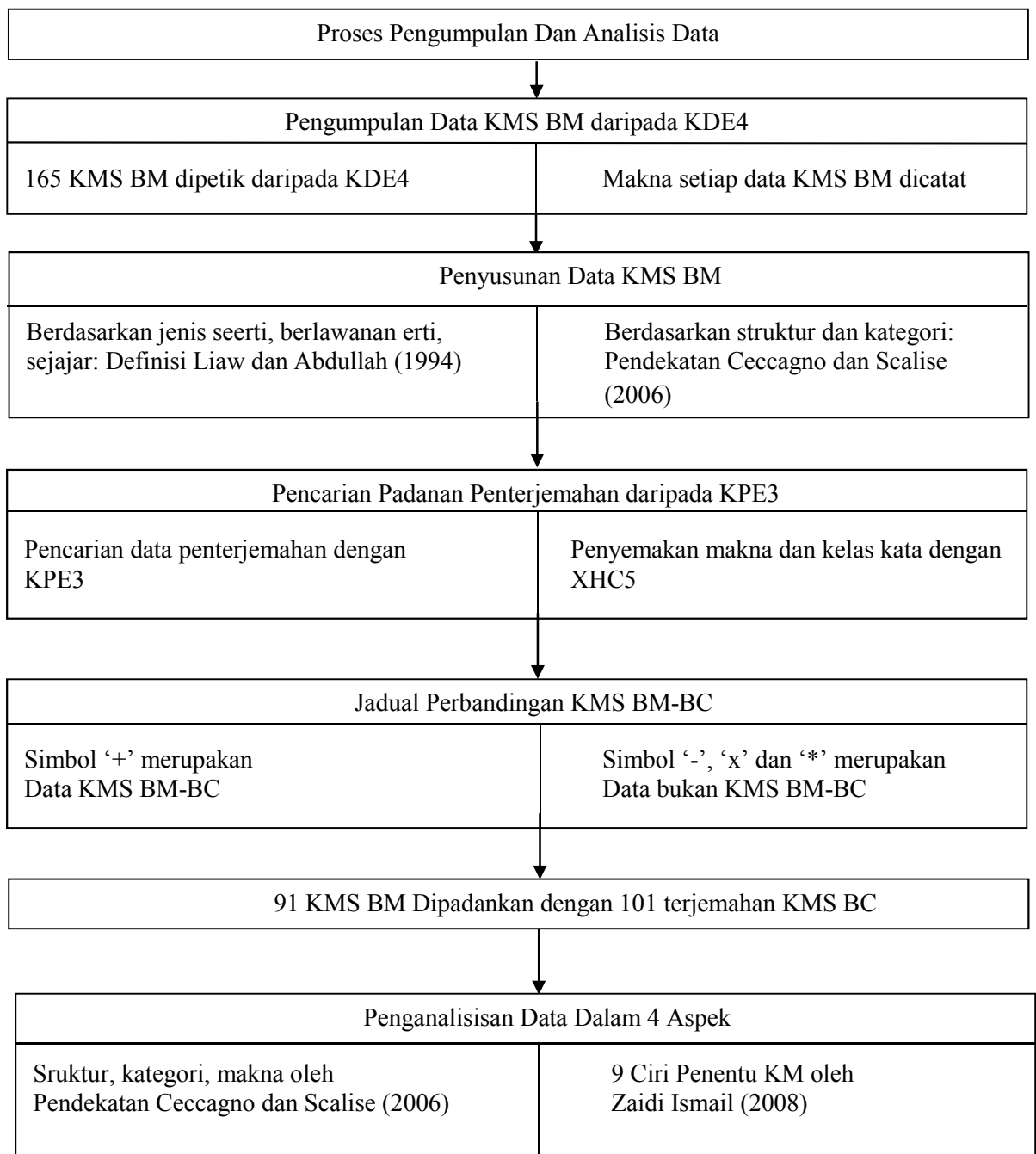
Dalam proses pengumpulan data, sebanyak 165 kata majmuk setara (KMS) bahasa Melayu (BM) dikumpul daripada KDE4 sebagai data kajian utama. 165 KMS BM tersebut diorganisasikan ke dalam tiga golongan iaitu seerti, berlawanan erti dan sejajar. Kemudian data KMS BM disusun mengikut struktur [KN+KN] dan kategori [KN] sebagai contohnya.

Seterusnya, diikuti dengan mencari padanan penterjemahan kata majmuk setara tersebut (KMS BM) dalam bahasa Cina yang dilaksanakan secara berperingkat dan sistematik daripada KPE3.

Dalam proses pencarian padanan penterjemahan untuk perbandingan, didapati hanya 91 KMS BM dan 101 padanan terjemahan KMS BC dalam KPE3 dipilih. Akhirnya,

satu senarai KMS sepadan (KMS BM-KMS BC) dalam dua bahasa dibentuk untuk perbincangan dan penganalisan dari aspek struktur, kategori, makna dan pengenalpastian ciri-ciri.

Diharapkan dengan metodologi yang berperingkat dan penerapan teori-teori yang sesuai dapat membentuk satu senarai data perbandingan KMS BM dan padanan terjemahan KMS BC dalam dua bahasa yang dapat memaparkan ciri-ciri binaan dalaman KMS dengan lebih jelas lagi. Secara ringkas, proses pengumpulan data KMS BM-padanan penterjemahan KMS BC dilaksanakan secara sistematik seperti yang dipaparkan di Rajah 3.1.

Rajah 3.1. Proses pengumpulan data KMS BM-padanan KMS BC

BAB 4 ANALISIS DATA DAN PERBINCANGAN

4.1 PENDAHULUAN

Bab ini akan menganalisis dan membincangkan pembentukan lexis KMS dalam BM dan BC. Permasalahan entri kata majmuk telah dikemukakan oleh Zaiton dan Nor Hashimah (2005), pengkaji juga menghadapi kepayahan yang sama dalam proses pengenalpastian data dalam kajian ini. Oleh demikian, banyak usaha dan masa telah diambil untuk mencari dan mengenal pasti data KMS BM berdasarkan definisi Liaw dan Abdullah (1994). Daripada dua masalah yang dikemukakan (masalah entri kata dan masalah mengeal pasti KMS), akhirnya hanya sebanyak 165 KMS BM yang dapat dikutip secara manual daripada KDE4. Diharapkan kajian ini dapat membantu para penyusun kamus dalam penyusunan entri kata KMS, penafsiran kelas kata dan ketepatan penterjemahan KMS.

Dalam kajian ini, sebanyak 165 data KMS BM yang dikutip daripada KDE4 dan kemudiannya dicari penterjemahan dalam bahasa Cina dengan menggunakan KPE3. Oleh sebab terdapat perbezaan antara dua bahasa, bukan semua KMS BM yang diterjemahkan dalam BC dengan menggunakan KPE3 yang merupakan KMS BC. Penterjemahan tersebut adalah dalam pelbagai bentuk seperti: kata majmuk, kata ganda, frasa, simpulan bahasa dan sebagainya. Dalam proses pemilihan data dengan menggunakan simbol '+', '-', 'x' dan '*', hanya sebanyak 91 KMS BM yang dipadan dengan 101 penterjemahan KMS BC yang dapat dikumpulkan sebagai data.

Akhirnya, penganalisisan lexis pembentukan KMS BM dan BC yang melibatkan empat aspek: struktur, kategori, makna dan ciri-ciri dilaksanakan. Penganalisisan data KMS BM dan BC tersebut diorganisasikan berdasarkan pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006) dalam tiga aspek, iaitu struktur [KN+KN], [KK+KK], [KA+KA], [KA_v+KA_v], kategori [KN], [KK], [KA] dan [KA_v] dan konsep makna ‘kepala’ *head*. Seterusnya, kajian ini menggunakan sembilan ciri penentu kajian kata majmuk Zaidi (2008) untuk menguji aspek ciri-ciri KMS BM dan KMS BC, perbandingan dua bahasa dilaksanakan dan akhirnya ciri-ciri KMS BM dan KMS BC akan dikenal pasti dengan lebih lanjut.

4.2 ANALISIS DATA DARIPADA ASPEK STRUKTUR DAN KATEGORI

Kajian ini cuba menerapkan konsep struktur dan kategori Ceccagno dan Scalise (2006) dalam penghuraian KMS BM dan KMS BC. Dapatan kajian mereka mendapati bahawa kata majmuk setara dalam bahasa Cina (KMS BC) wujud tujuh jenis struktur dan kategori berdasarkan kelas kata: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{NV}$, berbanding dengan bahasa Inggeris yang hanya mempunyai tiga jenis iaitu: $[A+A]_A$, $[N+N]_N$ dan $[V+V]_V$.

Dengan menggunakan penerangan struktur dan kategori $[V+V]_{NV}$ oleh Ceccagno dan Scalise (2006), kita dapat memahami binaan dalaman sesuatu kata.

i. 裁判	Pengadil/mengadili	$[V+V]_{NV}$	(to) cut + (to) tell the difference/to judge = (to) judge referee
ii. 买卖	jual beli	$[V+V]_N$	(to) buy + (to) sell = bussiness

Kata KMS BC 裁判 bermaksud ‘(to) cut+(to) tell the difference/to judge = (to) judge/referee’, kata ini membawa maksud sama ada mengadili (KK) atau pengadil (KN), maka kata ini dapat dianalisis dari aspek struktur dan kategori dengan menggunakan simbol $[V+V]_{NV}$ (Verb + Verb = Noun/Verb). Sementara KMS 买卖 jual beli yang terdiri daripada dua kata kerja yang membawa maksud perniagaan. Kata 买卖 jual beli dapat ditafsir dalam bentuk $[V+V]_N$ (Verb + Verb = Noun). Justeru itu, konsep struktur dan kategori Ceccagno dan Scalise (2006) dapat membantu dalam perbincangan struktur dan kategori KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini.

Oleh itu, analisis struktur dan kategori di Jadual 4.1 dan 4.2 berikut adalah berdasarkan Jadual 3.8a, 3.8b dan 3.8c. Jadual 4.1 dan 4.2 menggambarkan analisis data mengikut jenis seerti, berlawanan erti dan sejajar. Jadual 4.3 berdasarkan objektif kajian ini yang berfokus kepada kombinasi: [KN+KN], [KK+KK], [KA+KA] dan [KA_v+KA_v].

Jadual 4.1

Analisis data KMS BM berdasarkan struktur dan kategori

Bil	KMS BM (KDE4)	Seerti	Berlawanan erti	Sejajar	Jumlah
1	[KN+KN]=[KN]	16	11	14	41
2	[KA+KA]=[KA]	8	4	9	21
3	[KK+KK]=[KK]	8	4	1	13
4	[KK+KK]=[KN]	1	3	0	4
5	[KK+KN]=[KN]	3	0	0	3
6	[KN+KA]=[KN]	2	0	0	2
7	[KA+KA]=[KN]	2	0	0	2
8	[KK+KA]=[KA]	1	0	0	1
9	[KA+KA]=[KK]	1	0	0	1
10	[KK+KK]=[KK]/[KA]	1	0	0	1
11	[KN+KK]=[KK]	0	1	0	1
12	[KA _v +KA _v]=[KA _v]	0	0	1	1
	Jumlah	43	23	25	91

Jadual 4.2

Analisis data KMS BC berdasarkan struktur dan kategori

Bil	KMS BC (KPE3)	Seerti	Berlawanan erti	Sejajar	Jumlah
1	$[KN+KN]=[KN]$	11	10	17	38
2	$[KA+KA]=[KA]$	14	2	7	23
3	$[KK+KK]=[KK]$	17	2	2	21
4	$[KK+KK]=[KN]$	1	3	0	4
5	$[KA+KA]=[KN]$	0	2	2	4
6	$[KK+KK]=[KN]/[KK]/[KA_V]$	1	1	0	2
7	$[KK+KK]=[KN]/[KK]$	2	0	0	2
8	$[KK+KN]=[KN]/[KK]$	1	0	0	1
9	$[KK+KK]=[KK]/[KA]$	1	0	0	1
10	$[KK+KA]=[KA]$	1	0	0	1
11	$[KK+KA]=[KK]$	0	1	0	1
12	$[KA+KK/KA_V]=[KK]/[KA]$	0	1	0	1
13	$[KA+KK]=[KA_V]$	0	1	0	1
14	$[KA_V+KA_V]=[KA_V]$	0	0	1	1
	Jumlah	49	23	29	101

Jadual 4.3

Jumlah dan peratus analisis data berdasarkan struktur dan kategori

Kombinasi	Jumlah dan peratus (KMS BM)		Jumlah dan peratus (KMS BC)	
$[KN+KN]_{KN}$	41	45.1%	38	37.6%
$[KA+KA]_{KA}$	21	23.1%	23	22.8%
$[KK+KK]_{KK}$	13	14.3%	21	20.8%
$[KA_V+KA_V]_{KA_V}$	1	1.1%	1	1%
Lain-lain kombinasi	15	16.4%	18	17.8%
Jumlah	91	100%	101	100%

Nota. Bilangan struktur dan kategori data KMS merujuk pada Jadual 4.1 dan Jadual 4.2.

Secara am, berdasarkan jumlah data, dapat disimpulkan bahawa kesemua data kajian ini telah jelas menunjukkan tiga bentuk yang tetap iaitu: $[KN+KN]=[KN]$, $[KK+KK]=[KK]$, $[KA+KA]=[KA]$. Bentuk yang tetap ini merupakan data majoriti, iaitu sebanyak KMS BM meliputi sebanyak 75 data daripada jumlahnya 91 (82.4%), sementara KMS BC pula 82 data daripada jumlahnya 101 (81.2%) yang ditunjukkan di Jadual 4.3.

Kesemua data KMS BM dan BC juga mempunyai persamaan, iaitu selaras dalam aspek struktur dan kategori $[KN+KN]=[KN]$, $[KK+KK]=[KK]$, $[KA+KA]=[KA]$. Di samping itu, bentuk yang tidak tetap merupakan data yang minoriti (data dalam bilangan yang kurang daripada sepuluh) meliputi sebanyak 16 KMS BM dan 19 KMS BC sahaja. Dengan itu, ternyata sedikit sebanyak maklumat ini telah memaparkan secara kasarnya bentuk yang tetap merupakan ciri-ciri yang asas bagi KMS dalam BM dan BC dalam kajian ini.

Daripada aspek struktur, data KMS BM yang paling produktif adalah $[KN+KN]$. Kita dapat merumuskan bahawa keproduktifan struktur KMS BM mengikut urutan iaitu $[KN+KN] > [KA+KA] > [KK+KK]$. Dengan meneliti setiap jenis pula, didapati KMS BM seerti dan sejajar adalah sama, iaitu: $[KN+KN] > [KA+KA] > [KK+KK]$, manakala berlawanan erti pula $[KN+KN] > [KA+KA]=[KK+KK]$.

Data KMS BC juga didapati struktur yang paling produktif adalah $[KN+KN]$. Secara keseluruhannya, didapati struktur ini mengikut urutan $[KN+KN] > [KA+KA] > [KK+KK]$. Kita dapati jenis seerti: $[KK+KK] > [KA+KA] > [KN+KN]$. Sementara berlawanan erti, didapati $[KN+KN] > [KK+KK]=[KA+KA]$. Bagi sejajar pula $[KN+KN] > [KA+KA] > [KK+KK]$.

Bagi bentuk minoriti $[KA_v+KA_v]=[KA_v]$, baik KMS BM mahupun KMS BC hanya satu sahaja yang dijumpai bagi jenis KMS sejajar. Secara keseluruhan, semua jenis kombinasi struktur dan kategori data KMS BM dan KMS BC dapat dirujuk di Jadual 4.1

dan Jadual 4.2. Jadual 4.3 pula dapat memaparkan fenomena KMS BM dan BC dalam kajian ini.

4.3 ANALISIS KMS BM DAN KMS BC BERDASARKAN KONSEP KEPALA

Daripada aspek makna, penganalisan data KMS BM dan KMS BC adalah berdasarkan Konsep ‘kepala’ *head* Ceccagno dan Scalise (2006). Ini bererti makna KMS kajian ini dianalisis berdasarkan sama ada data KMS mempunyai dua kepala atau tiada kepala berdasarkan pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006).

Semua data di Jadual 3.9a, 3.9b dan 3.9c bagi KMS BM dan padanan KMS BC akan ditanda dengan simbol ‘2’ atau ‘0’ berdasarkan huraian makna KMS BM dan KMS. Pengenalpastian huraian makna setiap data KMS dapat dirujuk di Lampiran A dan B, jika makna A+makna B = makna AB seperti contoh ‘asal usul’ mempunyai huraian makna ‘mula + mula = asal keturunan atau peringkat permulaan’, maka data tersebut masih mempunyai makna gabungan asal (dua kepala), jadi data ditanda dengan simbol ‘2’. Sementara contoh ‘hitam putih’ pula bermaksud ‘warna seperti warna arang+warna yang paling cerah seperti warna kapas = pernyataan bertulis sebagai bukti’, oleh itu ditanda dengan simbol ‘0’ (tiada kepala) kerana makna perkataan telah mengalami perubahan makna.

Oleh itu kajian ini cuba menerapkan konsep ‘kepala’ Ceccagno dan Scalise (2006), Pendekatan Chui (1991) dan Kajian Zhou (2006) untuk menjelaskan makna KMS BM dan

KMS BC. Konsep dua kepala bermaksud kata yang mempunyai gabungan inti dengan inti (seperti: adab tertib, siang malam), sementara tiada kepala bermaksud kedua-dua kata tersebut tiada inti langsung sehingga menghasilkan satu gabungan erti yang baru (seperti: kaki tangan, hati jantung).

4.3.1 Analisis Konsep ‘2’ Atau ‘0’ Kepala KMS BM dan KMS BC

Jadual 4.4a, 4.4b dan 4.4c merupakan analisis konsep kepala KMS BM dan KMS BC. Selain itu, Pendekatan Chui (1991), Kajian Zhou (2006) digunakan sebagai rujukan KMS bahasa Cina. Jelas ditunjukkan KMS BM dan KMS BC kebanyakannya mempunyai dua ‘2’ kepala yang bermaksud makna AB masih merupakan makna gabungan kedua-dua komponen kata tersebut ‘No. asal’ bererti penomboran data berdasarkan Jadual 3.3.

Jadual 4.4a

Konsep ‘kepala’ KMS BM dan KMS BC

KMS BM Seerti	No. asal	Kepala	Padanan KMS BC	Kepala
1. akar umbi	2	2	1 基础	2
2. asal usul, usul asal	3	2	2 起源	2
			3 祖先	2
3. belas kasihan	5	2	4 怜悯	2
4. budi perkerti	7	2	5 品性	2
5. gambar rajah	11	2	6 图表	2
			7 图形	2
6. jangka masa	14	2	8 期间	2
7. jangka waktu		2	9 时期	2
8. kaum keluarga	16	2	10 亲戚	2
9. kaum kerabat	17	2		
10. saudara mara	18	2		
11. kayu pohon	19	2	11 木材	2
12. pokok kayu	20	2	12 树木	2
13. tegah larangan	25	2	13 禁忌	2

sambung

KMS BM Seerti	No. Asal	Kepala	Padanan KMS BC	Kepala
14. tingkah laku	26	2	14 行为	2
15. tingkah langkah	27	2		
16. tingkah perangai	28	2		
17. baik pulih	33	2	15 维修	2
			16 修理	2
18. belah bahagi	34	2	17 分裂	2
19. campur baur	36	2	18 混乱	2
20. campur aduk	37	2	19 混杂	2
21. hubung kait	38	2	20 关联	2
22. kaji selidik	41	2	21 研究	2
23. peras ugut	47	2	22 敲诈	2
24. pulang balik	49	2	23 来回	2
25. putar belit	50	2	24 欺诈	2
26. pusing belit	51	2	25 欺骗	2
27. susun atur	54	2	26 排列	2
			27 安排	2
28. syak sangka	55	2	28 猜疑	2
29. syak wasangka	56	2		
30. tiru teladan	57	2	29 范例	2
31. tokok tambah	58	2	30 增补	2
			31 补充	2
32. tukar ganti	59	2	32 替代	2
33. tunjuk ajar	60	2	33 指导	2
			34 劝告	2
34. duka lara	66	2	35 悲伤	2
			36 哀伤	2
35. duka nestapa	67	2	37 忧伤	2
			38 悲哀	2
36. jimat cermat	71	2	39 节俭	2
			40 节省	2
			41 谨慎	2
37. kelam kabut	73	2	42 黑暗	2
38. miskin papa	74	2	43 贫困	2
			44 贫穷	2
39. sunyi senyap	83	2	45 寂静	2
40. sunyi sepi	84	2	46 幽静	2
41. tua bangsa	85	2	47 老迈	2
42. tua ganyut	86	2	48 老朽	2
43. tulus ikhlas	87	2	49 诚恳	2

Jadual 4.4b

Konsep 'kepala' KMS BM dan KMS BC

KMS BM Berlawanan erti	No. Asal	Kepala	Padanan KMS BC	Kepala
1. datuk nenek	88	2	50 祖先	2
2. hilir mudik	89	2	51 往返	2
3. hujung pangkal, pangkal hujung	90	2	52 根源	2
4. hulu hilir	91	2	53 始末	2
5. ibu bapa	92	2	54 父母	2
6. laki bini	93	2	55 夫妻	2
7. laki isteri	94	2		
8. nenek moyang	97	2	56 祖宗	2
9. siang malam	99	2	57 日夜	2
10. suami isteri	100	2	58 夫妻	2
11. untung rugi	102	2	59 盈亏	2
			60 损益	2
12. jual beli	103	2	61 买卖	2
13. pergi balik	106	2	62 来回	2
14. pergi datang	107	2		
15. pergi mari	108	2		
16. pulang pergi	109	2		
17. soal jawab	110	2	63 问答	2
18. tanya jawab	111	2	64 访谈	2
			65 访问	2
19. hangat dingin	114	0	66 哀乐	2
20. hitam putih	115	0	67 黑白	0
			68 确定	2
21. luar dalam	120	2	69 内外	2
22. panjang lebar	122	0	70 冗长	2
			71 详细	2
23. banyak sedikitnya	123	0	72 多少	0

Jadual 4.4c

Konsep 'kepala' KMS BM dan KMS BC

KMS BM Sejar	No.Asal	Kepala	Padanan KMS BC	Kepala
1. adab tertib	124	2	73 纪律	2
2. anak cucu	126	2	74 子孙	2
3. budi bahasa	130	2	75 礼仪	2
4. darah daging	132	0	76 骨肉	0
			77 亲属	2
5. hari bulan	134	2	78 日期	2
6. hati jantung, jantung hati	135	0	79 心肝	0
7. hujan angin	136	0	80 风雨	0
8. kain baju	137	2	81 衣服	2
9. kaki tangan,	138	2	82 手足	2
kakitangan		0	83 爪牙	0
10. mata hati	140	0	84 感情	2
11. mata telinga	142	0	85 耳目	0
			86 心腹	0
			87 亲信	2
12. sandang pangan	144	2	88 衣食	2
13. sendi tulang, tulang sendi	145	2	89 关节	2
14. punggung angkat	150	2	90 搬运	2
15. uji kaji	151	2	91 试验	2
16. gemuk gempal	152	2	92 肥胖	2
17. hina papa	153	2	93 低贱	2
18. hitam lebam	155	2	94 黝黑	2
19. pahit maung	157	2	95 苦难	2
20. pahit pahang	158	2	96 苦涩	2
21. putih bersih	159	2	97 洁白	2
22. putih pucat	161	2	98 苍白	2
23.pucat leci	162			
24. senang lenang	163	2	99 愉快	2
			100 舒适	2
25. jangan tidak	165	0	101 必须	2

Berdasarkan analisis makna yang dijalankan ini, ternyata data KMS jenis seerti, kesemuanya (KMS BM dan padanan KMS BC) didapati mempunyai 2 'kepala', hanya empat data KMS jenis berlawanan erti, iaitu 'hangat dingin, hitam putih, panjang lebar, banyak sedikitnya' dan dua data KMS BC '黑白, 多少' ditanda '0' kepala kerana

maknanya telah berubah. Sementara KMS jenis sejajar pula, didapati terdapat tujuh KMS BM ‘darah daging, jantung hati, hujan angin, kaki tangan, mata hati, mata telinga, jangan tidak’ dan enam KMS BC ‘骨肉, 心肝, 风雨, 爪牙, 耳目, 心腹’ ditanda ‘0’ tiada kepala kerana makna telah berubah. Oleh itu, hanya 11 data KMS BM dan lapan data KMS BC yang maknanya telah mengalami perubahan.

Data di atas ini membuktikan jenis ‘dua kepala’ merupakan majoriti data kajian ini baik dalam bahasa Melayu ataupun bahasa Cina. Ini bererti makna KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini kebanyakannya adalah jelas dengan ‘2’ dua kepala dan senang dikenal pasti.

Hanya 11 data KMS BM dan lapan data KMS BC sahaja yang ‘0’ tiada kepala yang bermaksud makna KMS tersebut adalah sukar diteka. Dengan itu, analisis KMS kajian ini bersetuju bahawa KMS mempunyai makna tertentu namun makna KMS adalah jelas dan senang difahami.

4.4 PENGANALISISAN CIRI-CIRI KMS BM DAN KMS BC

Dalam kajian Zaidi (2008) tentang kata majmuk BM, pengenalanpastian ciri-ciri kata majmuk yang berdasarkan pendapat-pendapat ahli bahasa seperti Nik Safiah et al. (1997), Abdullah dan Ainon (1994), Asmah (1993), Arbak (1985), Harimuti (1992), M. Ramlan (1987) dan Gorys Keraf (1984) telah menyimpulkan sembilan ciri penentu kata majmuk seperti berikut:

- i. Tidak boleh menerima sebarang penyisipan.

- ii. Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya.
- iii. Bertabiat sebagai satu perkataan.
- iv. Mempunyai makna yang khas dan tertentu.
- v. Terbentuk menurut hukum DM.
- vi. Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan : kata majmuk dan frasa.
- vii. kata majmuk boleh digandakan penuh (kakitangan-kakitangan, tanggungjawab-tanggungjawab) dan diganda separa (anak-anak buah, rajah-rajah pohon).
- viii kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran contohnya: berbulan madu, bercampur aduk.
- ix simpulan bahasa merupakan salah satu bentuk kata majmuk kerana bentuk yang mempunyai makna yang khusus dan tertentu serta bertabiat sebagai perkataan.

Dengan mengaplikasikan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) dengan data-data KMS BM dan padanan penterjemahan KMS BC secara kasar, analisis kajian dipaparkan di Jadual 4.5 dan penjelasan setiap ciri penentu tersebut .

Jadual 4.5

Ciri-ciri KMS BM dan KMS BC

9 ciri Penentu kata majmuk Zaidi (2008)	BM	BC
Tidak boleh menerima sebarang penyisipan	√	√
Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya	X	X
Bertabiat sebagai satu perkataan	√	√
Mempunyai makna yang khas dan tertentu	√	√
Terbentuk menurut hukum DM	X	X
Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan	√	X
Kata majmuk boleh digandakan penuh/separa	√	X
Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran	√	X
Simpulan bahasa merupakan kata majmuk	√	X

Dengan ini, dapat dirumuskan tujuh ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) dapat

diterapkan bagi KMS BM tetapi KMS BC hanya memenuhi tiga ciri penentu sahaja. Penelitian dan penerangan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) dengan lanjutnya seperti di bawah:

i. Tidak boleh menerima sebarang penyisipan

Oleh sebab KMS baik bahasa Melayu atau bahasa Cina merupakan gabungan dua kata dasar yang mempunyai kesatuan yang kukuh sehingga tidak menerima sebarang penyisipan. Dengan itu, dalam kajian ini, KMS BM dan KMS BC mendukung ciri penentu KM ini, KMS kajian ini tidak dapat disisipkan contohnya kata hubung ‘dan’ disebabkan ini akan menyebabkan kata-kata tersebut menjadi frasa dan bukan KMS seperti:

Jadual 4.6

KMS BM dan KMS BC tidak boleh menerima sebarang penyisipan

No	KMS BM	Kata hubung	frasa BM	No	KMS BC	Kata hubung	frasa BC
88	datuk nenek	dan	datuk dan nenek	54	父母	和	父和母
92	ibu bapa	dan	ibu dan bapa	58	日夜	和	日和夜
99	siang malam	dan	siang dan malam	59	夫妻	和	夫和妻
100	suami isteri	dan	suami dan isteri	62	买卖	和	买和卖
103	jual beli	dan	jual dan beli	65	问答	和	问和答
110	soal jawab	dan	soal dan jawab	71	内外	和	里和外
120	luar dalam	dan	luar dan dalam	25	欺诈	和	欺和诈
126	anak cucu	dan	anak dan cucu	68	哀乐	和	哀和乐
				92	肥胖	和	肥和胖

ii. Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya

Ciri penentu KM ini tidak dapat diaplikasikan dalam analisis ciri KMS kerana KMS boleh disisipkan dengan ‘dan’ maka kata tersebut boleh dipisahkan dan struktur

kata boleh diterbalikkan tanpa ubah maknanya seperti contoh-contoh di Jadual 4.7.

Jadual 4.7

Struktur KMS BM dan KMS BC yang boleh diubah

No	KMS BM	terbalik	No	KMS BC	terbalik
3	asal usul	usul asal	32	替代	代替
16	pangkal pokok	pokok pangkal	36	悲伤	伤悲
85	timbul tenggelam	tenggelam timbul	85	感情	情感
86	turun naik	naik turun			
91	kurang lebih	lebih kurang			
94	mundur maju	maju mundur			
108	hati jantung	jantung hati			
118	sendi tulang	tulang sendi			

iii. Bertabiat sebagai satu perkataan

Ciri penentu KM yang ‘bertabiat sebagai satu perkataan’ dapat diterapkan untuk analisis ciri data-data KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini yang memang bertabiat sebagai satu perkataan.

iv. Mempunyai makna yang khas dan tertentu

Bagi ciri penentu KM ini dapat dirumuskan kesemua data KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini mempunyai makna yang tertentu. Contohnya: ibu bapa yang bermaksud ‘orang tua’, pangkal pokok pula beerti ‘sesuatu yang menjadi sebab atau punca.

v. Terbentuk menurut hukum DM.

Ciri penentu KM ini tidak dapat diterapkan kerana kesemua data KMS BM dan KMS

BC tidak menurut hukum DM (diterangkan-menerang), kedua-dua unsur KMS mempunyai sifat makna sedarjat sama ada seerti, berlawanan erti atau erti sejajar.

vi. Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan: kata majmuk dan frasa

Ciri penentu KM ini dapat menerangkan terdapat data KMS BM dalam kajian ini yang mempunyai dua kedudukan seperti ‘Ibu bapa’, namun demikian bagi data KMS BC ini tidak tergolong dalam dua kedudukan.

vii. Kata majmuk boleh digandakan penuh seperti kakitangan-kakitangan, tanggungjawab-tanggungjawab dan diganda separa contohnya, anak-anak buah,rajab-rajah pohon.

Ciri penentu KM ini dapat diterapkan bagi data KMS BM yang memang boleh digandakan penuh seperti: kakitangan-kakitangan dan diganda separa seperti ibu bapa-ibu bapa tetapi KMS BC tidak boleh digandakan kerana bertabiat sebagai satu kesatuan.

viii. Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran contohnya: berbulan madu, bercampur aduk.

Ciri penentu KM ini dapat diterapkan dalam KMS BM yang boleh menerima awalan atau akhiran seperti contoh-contoh yang ‘**dihitamkan**’ *bold*: belas kasihan, tegah larangan, banyak sedikitnya, berbaik pulih, bercampur aduk. Bagi data KMS BC pula didapati langsung tidak menerima sebarang imbuhan.

ix. Simpulan bahasa merupakan salah satu bentuk kata majmuk

Ciri penentu KM ini hanya dapat diterapkan dalam analisis data KMS BM yang juga boleh merupakan simpulan bahasa seperti: pecah belah tetapi konsep bagi KMS BC dan simpulan bahasa merupakan konsep yang berlainan dalam tatabahasa Cina.

4.5 RINGKASAN BAB

Bab ini merupakan analisis pembentukan lexis kata majmuk setara dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina daripada empat aspek iaitu struktur, kategori, makna dan ciri-ciri.

Sebanyak 165 KMS BM dikenal pasti sebagai data kajian. Seterusnya dalam proses mencari padanan penterjemahan BC, daripada 165 KMS BM tersebut didapati padanan penterjemahan dalam BC dijumpai dalam KPE3 dalam pelbagai bentuk seperti: kata majmuk jenis yang lain, kata ganda, frasa, simpulan bahasa dan sebagainya.

Akhirnya, hanya 91 KMS BM yang dipadankan dengan 101 padanan penterjemahan KMS BC dianalisis dengan menggunakan pendekatan Ceccagno dan Scalise (2006) dan penentu ciri Zaidi (2008).

Dengan membandingkan persamaan dan perbezaan dalam dua bahasa, kajian ini dapat memaparkan bentuk binaan dalaman kata majmuk setara dengan lebih mendalam.

Hasil analisis kajian didapati kesemua data KMS BM dan BC mempunyai persamaan, iaitu selaras dalam aspek struktur dan kategori yang kebanyakannya merupakan $[KN+KN]=[KN]$, $[KK+KK]=[KK]$, $[KA+KA]=[KA]$, $[KA_v+KA_v]=[KA_v]$.

Daripada aspek makna, penganalisan data KMS BM dan KMS BC adalah berdasarkan Konsep 'kepala' *head* Ceccagno dan Scalise (2006). Analisis makna KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini didapati kebanyakannya adalah jelas dengan '2' dua kepala. Hanya sembilan KMS BM dan tujuh KMS BC sahaja yang '0' tiada kepala. Oleh yang demikian, makna KMS BM dan BC adalah senang dikenal pasti.

Dapat dirumuskan berdasarkan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) terdapat perbezaan dalam KMS BM dan KMS BC, bagi KMS BM tujuh ciri penentu KM dapat diterapkan tetapi KMS BC hanya memenuhi tiga ciri penentu sahaja.

BAB 5 KESIMPULAN

5.1 PERBINCANGAN

Bab ini akan membincangkan perbandingan pembentukan leksis KMS dalam bahasa Melayu dan bahasa Cina daripada empat aspek iaitu: struktur, kategori, makna dan ciri-ciri. Sebanyak 165 KMS BM dikenal pasti daripada KDE4 sebagai data kajian. Seterusnya penterjemahan data KMS BM dalam BC dicari daripada KPE3 adalah dalam pelbagai bentuk seperti: kata majmuk, kata ganda, frasa, simpulan bahasa dan sebagainya. Akhirnya, hanya 91 KMS BM yang dipadankan dengan 101 KMS BC. Keadaan ini wujud kerana padanan penterjemahan dalam bahasa yang mempunyai kelainan struktur tatabahasa adalah sukar dicari padanannya. Kajian ini bertujuan menghurai dan membincangkan persamaan dan perbezaan antara KMS bahasa Melayu dengan KMS bahasa Cina.

5.2 STRUKTUR DAN KATEGORI KMS BM & BC

Daripada aspek struktur dan kategori, data KMS BM dan KMS BC dalam kajian ini sama-sama menunjukkan kombinasi struktur yang paling produktif adalah $[KN+KN]=[KN]$ dan boleh ditulis dalam bentuk mengikut $[KN+KN]_{KN}$ mengikut konsep struktur dan kategori Ceccagno dan Scalise (2006). Urutan keproduktifan KMS BM dan KMS BC juga didapati selaras: $[KN+KN]_{KN} > [KA+KA]_{KA} > [KK+KK]_{KK}$.

Kajian Zhou (2006) menggunakan kamus XHC yang sama dengan kajian ini, hanya tahun penerbitannya pada 1978 sementara kajian ini merupakan edisi kelima pada tahun

2011. Sebanyak 32,346 kata majmuk (57.8%) yang merangkumi 8,310 kata majmuk setara (25.7%) dikumpul. Dapatan kajian Zhou (2006) dalam KMS BC adalah seperti berikut:

KK+KK (kata kerja)	4387 kata	52.8%
KN+KN (kata nama)	2,036 kata	24.5%
KA+KA (kata adjektif)	1803 kata	21.7%
KP+KP (kata posisi)	38 kata	0.5%
KA _v +KA _v (kata adverba)	31 kata	0.4%
KB+KB (kata bilangan)	15 kata	0.1%

Sebaliknya analisis kombinasi kajian ini bagi KMS BC pula (rujuk Jadual 4.3):

[KN+KN] _{KN}	38 kata	37.6%
[KK+KK] _{KK}	23 kata	22.8%
[KA+KA] _{KA}	21 kata	20.8%
[KA _v +KA _v] _{KA_v}	1 kata	1%
Lain-lain kombinasi	18 kata	17.8%
Jumlah	101 kata	100%

Ini jelas menunjukkan bahawa dapatan kajian ini tidak sejajar dengan dapatan Kajian Zhou (2006). Kajian Zhou (2006) memaparkan struktur [KK+KK] bagi KMS BC yang merupakan kombinasi struktur yang paling produktif, diikuti oleh [KN+KN] dan [KA+KA]. Yang menarik perhatian didapati dua jenis kombinasi struktur iaitu: [方位₁+方位₂] (Kata Preposisi+Kata Preposisi, 0.5%) dan [数量₁+数量₂] (Kata Bilangan+Kata Bilangan, 0.0%) dalam Kajian Zhou (2006) itu tidak terdapat dalam kajian ini kerana data kajian ini hanya melibatkan 101 data terjemahan KMS BC yang dikumpul daripada KPE3. Dengan itu, urutan kombinasi Kajian Zhou (2006) didapati [KK+KK] > [KN+KN] > [KA+KA], tetapi dalam kajian ini didapati urutannya adalah [KN+KN] > [KA+KA] > [KK+KK]. Perbezaan dapatan ini disebabkan data utama Kajian Zhou (2006) merupakan data KMS BC daripada XHC tetapi data KMS BC kajian ini diperoleh daripada terjemahan KPE3. Sehubungan dengan itu, kamus XHC5 hanya digunakan untuk pengenalpastian makna dan kelas kata dan bukan sebagai sumber utama.

Daripada aspek struktur dan kategori, hasil analisis kajian ini menunjukkan baik bagi data KMS BM atau pun KMS BC yang paling produktif adalah $[KN+KN]_{KN}$. KMS BM dan KMS BC dapat dirumuskan mempunyai urutan struktur dan kategori yang selaras: $[KN+KN]_{KN} > [KA+KA]_{KA} > [KK+KK]_{KK} > [KA_V+KA_V]_{KA_V}$.

Secara am, dapat disimpulkan kajian ini mempunyai keselarasan struktur dan kategori bagi KMS BM dan BC atas sebab pemilihan data KMS BM dipadankan dengan terjemahan KMS BC sehingga struktur dan kategori yang majoritinya dan minoritinya pun mempunyai persamaan. $[KN+KN]_{KN}$, $[KK+KK]_{KK}$, $[KA+KA]_{KA}$ merupakan tiga bentuk yang meliputi sebanyak 75 KMS BM (82.4%) dan 82 KMS BC (81.2%). Fenomena ini dapat dilihat dengan lebih jelas seperti huraian berikut:

$[KN+KN]_{KN}$, $[KA+KA]_{KA}$, $[KK+KK]_{KK}$	75 (82.4%) KMS BM	82 (81.2%) KMS BC
$[KA_V+KA_V]_{KA_V}$	1 (1.1%) KMS BM	1 (1%) KMS BC
Lain-lain kombinasi	15 (16.6%) KMS BM	18 (17.8%) KMS BC

Dapatan kajian Ceccagno dan Scalise (2006) merumuskan KMS bahasa Cina mempunyai tujuh jenis struktur dan kategori iaitu: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{N/V}$, berbanding dengan bahasa Inggeris yang hanya mempunyai tiga jenis struktur dan kategori iaitu: $[A+A]_A$, $[N+N]_N$ dan $[V+V]_V$.

Sementara dapatan kajian ini daripada aspek struktur dan kategori dapat dirumuskan dengan jelasnya KMS BM tiga jenis struktur dan kategori yang utama $[KN+KN]_{KN}$, $[KA+KA]_{KA}$, $[KK+KK]_{KK}$, selain itu bilangan data yang minoriti yang terdiri daripada sembilan jenis kombinasi yang tidak dapat menunjukkan signifikasi jenisnya (kurang daripada lima data). Fenomena yang sama juga berlaku pada KMS BC, terdapat tiga jenis

yang signifikan, iaitu $[KN+KN]_{KN}$, $[KK+KK]_{KK}$, $[KA+KA]_{KA}$. Selain itu, didapati terdapat 11 jenis yang minoriti bilangannya yang tidak menunjukkan signifakasinya (kurang daripada lima data).

Dengan itu, dapat dirumuskan terdapat perbezaan kajian Ceccagno dan Scalise (2006) dengan kajian ini. Didapati dalam kajian ini, 12 jenis kombinasi struktur dan kategori yang dijumpai dalam KMS BM dan 14 jenis kombinasi struktur dan kategori bagi KMS BC yang dipaparkan di Jadual 5.1 (berdasarkan analisis data di Jadual 4.1 dan 4.2). Oleh sebab Ceccagno dan Scalise (2006) hanya menyenaraikan tujuh jenis kombinasi struktur dan kategori dengan jadual (rujuk 3.11) sahaja. Justeru itu, aspek ini membuka ruang untuk kajian yang selanjutnya.

Jadual 5.1

Jenis Kombinasi struktur dan kategori KMS BM dan KMS BC

Bil	KMS BM (KDE4)	Jumlah	Bil	KMS BC (KPE3)	Jumlah
1	$[KN+KN]=[KN]$	41	1	$[KN+KN]=[KN]$	38
2	$[KA+KA]=[KA]$	21	2	$[KA+KA]=[KA]$	23
3	$[KK+KK]=[KK]$	13	3	$[KK+KK]=[KK]$	21
4	$[KK+KK]=[KN]$	4	4	$[KK+KK]=[KN]$	4
5	$[KK+KN]=[KN]$	3	5	$[KA+KA]=[KN]$	4
6	$[KN+KA]=[KN]$	2	6	$[KK+KK]=[KN]/[KK]/[KA_v]$	2
7	$[KA+KA]=[KN]$	2	7	$[KK+KK]=[KN]/[KK]$	2
8	$[KK+KA]=[KA]$	1	8	$[KK+KN]=[KN]/[KK]$	1
9	$[KA+KA]=[KK]$	1	9	$[KK+KK]=[KK]/[KA]$	1
10	$[KK+KK]=[KK]/[KA]$	1	10	$[KK+KA]=[KA]$	1
11	$[KN+KK]=[KK]$	1	11	$[KK+KA]=[KK]$	1
12	$[KA_v+KA_v]=[KA_v]$	1	12	$[KA+KK/KA_v]=[KK]/[KA]$	1
			13	$[KA+KK]=[KA_v]$	1
			14	$[KA_v+KA_v]=[KA_v]$	1
	Jumlah	91		Jumlah	101

Kajian Chui (1991) menghuraikan susunan bentuk kata majmuk setara bahasa Cina sebagai A dan B yang sedarjat, iaitu sama ada: AB, BA dan AB/BA yang bebas bertukar

ganti. Daripada aspek tata bahasa, perhubungan A & B dianalisiskan dalam kajiannya adalah seperti berikut:

A & B ialah Kata Nama (KN)	$A(KN)+B(KN)=C(KN)$
A & B ialah Kata Adjektif (KA)	$A(KA)+B(KA)=C(KA)$
A & B ialah Kata Kerja (KK)	$A(KK)+B(KK)=C(KK/KN)$

Dapatan kajian Chui (1991) mendapati kata nama AB & kata Adjektif AB menghasilkan kata baru yang mempunyai golongan kata yang sama dengan morfem AB. Akan tetapi kata kerja mempunyai tiga kemungkinan iaitu:

- kata baru AB boleh jadi kata kerja/kata nama
- AB ialah kata kerja
- AB ialah kata nama

Hasil analisis kajian KMS BM dan KMS BC ini mempunyai persamaan dengan dapatan Kajian Chui (1991), iaitu tiga bentuk tetap dikenal pasti: $[KN+KN]=[KN]$, $[KK+KK]=[KK]$, $[KA+KA]=[KA]$. Ketiga-tiga struktur dan kategori ini memang merupakan majoriti data yang meliputi sebanyak 75 KMS BM dan 82 KMS BC.

Walaupun data kajian ini hanya meliputi 91 KMS BM dan 101 KMS BC berbanding dengan Kajian Zhou (2006) yang meliputi 8,310 KMS BC, tetapi sedikit sebanyak kajian ini telah dapat membuktikan serta menghuraikan struktur dan kategori umum yang dimiliki oleh KMS BM dan KMS BC. Oleh sebab pemilihan data kajian ini berdasarkan KMS BM dan kemudian terjemahan KMS BC dengan KPE3. Dengan itu, didapati $[KN+KN]=[KN]$, $[KK+KK]=[KK]$, $[KA+KA]=[KA]$ bagi KMS BM dan KMS BC. Kamus XHC5 digunakan sebagai rujukan makna dan kelas kata KMS BC, oleh itu

hasil dapatan tidak sejajar dengan Kajian Zhou (2006). Hasil dapatan menunjukkan $[KN+KN]_{KN}$ yang merupakan kombinasi struktur yang paling majoriti. Justeru itu, keistimewaan KMS BM dan KMS BC dapat dikenalpasti. Jenis kategori yang pelbagai telah dipaparkan di Jadual 5.1 di atas.

Akhirnya, dapat dirumuskan bahawa kajian ini baik bagi KMS BM ataupun KMS BC mempunyai kombinasi struktur yang umum $[KN+KN]$ yang tidak sejajar dengan Kajian Zhou (2006). Di samping itu, dapatan kajian Ceccagno dan Scalise (2006) yang menghasilkan tujuh jenis struktur dan kategori iaitu: $[A+A]_A$, $[A+A]_N$, $[N+N]_N$, $[V+V]_N$, $[V+A]_V$, $[V+V]_V$, $[V+V]_{N/V}$, berbanding dengan dapatan kajian ini telah menghasilkan 12 jenis kombinasi struktur dan kategori dalam KMS BM dan 14 jenis bagi KMS BC.

5.3 KONSEP KEPALA DAN PERHUBUNGAN MAKNA KMS BM & BC

Daripada aspek makna, konsep Kepala (dua kepala dan tiada kepala) Ceccagno dan Scalise (2006), iaitu dua kepala *two headed* ‘2’ yang bermaksud erti kata yang merupakan erti gabungan dua kata dasar iaitu: inti perkataan+inti perkataan (seperti: adab + tertib = adab tertib, siang + malam=siang dan malam), sementara tiada kepala *headedness* ‘0’ bermaksud erti kedua-dua kata tersebut digabungkan sehingga menghasilkan satu gabungan erti yang baru (seperti: kaki + tangan = pekerja, hati + jantung =kekasih).

Kajian Ceccagno dan Scalise (2006) membincangkan KMS BC dan menyenaraikan contoh-contoh KMS bahasa Cina berserta dengan konsep kepala. Mengikut pendapat

Ceccagno dan Scalise (2006), KMS BC sama seperti bahasa lain di dunia secara amnya sama ada mempunyai '2' kepala *two headed* atau pun tiada '0' kepala *headedness*. Mereka telah menyenaraikan data-data bagi tiga golongan kata majmuk: Subordinat *Subordinate*, Attributif *Attributive* dan Koordinat untuk menjelaskan konsep kepala.

Dapatan kajian ini mendapati jenis dua kepala *two headed* ini merupakan majoriti data kajian baik dalam bahasa Melayu atau pun bahasa Cina. Ini bererti kebanyakan makna KMS BM dan KMS BC adalah jelas (dua kepala), hanya sebahagian kecil sahaja maknanya sukar dikenalpasti (tiada kepala). Daripada aspek perhubungan makna KMS, Chui (1991) membincangkan makna KMS BC dalam bentuk AB, mengikut peredaran zaman makna KMS BC telah mengalami perubahan seperti yang berikut:

i.	makna berubah 转移型	$AB=C$
ii.	makna yang berat sebelah 偏义型	$AB=A(B)$
iii.	makna sebat 融合型	$AB=A=B$
iv.	makna opsyen 选择性	$AB=\text{samada A atau B}$
v.	makna gabungan 复合型	$AB=A+B$

Dalam kajian ini makna KMS dapat dijelaskan dengan pendekatan Chui (1991) yang berdasarkan aspek makna berubah 转移型 ($AB=C$) dan aspek makna gabungan 复合型 ($AB=A+B$).

Penghuraian konsep ini didapati menghampiri dengan konsep kepala Kajian Ceccagno dan Scalise (2006). Penghuraian Chui (1991) bagi makna KMS BC dari aspek makna gabungan 复合型 ($AB=A+B$) ini bermaksud 'AB' mempunyai makna 'A' + makna

‘B’ yang sama dengan penjelasan Ceccagno dan Scalise (2006) dengan menggunakan ‘2 kepala’ *two headed* untuk menjelaskan dua inti yang terdapat dalam sesuatu perkataan. Selain itu, Chui (1991) menggunakan konsep gabungan AB membentuk makna baru ‘C’ yang menghampiri konsep Ceccagno dan Scalise (2006) menyatakan sesuatu perkataan menghasilkan makna baru yang tiada kepala ‘0’ *headedness*. Dengan itu, dapatlah dirumuskan kebanyakan KMS dalam kajian ini mempunyai perhubungan makna jenis makna gabungan 复合型 (AB=A+B), dengan erti kata yang lain perhubungan makna KMS baik dalam BM ataupun BC dapat dibuktikan dengan jelas dan senang dikenalpasti.

5.4 CIRI-CIRI PENENTU KMS BM & BC

Daripada aspek ciri-ciri KMS BM dan BC, kajian ini mengaplikasikan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) sebagai penentu ciri KMS, dapatan kajian secara ringkas dapat dipaparkan seperti dalam Jadual 5.2:

Jadual 5.2

Analisis data KMS BM dan KMS BC berdasarkan 9 ciri penentu

9 ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008)		BM	BC
i.	Tidak boleh menerima sebarang penyisipan	√	√
ii.	Tidak boleh dipisahkan atau diubah strukturnya	x	x
iii.	Bertabiat sebagai satu perkataan	√	√
iv	Mempunyai makna yang khas dan tertentu	√	√
v	Terbentuk menurut hukum DM	x	x
vi	Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan	√	x
vii	Kata majmuk boleh digandakan penuh	√	x
viii	Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran	√	x
ix	Simpulan bahasa merupakan kata majmuk	√	x

Dengan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008), kajian ini tidak bersetuju dengan sembilan ciri penentu tersebut. Didapati hanya tujuh ciri penentu bagi KMS BM, KMS BC pula hanya tiga ciri yang dapat diterap sahaja. Ini bermakna sembilan ciri penentu hanya sesuai untuk KMS BM sahaja tetapi tidak dapat menampung ciri-ciri KMS BC. Oleh yang demikian, dapatan ini menunjukkan memang terdapat jurang perbezaan dalam mengenal pasti ciri-ciri KMS dalam kedua-dua bahasa tersebut.

Daripada penelitian kajian ini dengan berdasarkan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008), tujuh ciri KMS BM dikenal pasti seperti berikut:

Jadual 5.3

Tujuh ciri penentu KMS BM

i	Tidak boleh menerima sebarang penyisipan
iii	Bertabiat sebagai satu perkataan
iv	Mempunyai makna yang khas dan tertentu
v	Tidak menurut hukum DM
vi	Terdapat kata yang tergolong dalam dua kedudukan
vii	Kata majmuk boleh menerima awalan atau akhiran
viii	Simpulan bahasa merupakan salah satu bentuk kata majmuk setara

Dalam kajian KMS BM ini, ciri penentu ke-ii tidak boleh dipisah atau di ubah struktur memang bercanggah dengan ciri KMS BM disebabkan terdapat sesetengah data boleh dipisahkan atau diubah strukturnya seperti ‘asal usul, usul asal; timbul tenggelam, tenggelam timbul; hujung pangkal, pangkal hujung’.

Ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) yang ke-vii juga tidak merupakan ciri penentu KMS BM sebab penggandaan kata majmuk BM dapat dibahagikan kepada penggandaan penuh dan penggandaan separa. Oleh sebab dalam analisis ini terdapat KMS

BM yang boleh digandakan penuh seperti: ibubapa-ibubapa, kakitangan-kakitangan, lebih-lebih lagi ada data KMS BM seperti ‘gambar rajah’ yang digandakan separa menjadi ‘gambar-gambar rajah’. Namun begitu, didapati kebanyakan data KMS BM dalam analisis kajian ini merupakan dua kata yang bertabiat sebagai satu perkataan yang tidak dapat digandakan penuh seperti: adab tertib, hitam putih, panjang lebar, tokok tambah dan sebagainya yang merupakan KMS yang tidak dapat digandakan penuh. Isu penggandaan kata majmuk sama ada penggandaan separa seperti ‘gambar rajah’ menjadi ‘gambar-gambarajah’ atau sepenuhnya seperti ‘ibu bapa’ menjadi ‘ibubapa-ibubapa’ juga merupakan satu topik yang masih diperdebatkan. Dengan itu, permasalahan penggandaan kata majmuk ini boleh dijadikan bahan perbincangan untuk kajian yang akan datang.

Sementara sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008), hanya tiga ciri penentu KMS BC yang dapat diterap seperti di Jadual 5.4.

Jadual 5.4

Tiga ciri penentu KMS BC

i	Tidak boleh menerima sebarang penyisipan
ii	Bertabiat sebagai satu perkataan
iv	Mempunyai makna yang khas dan tertentu

Daripada dapatan tentang ciri-ciri KMS, kajian ini hanya menyokong tiga ciri penentu yang diketengahkan oleh Zaidi (2008) iaitu: tidak boleh menerima sebarang penyisipan bertabiat sebagai satu perkataan, bertabiat sebagai satu perkataan, mempunyai makna yang khas dan tertentu. Yang paling jelas didapati dalam BM simpulan bahasa merupakan salah satu bentuk kata majmuk seperti ‘anak emas, anak jantan, berat hati,

banyak mulut’, tetapi dalam BC konsep KMS seperti ‘adab tertib 纪律 ‘peraturan + peraturan = disiplin’, akar umbi 基础 ‘asas + asas = asas’ dan contoh-contoh simpulan bahasa 人山人海 ‘manusia + gunung + manusia + laut = ramai orang’, 三番四次 ‘tiga + kali + empat + kali = berkali-kali’ adalah merupakan konsep yang jauh berbeza.

Bagi konsep kata berganda dalam BM (pokok-pokok, main-main, cantik-cantik, jurulatih-jurulatih, lelaki, tetikus, lalu-lalang) merupakan konsep berbeza dengan kata majmuk setara (asal usul, kayu pohon, baik pulih). Namun ada sebahagian kata berganda jenis berima atau berentak pula (jimat cermat, senang lenang) yang merupakan KMS jenis sejajar.

Masalah perbezaan yang dinyatakan ini menyebabkan banyak data sama ada BM atau BC tidak dapat diambil kira dalam kajian ini.

Sebenarnya data padanan penterjemahan BM-BC yang tidak dapat dianalisis dalam kajian ini contohnya ‘azab sengsara’ yang padanan penterjemahan ‘各种困难 *all kinds of difficulties*’ yang boleh diterjemahkan sebagai ‘困难 kesusahan + kepayahan = azab sengsara’ yang merupakan KMS BC. Walaupun ‘azab sengsara’ diterjemahkan dalam bahasa Cina oleh KPE3 merupakan penerangan makna ‘各种困难 *all kinds of difficulties*’ adalah sesuai tetapi pada pendapat pengkaji penterjemahan dalam bentuk kata yang sama ‘azab sengsara 困难’ lebih memudahkan pengguna bahasa mempelajari bahasa asing. Namun ini memerlukan kajian yang selanjutnya. Beberapa contoh dan cadangan penterjemahan dalam bentuk KMS BC dipaparkan dalam Jadual 5.5:

Jadual 5.5

Cadangan terjemahan dalam KPE3

KMS BM	TERJEMAHAN BC (KPE3)	CADANGAN
azab sengsara	各种困难 <i>all kinds of difficulties</i>	困难 susah + susah = kesusahan
cinta berahi	- (tiada padanan)	恋爱 kasih + kasih = kasih sayang
hutan rimba	保护林, 原始森林 <i>primeval big jungle</i>	森林hutan+hutan=hutan rimba

Dapat disimpulkan dengan berdasarkan sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008), hasil analisis ini mendapati KMS BM dapat dijelaskan dengan tujuh ciri penentu manakala KMS BC pula dapat dijelaskan dengan tiga ciri penentu. Oleh yang demikian, sembilan ciri penentu kata majmuk Zaidi (2008) walaupun mempunyai kelemahan dalam menjelaskan ciri-ciri data KMS kajian ini tetapi masih terbukti dapat dijadikan rangka yang asas dan dapat digunakan dalam pengajaran bahasa.

5.5 IMPLIKASI KAJIAN

Dalam kajian ini didapati sebanyak 15 data KMS BM seperti berikutnya yang tidak langsung dapat dicari dalam kamus KPE3. Keadaan sedemikian seharusnya diatasi oleh penerbit kamus tribahasa BM-BC-BI KPE3. Memandangkan kamus KDE4 merupakan sebuah kamus ekabahasa BM yang popular digunakan oleh pengguna BM, dengan itu semua kata-kata dalam KDE4 harus dimasukkan di KPE3 supaya dapat memudahkan rujukan pengguna-penggunanya. Sebenarnya 15 data yang tidak dimasukkan dalam entri KPE3 ini didapati dapat diterjemahkan dalam bahasa Cina seperti di dalam Jadual 5.6.

Jadual 5.6

Data KMS BM (KDE4) yang tidak dimasukkan dalam entri KPE3

Bil	KMS BM	Cadangan terjemahan KMS BC
8.	cinta berahi, 9.cinta kasih, 10.kasih sayang	恋爱
42.	kawal selia	监督
65.	bijak pandai	智慧
77.	panas radang	愤怒
78.	riang gembira, 79. riang ria	喜悦
93.	laba rugi	亏损
98.	pagi petang	早晚
104.	jatuh bangun	起落
113.	turun naik, naik turun	上下
115.	dingin panas	冷热
148.	lapar dahaga	饥渴
164.	senang sentosa	舒适

Selain itu, sebanyak 75 KMS BM yang tidak mempunyai padanan penterjemahan yang sepadan dalam BC. Ini bermakna KPE3 harus dipermantapkan supaya selaras dengan KDE4. Diharapkan dapatan kajian ini dapat memberi input kepada penerbit kamus dwibahasa supaya lebih peka dalam penterjemahan terutamanya terhadap KMS yang mempunyai kejelasan makna yang tinggi.

Dapatan kajian dari empat aspek perbandingan KMS BM dengan KMS BC ini memperlihatkan persamaan dan perbezaan yang dapat menyumbangkan dalam bidang leksikologi, pengajaran dan pembelajaran bahasa dan perkamusan. Dengan itu, diharapkan kajian ini dapat memberi manfaat dan juga panduan terutamanya dalam aspek penggunaan bahasa iaitu:

- a. Menerapkan konsep kata majmuk setara dalam pengajaran dan pembelajaran bahasa supaya pelajaran lebih dinamik dan menarik dengan bandingan bahasa.

- b. Sebagai satu sumber rujukan dan maklumat kepada pelajar, guru, penyelidik dan penyusun kamus dalam penggunaan dwibahasa.
- c. Menjalinkan persahabatan kaum dengan dapat menginterpretasi makna dengan lebih tepat.
- d. Memperkaya kajian leksikologi bahasa Melayu dan bahasa Cina dan penyusunan kamus dwibahasa

5.6 CADANGAN KAJIAN LANJUT

Secara amnya, kajian ini telah meneliti KMS BM dan KMS BC daripada empat aspek iaitu: struktur, kategori, makna dan ciri-ciri. Dengan itu, disarankan kajian akan datang boleh mengkaji KMS terjemahan terutamanya dalam perbandingan terhadap bahasa-bahasa asing yang lain supaya ketepatan makna terjemahan. Sehubungan dengan itu, kajian lanjut dicadangkan dengan melihat bentuk-bentuk kata majmuk jenis yang lain, permasalahan penggandaan kata majmuk dan penelitian-penelitian lanjut dalam jenis pembentukan yang lain dapat memberi gambaran yang lengkap dan menyeluruh bagi pembentukan leksikologi dalam bahasa Melayu.

Selain itu, analisis KMS yang lanjut dengan perbandingan beberapa kamus dwibahasa dalam bahasa Melayu dengan bahasa asing yang lain boleh dilakukan. Ketepatan makna penterjemahan dapat diuji. Diharapkan pada masa akan datang, kajian perbandingan dua bahasa dalam bidang leksis diberi perhatian.

Analisis data kajian ini hanya dalam bilangan yang sedikit sahaja, kajian yang dicadangkan dalam bentuk data korpus, bahan tulisan contohnya suratkhbar, majalah atau dalam bentuk penulisan boleh diperincikan lagi khususnya dari aspek kata majmuk setara.

Didapati dari aspek makna, kajian ini hanya memberi fokus kepada konsep kepala Ceccagno dan Scalise (2006) dan pendekatan Chui (1991) sementara konsep semantik dengan mengikut pendekatan penahu lain tidak disentuh dalam kajian ini, oleh itu penelitian lanjut boleh dilakukan bagi memperlihatkan bagaimana konsep semantik berperanan. Kajian-kajian lanjut tentang pengenalanpastian ciri-ciri penentu KMS terhadap bahasa Melayu dan KMS BC dapat menambah ilmu tentang analisis tatabahasa BM dan BC yang telah sedia ada.

5.7 KESIMPULAN

Kajian ini telah membincangkan KMS BM dan KMS BC dari empat aspek, iaitu: struktur, kategori, makna dan ciri-ciri secara umumnya. Kajian terdahulu tentang KMS BM secara perbandingan dengan padanan terjemahan BC khususnya belum pernah dijalankan.

Dapatan kajian ini berbeza dengan dapatan kajian Ceccagno dan Scalise (2006) yang mempunyai tujuh jenis struktur dan kategori bagi KMS BC. Kajian ini dapat merumuskan KMS BM mempunyai 12 jenis struktur dan kategori, sementara KMS BC mempunyai 14 jenis struktur dan kategori. Dengan itu, $[KN+KN]_{KN}$ merupakan kombinasi yang paling produktif.

Dari aspek makna, oleh sebab KMS BM dan KMS BC memang merupakan kombinasi dua kata yang menjadikan satu kesatuan, dengan itu konsep kepala Ceccagno dan Scalise (2006) dapat menggambarkan kebanyakan KMS BM dan KMS BC mempunyai makna yang jelas dan senang difahami.

Daripada dapatan tentang ciri-ciri KMS, kajian ini menyokong tujuh ciri penentu bagi KMS BM dan tiga ciri penentu bagi KMS BC yang diketengahkan oleh Zaidi (2008). Dengan berdasarkan sembilan ciri penentu Zaidi (2008), pengenalpastian ciri penentu KMS BM dan KMS BC selepas pengubahsuaian dapat dibentuk. Akhirnya kajian ini diharapkan dapat memberi input kepada pelajar, guru, para pengkaji terutama dari segi leksikologi supaya dapat memberi lebih perhatian dalam ketepatan penterjemahan bahasa yang dapat memberi sumbangan dalam pengajaran dan pembelajaran BM dan BC yang merupakan dua bahasa yang popular di Malaysia.

RUJUKAN

- Abdullah Hassan. (1974). *The morphology of Malay*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdullah Hassan. (1980). *Linguistik am untuk guru bahasa Malaysia*. Petaling Jaya: Fajar Bakti.
- Abdullah Hassan. (1987). *Penerbitan kata dalam bahasa Malaysia*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti.
- Abdullah Hassan. (2005). *Linguistik am siri pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Abdullah Hassan. (2006). *Morfologi*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Abdullah Hassan. (2008). *Tatabahasa pedagogi untuk sekolah menengah*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Abdullah Hassan, & Ainon Mohd. (1994). *Tatabahasa dinamika berdasarkan tatabahasa dewan*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Aishah Mahdi. (1978). Kata majmuk dalam bahasa Malaysia hari ini. *Jurnal Dewan Bahasa, Jun*, 417-427. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Arbak Othman. (1984). *Tatabahasa bahasa Malaysia: Suatu pembaharuan*. Kuala Lumpur: Penerbitan Sarjana (M).
- Arbak Othman. (1985). *Mengajar tatabahasa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asmah Hj. Omar. (1982). *Nahu Melayu mutakhir*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asmah Hj. Omar. (1993). *Nahu Melayu mutakhir* (Edisi keempat). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asmah Hj. Omar. (2008). *Nahu kemas kini*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Asmah Hj. Omar. (2009). *Nahu Melayu mutakhir* (Edisi kelima). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Bisetto, A., & Scalise, S. (2005). The classification of compounds. *Lingue e Linguaggio*, IV(2), 319-332. Diakses daripada http://morbocomp.sslmit.unibo.it/unibo.it/download/classification_of_compounds.pdf

- Ceccagno, A., & Scalise, S. (2006). Classification, structure and headness of Chinese compounds. *Lingue E Linguaggio*, V.2, 233-260. Diakses daripada <http://morbo.lingue.unibo.it/user-documents/scalise/Classification.of%20chinese%20compounds.pdf>
- Chen, G. L. 陈光磊. (2001). *Hanyu cifalun* [《汉语词法论》]. Shanghai 上海: Xuelin Chubanshe 学林出版社.
- Cheng, S. H., & Lai, C. (2008). *Kamus perdana* (Edisi ketiga). Selangor: United Publishing House (M) Sdn Bhd.
- Chui, X. L. 崔希亮. (1991). Binglieshi shuangyinci de jiegou moshi [《并列式双音词的结构模式》]. *Seminar antarabangsa hanyu jiaoxue taolunhui lunwenxuan ketiga* [《第三届国际汉语教学讨论会论文选》], 443-452. Beijing 北京: Beijing Yuyanxueyuan Chubanshe. 北京语言学院出版社.
- Duan, M. S. 端木三. (2002). Review of the morphology of Chinese: A linguistic and cognitive approach by Jerome L. Packard, Cambridge University Press. *Diachronica*, 19 (1), 190-200. Diakses daripada <http://www-personal.umich.edu/~duanmu/RevPackard02.pdf>
- Dong, X. F. 董秀芳. (2000). The features of the diachronic development of verbal coordinate compound words in the Chinese language and their etymological changes. [《动词性并列式复合词的历时发展特点与词化程度的等级》] *Journal of Hebei Normal University (Social Science)* 河北师范大学学报, V23 (1), 57-63. Diakses daripada <http://ccl.pku.edu.cn/chlib/articles/动词性并列式复合词的历时.pdf>
- Ge, B. Y. 葛本仪. (2002). *Xiandai hanyu cihuixue* [《现代汉语词汇学》]. Shandong 山东: Shandong Renmin Chubanshe. 山东人民出版社.
- Gorys Keraf. (1984). *Tatabahasa Indonesia*. Jakarta: Nusa Indah.
- Hajah Noresah Baharom, Md. Nor Hj. Ab Ghani, Ibrahim Hj. Ahmad, Azizah Supardi, Saidah Kamin, Hajah Aziah Tajudin, & Rodziah Abdullah. (1994). *Kamus Dewan* (Edisi ketiga). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Hajah Noresah Baharom, Md. Nor Hj. Ab Ghani, Ibrahim Hj. Ahmad, Azizah Supardi, Saidah Kamin, Hajah Aziah Tajudin, & Rodziah Abdullah. (2007). *Kamus Dewan* (Edisi keempat). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Harimurti Kridalaksana. (1992). *Pembentukan kata dalam bahasa Indonesia*. Jakarta: Gramedia.
- Harimurti Kridalaksana. (2001). *Kamus Linguistik* (Edisi ketiga). Jakarta: Gramedia Pustaka Utama.

- Hashim Haji Musa. (1993). *Binaan fungsi perkataan dalam bahasa Melayu: Satu huraian dari sudut tatabahasa generatif*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Heah, C. L. H. (1989). *The influnce of English on the lexical expansion of bahasa Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Huang, B. R. 黄伯荣., & Liao, X. D. 廖序东. (1997). *Xiandai hanyu (Zengdingban) shangce*. [《现代汉语（增订版）上册》] Beijing 北京: Gaodeng Jiaoyu Chubanshe. 高等教育出版社.
- Jiang, S. Y. 蒋绍愚. (2005). *Guhanyu cihui gangyao* [《古汉语词汇纲》]. Beijing 北京: Shangwu Yinshuguan. 商务印书馆.
- Lai, C. (2010). *Kamus Kembangan*. Kuala Lumpur: United Publishing House (M) Sdn Bhd.
- Li, X. J. 李行建. (2004). *Xiandai hanyu guifan cidian* [《现代汉语规范词典》]. Beijing 北京: Waiyu Jiaoxue Yu Yanjiu Chubanshe, Yuwen Chubanshe 外语教学与研究出版社, 语文出版社.
- Li, C. N., & Thompson, S. A. (1981). *Mandarin chinese a functional reference grammar*. Berkeley: University of California Press.
- Liaw, Y. F. (1985). *Nahu Melayu moden*. Singapura: Pustaka National.
- Liaw, Y. F., & Abdullah Hassan. (1994). *Nahu Melayu moden*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti.
- Liu, Z. F. 刘忠富. (2003). *Shiyong hanyu chihui*. [《实用汉语词汇》] Anhui 安徽: Anhui Chubanshe. 安徽出版社.
- Mees, C. A. (1969). *Tatabahasa dan tatakalimat*. Kuala Lumpur: University of Malaya Press.
- Mohamed Pitchay Gani. (1999). *Konstruksi leksikal dan semantik kata majmuk bahasa Melayu perspektif morfosintaksis*. (Latihan Ilmiah). Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Mortensen, D. (2003). *Hmong elaborate expressions are coordinate compounds*. Diakses daripada <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.129.1845.pdf>
- M. Ramlan. (1987). *Morfologi: Satu tinjauan deskriptif*. Yogyakarta: C. V. Koryono.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. (1989). *Tatabahasa Dewan: Perkataan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. (1993). *Tatabahasa dewan* (Edisi baru). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. (1997).

- Tatabahasa dewan* (Edisi baharu). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. (2005). *Tatabahasa dewan* (Manuskrip edisi semakan). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. (2008). *Tatabahasa Dewan* (Edisi ketiga). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ning, J. F. 宁继福. (1985). *Zhongyuan yinyun biaogao* [《中原音韵表稿》]. Jilin 吉林: Jilin Wenshi Chubanshe. 吉林文史出版社.
- Packard, J. L. (2000). *The morphology of Chinese: A linguistic and cognitive approach*. United Kingdom: Cambridge University Press. Diakses daripada http://www.pinyin.info/readings/texts/chinese_morphology.pdf
- Pian, Y. Q. 骈宇騫., & Wang, T. Z. 王铁柱. (1999). *Yuyan wenzi cidian* [《语言文字词典》]. Beijing 北京: Xueyuan Chubanshe. 学苑出版社.
- Rogayah A. Razak. (1997). Konsep kepala dan struktur argument di dalam binaan kata majmuk bahasa Melayu. *Jurnal Pengajian Melayu*, Jilid 7, 91-106. Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Rohizah Halim. (1997). *Kata majmuk bahasa Melayu: Perbandingan penggunaannya dalam teks sains ilmiah dengan teks sastra*.)Disertasi M. A.). Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Sumalee, N. (1995). *Kata majmuk dalam bahasa Melayu dan bahasa Thai: Satu analisis perbandingan morfologi*. (Tesis Ph.D). Universiti Malaya, Kuala Lumpur
- Wang, Y. Y. (2007). An Attempt at analysis of polysyllabic words in Modern Chinese: in perspective of Natural Semantic Metalanguage Approach. *The International journal of Language Society and Culture*. Diakses daripada <http://www.aaref.com.au/en/publications/journal/journal-articles/issue-20-2007/>
- Xu, T. Q. 徐通锵. (2001). *Jichu yuyanxue jiaocheng* [《基础语言学教程》]. Beijing 北京: Beijing Daxue Chubanshe 北京大学出版社.
- Xu, T. Q. 徐通锵. (2008). *Hanyu zibenwei yufa daolun* [《汉语字本位语法导论》]. Shandong 山东: Shandong Jiaoyu Chubanshe 山东教育出版社.
- Yang, Y. R. 杨月蓉. (1999). *Shiyong hanyu yufa yu xiuci* [《实用汉语语法与修辞》]. Chongqing 重庆: Xinan Shifan Daxue Chubanshe. 西南师范大学出版社.
- Zaidi Ismail. (2008). *Kata majmuk bahasa Melayu: Bentuk berdasarkan data korpus*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

- Zaiton Ismail, & Nor Hashimah Jalaluddin. (2005). Kata majmuk dalam perkamusan: Satu analisis semantik dan pragmatik. *Jurnal Bahasa, Jilid 5*, 173-200. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Zhao, Y. R. 赵元任. (1980). *A Grammar of spoken Chinese* [《中国话的文法》]. US: Standford University Press.
- Zhongguo Kexueyuan Yuyan Yanjiusuo Cidian Bianjishi Bian.中国科学院语言研究所词典编辑室编. (1978). *Xiandai hanyu cidian* (Xiudingban) [《现代汉语词典》] (修订版). Beijing 北京: Shangwu Yinshuguan 商务印书馆.
- Zhongguo Kexueyuan Yuyan Yanjiusuo Cidian Bianjishi Bian.中国科学院语言研究所词典编辑室编. (2011). *Xiandai hanyu cidian* (Edisi 5) [《现代汉语词典》] (第五版). Beijing 北京: Shangwu Yinshuguan 商务印书馆.
- Zhou, J. 周荐. (1994). *Ciyu de yiyi he jiegou* [《词语的意义和结构, *The meaning and structure of words and expressions*]. Tianjin 天津: Tianjin Guji Chubabshe. 天津古籍出版社.
- Zhou, J. 周荐. (2006). *Cihuixue cidianxue yanjiu* [《词汇学词典学研究》]. Beijing 北京: Shangwu Yinshuguan. 商务印书馆.
- Zhu, D. X. 朱德熙. (1999). *Yufa jiangyi* [《语法讲义》]. Beijing 北京: Shangwu Yinshuguan.商务印书馆.
- Zhu, Z. P. 朱志平. (2005). *Hanyu shuangyin fuheci shuxing yanjiu* [《汉语双音复合词属性研究》]. Beijing 北京: Beijing Daxue Chubanshe. 北京大学出版社.

LAMPIRAN A

MAKNA 165 KMS BM DIPETIK DARIPADA KDE4

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
1. akal budi akal	fikiran yg sihat 1. budi, fikiran; 2. daya upaya, ikhtiar; 3. muslihat, tipu daya
budi	1. akal, kebijaksanaan; 2. = ~ <i>pekerti</i> perangai, akhlak, tingkah laku, kelakuan, watak; 3. sifat baik, perbuatan baik, kebajikan; 4. bicara, daya upaya
2. akar umbi akar	a) akar tunjang; b) keseluruhan asas (sesuatu) yg kukuh 1. bahagian tumbuhan-tumbuhan yg lazimnya tumbuh ke dlm tanah; 2. asal usul, asal keturunan
umbi	1. sejenis akar yg menjadi gemuk dan berisi (keledek, kemili dll); ... 6. ki punca atau asal
3. asal usul, usul asal asal	keturunan, salasilah 1. mula (nya), yg mula-mula (pertama) sekali 2. tempat semula, keadaan semula, pangkal permulaan
usul	1. mula, asal mula, asal; 2. yg semula (sejati), yg asli; 3. ki sifat yg semula, kelakuan, perangai, tabiat
4. azab sengsara azab	berbagai-bagai sengsara 1. hukum, seksaan (yg dideritai), kesengsaraan, kesusahan (yg dideritai seseorang); 2. susah sekali, sengsara
sengsara	1. kesusahan (kesulitan dll), penderitaan; 2. menderita kesusahan (kesukaran dll)
5. belas kasihan belas kasih II kasihan	belas dan kasihan, perasaan sungguh bertimbang rasa dan hiba terhadap seseorang dll yg malang I hiba, turut bersedih, kasihan 1. berasa sedih (hiba, belas) apabila melihat atau mendengar penderitaan dsb seseorang; 2. menimbulkan rasa hiba (pd diri orang lain yg melihatnya dsb); 3. sr kata utk menyatakan atau mebangkitkan perasaan hiba
6. budi bicara budi	a) akal; b) kebebasan membuat pertimbangan yg sewajarnya drpd seseorang yg dianggap berkuasa (berwibawa) dlm sesuatu hal 1. akal, kebijaksanaan; 2. = ~ <i>pekerti</i> perangai, akhlak, tingkah laku, kelakuan, watak; 3. sifat baik, perbuatan baik, kebajikan; 4. bicara, daya upaya
bicara	1. pendapat; 2. fikiran, muslihat, akal budi; 3. mesyuarat; 4. (ber)cakap, (ber)kata
7. budi perkerti	= ~ <i>pekerti</i> perangai, akhlak, tingkah laku, kelakuan, watak

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
budi	1. akal, kebijaksanaan; 2. = ~ <i>pekerti</i> perangai, akhlak, tingkah laku, kelakuan, watak; 3. sifat baik, perbuatan baik, kebajikan; 4. bicara, daya upaya
pekerti	1. = <i>budi</i> ~ perangai, kelakuan, tabiat; 2. perbuatan (kurang baik)
8. cinta berahi	terlalu sangat cinta (asyik maksiyuk)
9. cinta kasih	sangat cinta dan kasih
10. kasih sayang	1. cinta kasih; 2. (perasaan) belas kasihan
cinta	1. perasaan atau berperasaan sangat sayang kpd (negara, orang tua, kebebasan, dll); 2. perasaan atau berperasaan sangat berahi (asyik, kasih sayang) antara lelaki dan perempuan; 3. sl perasaan atau berperasaan dukacita (risau, bimbang, sedih, dll); 4. perasaan atau berperasaan ingin akan sesuatu, rindu
berahi	1. kasih (cinta) yg amat sangat; 2. rasa suka akan seseorang (dgn nafsu, ghairah); 3. sangat suka
kasih	I 1. perasaan sayang (terhadap seseorang atau sesuatu, cinta; 2. berasa sayang (akan), berasa cinta (akan)
sayang	1. mengasihi, mencintai; 2. kasihan, berasa belas (akan); 3. kasih, cinta; 4. bp kekasih, jantung hati; 5. terasa kesal (rugi dll)
11. gambar rajah	skesta, rangka atau pelan yg menerangkan sesuatu (hal, perkembangan, dll)
gambar	1. lukisan, foto; 2. tiruan sesuatu benda yg dibuat dgn menggunakan kamera, foto; 3. sl patung
rajah	I 1. tulisan (gambaran, suratan, tanda-tanda, dll) yg dibuat sbg azimat (ubat penghalau hantu dll); 2. garis-garis pd tapak tangan, suratan tangan; 3. coreng-coreng pd tubuh yg dibuat dgn barang tajam dll, cacahan; 4. gambar dgn garis-garis
12. hak milik	kekuasaan utk memiliki sesuatu; pemilikan (kepunyaan) yg sah
hak	1. (yg) benar, kebenaran; 2. kuasa atas sesuatu atau utk berbuat sesuatu; 3. milik, kepunyaan; 4. (yg) mana satu
milik	1. kepunyaan, hak; 2. Id nasib baik, beruntung
13. hutan rimba , hutan lepas hutan	hutan yg luas dan besar, hutan belantara
rimba	1. kawasan yg ditumbuhi pokok-pokok liar (terbiar), rimba; 2. ki tidak dipelihara orang; liar; 3. pokok-pokok (tumbuh-tumbuhan) yg tidak dipelihara di sesuatu kawasan
14. jangka masa	hutan besar (yg belum pernah dibuka manusia), hutan ~ berbagai-bagai hutan
15. jangka waktu	masa yg telah ditetapkan atau dirancang utk pelaksanaan (penyelesaian dsb) sesuatu, tempoh masa yg (agak) panjang, peringkat (masa)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
jangka II = ~masa = ~ waktu	masa yg telah ditetapkan atau dirancang utk pelaksanaan (penyelesaian dsb) sesuatu, tempoh masa yg (agak) panjang, peringkat (masa)
masa	I 1. waktu, ketika; 2. jangka waktu yg agak lama (ketika sesuatu kejadian dll yg penting berlaku), zaman; 3. jangka waktu yg tertentu (ada permulaan serta batasnya);
waktu	1. rangkaian atau rentetan saat(yg telah berlalu dan yg akan datang), masa; 2. ukuran masa yg tertentu, jangka masa; 3. saat (masa) tertentu utk melakukan sesuatu atau sesuatu yg telah ditetapkan, spt sembahyang dll; 4. saat, kala, ketika; 5. masa yg memberikan kesempatan utk (berbuat sesuatu, berehat, dll), kesempatan, peluang, tempoh; 6. keadaan hari dll, suasana
16. kaum keluarga	sanak saudara, saudara mara
17. kaum kerabat	
kaum	1. puak, suku bangsa; 2. jenis bangsa; 3. keluarga, sanak-saudara; 4. golongan (orang yg sekerja, sefahaman, setingkat, dll); 5. bahagian drpd jenis (tumbuh-tumbuhan dan haiwan)
keluarga	1. = <i>kaum</i> ~ saudara-mara, kaum kerabat, sanak-saudara; 2. seisi rumah tangga (yg terdiri drpd suami dan isteri atau berserta anak-anak), kelamin, famili; 3. saudara; 4. kelas hidup-hidupan, famili
kerabat	I Ar 1. sanak saudara, saudara-mara, keluarga; 2. dekat (rapat) dlm perhubungan kekeluargaan
sanak saudara	1. orang-orang yg seketurunan (sekerabat), orang-orang yg sekaum keluarga; 2. NS saudara sebelah ibu, kemanakan
18. saudara mara	semua kaum keluarga (jauh dan dekat)
saudara	1. orang yg sama ayah dan ibunya (ibu atau ayahnya sahaja yg sama), abang (kakak) atau adik; 2. orang yg ada hubungan kekeluargaan, sanak; 3. orang yg sama darjat (sekutu, segolongan, dll); 4. kawan, sahabat, teman; 5. bh kata ganti diri kedua (spt awak, kamu, anda) yg digunakan tertutamanya pd lelaki; 6. tembuni, uri (yg keluar mengiringi bayi yg lahir); 7. ki sesuatu yg hampir sama (keadaan, sifat, dll)
mara III	<i>saudara</i> ~ semua kaum keluarga sendiri (jauh dan dekat)
19. kayu pohon	pohon yg hidup atau tumbuh (digunakan juga) utk menyatakan nama atau jenis pohon
20. pokok kayu	1. pohon yg hidup atau tumbuh (digunakan juga) utk menyatakan nama atau jenis pohon; 2. bahagian batang (dahan sbg) yg keras yg banyak gunanya (boleh dijadikan tiang, alat perkakas, dll); 3. yg dibuat drpd kayu (batang atau dahan pokok)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
pohon	I 1. tumbuhan yg berbatang besar serta keras, pokok; 2. ki asal mula, pangkal, pokok
21. mak bonda	perempuan tua yg berlagak spt orang muda
mak	I 1. singkatan bagi emak; 2. panggilan atau sebutan yg lebih tua (yg ada hubungan kekeluargaan atau kerana umurnya patut dipanggil ibu)
bonda	bh ibunda (biasanya digunakan dlm surat-menyurat), emak
22. pangkal pokok, pokok pangkal pangkal pangkal	sesuatu yg menjadi sebab (pokok, punca)
pokok	1. bahagian permulaan (pokok, tongkat, dll), lwn hujung; 2. permulaan, awal; 3. asal, mula, sebab; 4. modal
	1. batang kayu dr pangkal ke atas; 2. pohon; 3. ki perkara (bahagian, hal, dll) yg penting atau utama, hal yg menjadi sebab atau lantaran hal yg menjadi asas atau dasar, hal yg jadi ibu (induk), asal usul; 4. wang pangkal dlm sesuatu perniagaan, modal
23. rupa muka rupa	rautan muka, paras muka, roman muka, tampang muka
	1. perihal sesuatu benda yg kelihatan dr luar, sifat sesuatu pd lahirnya; 2. = ~ muka rautan muka, paras muka, roman muka, tampang muka; 3. apa yg tampak (kelihatan), wujud; 4. bangun, bentuk, tokoh; 5. bagai, jenis, macam
muka	1. bahagian hadapan kepala (dr kaki rambut sampai ke dagu) 2. = air ~ rupa muka, wajah, paras; 3. sebelah hadapan, bahagian depan; 4. hadapan, lwn belakang; 5. (ke) pengetahuan, (pd) kehadiran, di hadapan; 6. = ~ surat halaman (buku); 7. = permukaan bahagian sebelah atas sesuatu (spt bumi, laut, dll), bidang atau lapisan yg menutup sesuatu, bahagian sesuatu yg pipih atau rata dan yg terdedah kpd pandangan (tidak terselindung); 8. yg terdahulu, permulaan, pendahalan; 9. yg akan datang (tiba)
24. sebab musabab sebab musabab	berbagai-bagai sebab yg mengakibatkan sesuatu fasal, kerana, lantaran, mula
	Ar 1. kesan; 2. sebab drpd segala sebab, sebab yg menjadi asas terjadinya sesuatu
25. tegah larang(an) tegah	barang apa yg terlarang sesuatu yg tidak dibenarkan, larangan, lwn suruh (perintah)
larang	1. melarang menahan drpd melakukan sesuatu, tidak membenarkan (mengizinkan), menegah;
26. tingkah laku	gerak-geri, kelakuan, perbuatan
27. tingkah langkah	
28. tingkah perangai	

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
tingkah	I perbuatan yg ganjil-ganjil atau tidak patut, canda, olah, ragam
laku	1. gaya (cara) membuat sesuatu, perbuatan, tabiat; 2. boleh digunakan (spt wang dll), sah; 3. (suka) dibeli orang, terjual; 4. dikehendaki orang utk sesuatu tujuan tertentu
langkah	1. gerak kaki ketika berjalan (ke hadapan atau ke belakang); 2. jarak di antara dua belah kaki ketika berjalan; 3. cara mengerjakan sesuatu, sesuatu yg dikerjakan, perbuatan; 4. awal perbuatan (perjalanan, pekerjaan, dll)
perangai	1. kelakuan, tingkah laku; 2. tabiat, budi pekerti, watak
29. tutur kata	bahasa percakapan
30. tutur cakap	
31. tutur bahasa	
tutur	I apa yg diucapkan, kata, perkataan, ucapan
kata	1. sesuatu yg diucapkan (dituturkan), cakap, ujar; 2. (Lin) gabungan atau kesatuan bunyi yg mengandungi atau menyampaikan pengertian (makna) tertentu
bahasa	I 1. sistem lambang bunyi suara yg dipakai sbg alat perhubungan dlm lingkungan satu kelompok manusia (antara seorang individu dgn individu yg lain dsb); 2. percakapan yg baik, tingkah yg baik, sopan santun
cakap	I bicara, kata, kecek, tutur
32. umat manusia	seluruh bangsa manusia, sekalian manusia
umat	1. para pemeluk atau penganut sesuatu agama, pengikut Nabi; 2. seluruh rakyat, orang banyak, khalayak ramai; 3. segolongan manusia, bangsa; 4. = ~ manusia seluruh bangsa manusia, sekalian manusia
manusia	makhluk yg mempunyai akal budi, insan, orang
33. baik pulih; membaik pulih	membaiki serta memulihkan sesuatu (jentera, pesawat, dll) sehingga dapat digunakan atau dapat berfungsi dgn sempurna
baik	1. memberi faedah apabila menggunakannya (melihat, membaca, dsb), elok (lwn buruk); 2. memuaskan hati dr segi rupa (mutu, kegunaan, dll), elok; 3. tidak jahat (kelakuan dll); 4. pulih, sembuh; 5. sangat sesuai dan rapat (bkn perhubungan, persahabatan, dsb); 7. biar, walau
pulih	1. kembali spt biasa (keadaan semula), sembuh baik semula (drpd sakit dll), menjadi baik atau baik semula (drpd sakit dll), menjadi baru (baharu lagi)
34. belah bahagi; berbelah bahagi (bagi)	tidak tetap atau teguh (pendirian, perasaan, dsb) pd sesuatu tumpuan, berbahagi, berpecah
belah bagi	
belah	I 1. retak, celah
bahagi	belahan drpd sesuatu benda

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
35. campak buang	a) membuang barang sesuka hati; b) tidak menghargai sesuatu barang
campak	I buang, lempar
buang; membuang	1. mencampakkan, melemparkan
36. campur baur	campur aduk
37. campur aduk	sangat beraduk, campur baur
campur	1. = bercampur bergaul (berbaur, bersatu, beraduk, berkacau) dlm satu kumpulan
baur	I campur
aduk; mengaduk	1. mengacau, mengarau
38. hubung kait	hubungan dan perkaitan, pertalian
hubung	1. berangkai, bersambung, beruntun (antara satu dgn lain) 2. berkaitan dgn, berkenaan (dgn); 3. oleh sebab, kerana
kait	2. ki sangkut-paut, tipu muslihat, sesuatu yg terselindung
39. ikut serta	turut bersama-sama dgn orang atau pihak lain melibatkan diri dlm sesuatu (kegiatan, seminar dll)
40. turut serta	ikut serta (melakukan sesuatu dll)
ikut	1. turut serta, turut sama, bersama-sama; 2. bp dengan (kenderaan)
serta	1. turut, bersama, ikut, mengikut; 2. = berserta bersama-sama (dgn); 3. dan juga, juga; 4. sebaik sahaja, demi, apabila; 5. sambil, seraya; 6. baharu sahaja, sesudah
turut	1. pergi bersama; 2. bersama-sama melakukan (ditimpa dll) sesuatu, tidak terkecuali drpd (sesuatu kejadian, perbuatan, dll), ikut serta; 3. patuh kpd (undang-undang, janji, dll), taat kpd
41. kaji selidik	kegiatan atau usaha mengkaji dan menyelidik utk mengetahui kedudukan dsb sesuatu dgn nyata
kaji	I 1. pelajaran (agama dll); 2. cabang ilmu pengetahuan, pengetahuan atau penyelidikan (mengenai sesuatu)
selidik	teliti dan cermat
42. kawal selia	tindakan mengawal dan menyelia sesuatu pekerjaan, fungsi dsb supaya dapat berjalan dgn betul dan lancar selaras dgn aturan, prinsip, tujuan dsb yg telah ditetapkan
kawal	1. orang yg menjaga, penjaga; 2. penjagaan, pengawasan
selia	II. menyelia melihat, mengawas
43. lalu lintas	1. kerap atau selalu melintas, sibuk (ke sana ke mari); 2. perihal pergi balik (perjalanan) orang atau kenderaan dll melalui jalan
lalu	I 1. berjalan, melintas; 2. boleh masuk, telus, lulus; 3. yg sudah lepas (berlaku, lewat, dll), selesai, telah dibuat; 4. berdaya, sanggup, larat; 5. langsung, lanjut; 6. terus, hingga ke, langsung ke; 7. kemudian drpd itu, sesudah itu, segera; 8. lewat, sudah lampau; 9. tidak boleh ditebus kembali (barang gadaian dll)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
lintas	1. lalu dgn cepat; 2. ark bahagian dr jalan kereta api (dr satu tempat ke tempat lain)
44. mati mampus	bp mati dgn serta-merta
45. mati modar	
mati	I 1. tidak bernyawa lagi, tidak hidup lagi; 2. tidak pernah hidup (barang-barang spt batu dll); 3. tidak terus atau tembus (jalan, lubang, dll); 4. tidak dapat diubah lagi (harga, simpulan, dll) 5. tidak mempunyai air lagi (perigi dll); 7. tidak bergerak atau berjalan lagi (mesin dll); 8. tidak bergiat atau aktif lagi (pergerakan, pertubuhan dll); 9. tidak ramai lagi (bandar dll); 10. tidak digunakan lagi (bahasa dll); 11. tidak bertiup lagi (angin dll); 12. tidak dapat berasa lagi (kulit dll); 13. tidak dapat berfikir lagi, buntu (fikiran); 14. terhenti (percakapan dll)
mampus	bk mati
modar	= mati ~ Jw a) mati dgn tidak tidak disembelih (binatang); b) mati sia-sia, mati mengejut, mampus
46. pajak gadai	a) kuasa utk membuka rumah gadai; b) = rumah ~ tempat menggadaikan barang-barang
pajak	1. kuasa utk mengerjakan sesuatu dgn membayar sewa kpd kerajaan dll, pak; 2. Id cukai; 3. kedai atau warung; 4. sj gerai tempat menjual barang-barang (di pasar)
gadai	1. pinjaman wang dgn menyerahkan barang sbg cagaran utk tempoh tertentu (kalau tidak ditebus dlm tempoh tersebut barang itu akan menjadi milik orang yg memberi pinjaman); 2. = barang~ barang yg diserahkan sbg cagaran hutang
47. peras ugut	kegiatan meminta wang, barang kemas, dll secara paksa (dgn ugutan, ancaman)
peras	I memeras 1. memerah; 2. mengambil keuntungan yg berlebih-lebihan drpd orang, menindas; 3. = memeras ugut
ugut; mengugut	menakut-nakutkan (supaya melakukan atau mematuhi sesuatu), mengancam
48. pujuk rayu	kata-kata yg sangat menarik utk memikat hati
pujuk = pujukan	kata-kata yg sangat menarik utk memikat hati; ~ rayu; ~ cumbuan
rayu II = rayuan	pujukan atau hiburan (janji yg muluk-muluk dll) utk menyenangkan hati
49. pulang balik	a) pulang dan pergi; b) hilir-mudik, ke sana ke mari (mundar-mandir)
pulang	1. pergi ke tempat asalnya, pergi ke rumah, balik, kembali; 2. ~ kpd jatuh kpd, terserah kpd, bertanggung kpd
balik	I 1. kembali, pulang; 2. = sebalik sebelah yg lain, sebelah sama; 3. songsang, berlawanan arah

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
50. putar belit	bp berputar-putar (tidak jujur)
51. pusing belit	
putar	gerakan berpusing (bertukar arah)
pusing	1. bp berputar; 2. = ~ kepala sakit, kepala pening
belit	1. lilit (lingkaran tali, ular, dll); 2. belok-belok, kelok-kelok (jalan, sungai, dll)
52. rebut rampas	bermacam-macam perampasan (perompakan, penyamunan)
rebut	~ rampas bermacam-macam perampasan (perompakan, penyamunan)
rampas; berampas-rampasan	saling merampas, bertarik-tarikan
merampas	1. mengambil dgn kekerasan, merebut; 2. menyamun, membegal, menjabal; 3. menyita
53. siap sedia	sudah bersedia utk (melakukan sesuatu dll)
siap	1. sudah sedia (pakaian, makanan, dll), sudah disediakan, mustaid; 2. selesai (dibuat dll); 3. = ~ sedia = ~ siaga sudah bersedia utk (melakukan sesuatu dll); 4. = bersiap
sedia	Id jaga sedia!, jaga baik-baik! (perintah dlm tentera) 1. memang ada (sejak dr mula atau dahulu), yg asal (sudah-sudah, dahulu), semula; 2. memang begitu (halnya, keadaannya), begitulah (biasanya); 3. siap (utk berbuat sesuatu), mustaid; 4. sanggup dan rela (mahu), sudi; 5. telah sudah
54. susun atur	cara menyusun dan mengatur sesuatu spt perabot, hiasan dsb dlm sesuatu ruang, taman dsb mengikut pelan yg dikehendaki
susun	I 1. longgok yg teratur (berlapis-lapis, bertindih-tindih); 2. tingkat, (se)perangkat barang yg bertingkat-tingkat (pinggan, mangkuk, tepen, dll); 3. rangkai, untai (sajak); 4. rangkap berlapis (kelopak bunga mawar dll)
atur; aturan	1. cara mengatur, susunan; 2. segala yang ditentukan atau ditetapkan utk diturut, peraturan; 3. adat sopan santun, ketertiban
55. syak sangka	rasa tidak percaya, sangsi
56. syak wasangka	
syak	rasa kurang percaya (kurang yakin), curiga, sangsi, waswas, dsb
sangka	I 1. pendapat yg hanya diagak-agak sahaja, dugaan, kira; 2. keraguan, kekhuatiran, syak, waham
wasangka	= syak ~ syak dan sangka, curiga, kecurigaan, kebimbangan hati, kluatir (bimbang, ragu-ragu), sangsi
57. tiru teladan	(sesuatu yg menjadi) contoh, teladan
tiru	(sesuatu yg menjadi) contoh, teladan
teladan	perbuatan dll yg patut diikuti, contoh
58. tokok tambah	tambahan (yg sedikit-sedikit)
tokok	I tambah sedikit (sewaktu menimbang, mengukur, dll)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
tambah	1. sesuatu yg ditokok pd sesuatu yg lain supaya menjadi banyak, tokok, imbuh; 2. bp = bertambah menjadi lebih banyak (besar, luas, dll); 3. bp = ditambah dijadikan lebih banyak (besar, luas, dll), ditokok, dijumlahkan; 4. = bertambah semakin
59. tukar ganti tukar ganti	memberi ganti (benda yg telah hilang dll) bp = bertukar; 1. memberi dan menerima gantinya 1. silih, penukar, pampasan; 2. = pengganti wakil; 3. bp beralih, bertukar, berubah (tempat dll)
60. tunjuk ajar tunjuk ajar	segala macam nasihat dan ajaran I 1. bp = menunjuk, menunjukkan; 2. Mn telunjuk tunjuk ~ petunjuk supaya diketahui (diikuti dll) sbg bimbingan atau panduan utk melakukan sesuatu
61. tuntutan balas 62. tuntutan bela	a) membalas sesuatu perbuatan, membalas dendam; b) (Udg) membuat sesuatu tuntutan yg menentang tuntutan lain, terutamanya dlm tindakan sivil oleh defendan terhadap plaintif
tuntut; menuntut	1. meminta dgn mendesak (supaya dilakukan, dipenuhi, dll); 2. meminta supaya dijelaskan (hutang dll), menagih hutang; 3. hendak memulangkan kembalian perbuatan yg telah dilakukan kpd seseorang, hendak mengimbangi kembali (kejahatan orang dll), melakukan sesuatu yg setimpal; 4. mempertahankan (hak atas sesuatu), menjaga, memelihara; 5. berusaha dgn keras (utk mendapatkan sesuatu), bekerja bersungguh-sungguh (utk mencapai tujuan dll); 6. berusaha utk mencari ilmu (pengetahuan dll), mempelajari; 7. menwajibkan, mengharuskan, menjadikan kemestian (agar dilakukan dsb sesuatu); 8. membawa perkara ke mahkamah (utk diadili), mendakwa; 9. sl menuju ke, menghala ke
balas bela	I 1. = balasan a) jawapan; b) ganjaran, hukuman mencari~ = mengambil ~ = menuntut ~ menuntut balas (dgn cara membunuh pembunuh, memukul orang yg telah memukul orang lain, dll)
63. biru lebam biru lebam	biru gelap, biru kehitam-hitaman (bekas kena pukul dll) I warna spt warna langit (ketika hari terang) atau laut I biru kehitam-hitaman (buah yg gugur, badan kena pukul, dll)
64. cerdik pandai 65. bijak pandai	(cendekia) (orang) cerdik lagi pandai, (orang) terpelajar; a) bijak (cerdik) dan pandai, terpelajar b) orang yg terpelajar, cendekiawan
cerdik	1. dapat mengerti dgn cepat, berakal, pandai; 2. banyak akal, licik, tahu tipu muslihat, pandai putar belit

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
pandai	1. cerdik, pintar; 2. bijak, cekap, mahir; 3. boleh, mampu, sanggup; 4. sesuka hati (ikut mana yg difikirkannya elok), sekehendak hati; 5. orang yg mahir dlm pertukangan dll, tukang, ahli
bijak	1. (sangat) pandai, cerdik, pintar; 2. pandai bercakap, petah lidah; 3. sesuai atau betul dan mendatangkan kebaikan
66. duka lara	susah (sedih) hati yg amat sangat
67. duka nestapa	
duka	(perasaan hati yg) susah atau sedih, dukacita ~ lara = ~ nestapa susah (sedih) hati yg amat sangat
lara	1. sl sakit (susah) hati, sakit percintaan, pilu sedih; 2. sakit
nestapa	= duka ~ sedih hati, susah hati, dukacita
68. gelap buta	sangat gelap
69. gelap pekat	
gelap	1. tidak terdapat cahaya, kelam, tidak terang; 2. tidak jelas atau belum jelas (bkn sesuatu hal, perkara, kedudukan, dll); 3. tidak cerah (bkn kehidupan atau masa depan seseorang dsb), menghadapi kesulitan; 4. (secara) haram, (secara) tidak sah, (secara) rahsia
buta	1. tidak dapat melihat; 2. tidak terang melihat; 3. ki tidak tahu (menulis, membaca, dll), tidak dapat mengenal (warna, huruf); 4. dlm erti tidak ada (mempunyai) sesuatu; 5. kata utk menyatakan amat sangat
pekat	I 1. tidak cair, kental, likat; 2. keras (kopi, dll); 3. tidak jernih (air); 4. gelap atau kelam (warna dll); 5. ki tebal, teguh, kuat, dsb (bkn percakapan, kepercayaan dsb)
70. kelam pekat	gelap sekali
kelam	I 1. tidak berapa terang (bkn cahaya, keadaan hari, dll), (agak) gelap, suram; 2. tidak berapa terang atau jelas kelihatan (bkn tulisan, benda, dll), kabur; 3. kurang nampak (mata), tidak dapat melihat dgn terang, kabur
pekat	I 1. tidak cair, kental, likat; 2. keras (kopi, dll); 3. tidak jernih (air); 4. gelap atau kelam (warna dll); 5. ki tebal, teguh, kuat, dsb (bkn percakapan, kepercayaan dsb)
71. jimat cermat	= <i>ingat cermat</i> sangat cermat (dlm membelanjakan wang dll)
berjimat cermat	berhemat-hemat, berhati-hati (terutamanya dlm penggunaan wang dll)
jimat	I 1. cermat (tentang perbelanjaan wang atau penggunaan sesuatu), hemat, tidak boros; 2. ingat-ingat (bkn pekerjaan dll), hati-hati
cermat	1. dgn penuh periksa (perhatian), saksama, teliti; 2. hati-hati dlm berbelanja, hemat, jimat, tidak boros
72. kelam lebam	Ark sangat gelap, gelap-gelita

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kelam	I 1. tidak berapa terang (bkn cahaya, keadaan hari, dll), (agak) gelap, suram; 2. tidak berapa terang atau jelas kelihatan (bkn tulisan, benda, dll), kabur; 3. kurang nampak (mata), tidak dapat melihat dgn terang, kabur
lebam	I biru kehitam-hitaman (buah yg gugur, badan kena pukul, dll)
73. kelam kabut	a) gelap, tidak nyata; b) kacau-bilau, tidak keruan
kelam	1. tidak berapa terang (bkn cahaya, keadaan hari, dll), (agak) gelap, suram; 2. tidak berapa terang dan atau jelas kelihatan (bukan tulisan, benda, dll), kabur; 3. kurang nampak (mata), tidak dapat melihat dengan terang, kabur.
kabut	1. kabus tebal; 2. kabur, kelam, tidak nyata
74. miskin papa	terlalu miskin
miskin	tidak berharta benda, serba kekurangan (dalam barang-barang keperluan hidup), melarat
papa	sangat miskin
75. mula pertama	yg paling awal, pertama sekali
mula	1. = asal ~ asal, pokok pangkal; 2. yg paling awal, yg dahulu sekali, punca atau pangkal (keadaan tempat, waktu, dll); 3. sebab, lantaran, fasal
pertama	1. (yg) kesatu; 2. = ~ kali mula-mula sekali, julung kali, terdahulu sekali; 3. terutama, terpenting;
76. panas baran	cepat marah, sangat pmarah
panas	1. lwn sejuk (dingin), hangat; 2. deman, gerah, palak; 3. sinar atau cahaya (matahari); 4. ki sangat marah, sangat sakit hati; 5. ki hebat, genting, tegang; 6. tidak kurang tetapi lebih pula sedikit (timbangan); 7. tidak memberi keuntungan, mendatangkan bala, sial
baran	II pmarah, lekas marah; panas~ cepat naik darah, lekas marah, sangat pmarah
bara	I = ~ api serpihan(arang batu, kayu) yang bernyala dalam api yang hampir padam.
77. panas radang	panas badan (kerana berpeluh dll), palak
radang	1. panas badan, gerah, meriang, palak; 2. (Ubat) keadaan sesuatu bahagian badan atau organ menjadi bengkak, merah, panas, gatal dan sakit akibat jangkitan atau kecederaan
78. riang gembira	suka dan gembira
79. riang ria	riang gembira
80. ria gembira	tersangat ria
riang	I sangat gembira, girang hati, suka hati
gembira	1. = bergembira sangat suka, sangat girang, besar hati; 2. = naik ~ = bergembira bangga dan berani, marah; 3.= kegembiraan
ria	I 1. gembira, girang, riang, sukacita; 2. ramai atau riuh (oleh suara orang bersuka-suka, berseronok-seronok, dll)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
81. serba aneka	pelbagai aneka, bermacam jenis
82. serba jenis	
serba	1. semua(nya), segala(-galanya), seluruhnya
aneka	banyak (jenisnya dll), berbagai-bagai, berjenis-jenis, bermacam-macam
jenis	1. golongan benda (binatang, tumbuhan- tumbuhan,dll) yg mempunyai sifat-sifat yg sama,bangsa; 2. = ~ <i>kelamin</i> sifat kelamin (laki-laki atau perempuan); 3. bagai, macam; 4. kasta, golongan (dlm masyarakat dll)
83. sunyi senyap	sangat sunyi
84. sunyi sepi	
sunyi	1. tidak kedengaran sebarang bunyi (suara), hening, senyap; 2. tidak berorang, kosong, lengang, sepi; 3. bebas drpd, jauh (dr), lepas drpd; 4. Ph rindu (akan)
senyap	1. = sunyi ~ sunyi sekali, tidak bising sedikit pun, sepi; 2. tidak kedengaran apa-apa, tidak ada siapa yg bercakap (berkata-kata); 3. tidak berkata-kata, tidak mengatakan apa pun, tidak bersuara, diam; 4. nyenyak (tidur), lena; 5. tidak katakan lagi (sesuatu perkara)
85. tua ganyut	sangat tua
86. tua bangka	sangat tua; bk (orang yg) sangat tua (tetapi buruk perangainya)
tua	1. sudah lama hidup, sudah lanjut usia (tidak muda lagi), sudah berumur; 2. lebih umur (drpd); 3. sudah lama (lwn baru), sudah ada sejak masa lampau (dahulukala), kuno; 4. = tua-tua ki kepala, pemimpin, penghulu (orang yg tua yg dianggap berpengetahuan dan berpengalaman); 5. ki sudah larut (malam); 6. bertuah, berkhasiat (bkn senjata lama dll); 7. sudah hampir masak dan boleh dipetik (buah-buahan dll); 8. sudah mendidih atau masak (air, minyak, dll); 9. agak kehitam-hitaman (lwn cerah), pekat (warna); 10. baik mutunya, hampir tulen (emas)
ganyut	1. tidak lunat (walaupun direbus), basau, engkah-engkah, ganyar; 2. sangat tua
bangka	keras dan kaku, bangkar
87. tulus ikhlas	lurus hati, ikhlas, jujur, terus terang; sangat jujur
tulus	= ~ <i>hati</i> = ~ <i>ikhlas</i> lurus hati, ikhlas, jujur, terus terang
ikhlas	Ar (dgn) hati suci, tidak menipu atau tidak berpura-pura
88. datuk nenek	nenek moyang, keturunan kita yg dahulu-dahulu, orang-orang dahulu yg menurunkan kita, leluhur
datuk	I 1. bapa kepada ayah atau ibu seseorang; 2.panggilan oleh seseorang terhadap bapa kpd ayahnya (ibunya) atau terhadap seseorang lain yg sedemikian tuanya, aki kakek
nenek	1. orang tua kpd emak atau ayah (umumnya emak kpd ibu atau bapa)
89. hilir mudik	ke sana ke mari, pergi balik

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
hilir	1. bahagian sungai yg di sebelah bawah (lwn hulu atau udik); 2. = ke hilir, menghilir (mengikut aliran sungai)
mudik	1. (pergi, belayar) ke hulu sungai, (pergi belayar) ke udik; 2. Jk pulang ke kampung (dusun dll)
90. hujung pangkal hujung pangkal hujung	tidak tentu hala tujuannya (hubungan satu sama lain) sebab-musababnya (permulaan dan keputusannya dll) I 1. bahagian yg terakhir dr sesuatu yg panjang (spt jalan, tali, dll), punca, lwn pangkal; 2. akhir (bulan, minggu, tahun, dll); 3. kesudahan (percakapan, mesyuarat, dll); 4. tempat yg terjauh dr orang yg bercakap, tempat yg terjauh dr pusat, yg dekat dgn tepi (bandar, kampung, dll); 5. bahagian yg tajam (lancip); 6. bahagian tanah (daratan) yg menganjur ke laut dll; 7. tujuan (maksud) perkataan dll
pangkal	1. bahagian permulaan (pokok, tongkat,dll), lwn hujung; 2.permulaan, awal; 3. asal, mula, sebab; 4. modal
91. hulu hilir hulu	a) hulu dan hilir; b) hujung pangkal 1. sl kepala; 2.bahagian atas (sungai dll), udik, lwn hilir; 3. pangkal, permulaan; 4. tangkai (pisau, keris, cangkul dll), pemegang; 5. pedalaman
hilir	1. bahagian sungai yg di sebelah bawah (lwn hulu atau udik); 2. = ke hilir, menghilir (mengikut aliran sungai)
92. ibu bapa ibu	orang tua (yakni emak dan ayah) I. 1. orang yg melahirkan kita, emak; 2. panggilan hormat terhadap wanita yg telah berumur atau wanita yg bersuami; 3. bahagian yg besar (induk, utama, pusat, dll) drpd sesuatu (spt pejabat dll); 4. ki inti
bapa	1. ayah; 2. saudara laki-laki ibu atau bapa; 3. panggilan kpd orang tua sbg tanda hormat kepadanya; 4. perintis jalan, pelopor; 5. Id orang yg dipandang sbg orang tua (spt guru, ketua kampung, dsb)
93. laba rugi laba	a) untung rugi; b) baik buruk 1. keuntungan (drpd perniagaan, perdagangan, pelaburan, dll)
rugi	1. (dijual dll) lebih rendah drpd harga pokok, tidak mendapat mendapat keuntungan; 2. kesusutan modal (kerana menjual lebih rendah drpd harga pokok); 3. tidak mendapat faedah (manfaat), tidak ada gunanya, sia-sia sahaja; 4. sesuatu yg kurang baik (tidak berfaedah), mudarat; 5. hilang, habis (wang dll)
94. laki bini 95. laki isteri laki bini	suami isteri I (kurang halus) suami, pasangan hidup bini (kurang halus) isteri

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
isteri	1. bh perempuan yg menjadi pasangan hidup kpd seseorang lelaki, bini; 2. perempuan yg sudah berkahwin, wanita
96. lintang bujur	a) garisan dr sudut ke sudut; b) pergi atau berlari ke segenap arah
lintang	1. lebar (sesuatu kawasan) lwn panjang atau bujur; 2. mengikut lebar sesuatu benda (garisan, potongan, dll), malang; 3. ark pemidang yg mengikut lebar sesuatu benda (daun pintu, tingkap, dll)
bujur	I 1. = ~ telur = bulat~ mempunyai bentuk spt bentuk telur ayam, lonjong; 2. panjang (bidang, bongkah, dll)
97. nenek moyang	keturunan kita yg dahalu-dahalu, orang-orang dahalu yg menurunkan kita, leluhur
nenek	1. orang tua kpd emak atau ayah (umumnya emak kpd ibu atau bapa)
moyang	bapa atau ibu kpd datuk, nenek kpd bapa atau ibu
98. pagi petang	tiap-tiap pagi dan petang
pagi	waktu selepas matahari terbit (kira-kira dr pukul enam hingga pukul sepuluh)
petang	I waktu selepas tengah hari (mulai dr matahari turun hingga matahari masuk), sore, lwn pagi
99. siang malam	siang dan malam
siang	I 1.= ~ hari waktu dr matahari terbit hingga matahari terbenam, waktu matahari masih bersinar, lwn malam; 2. = siang-siang lebih awal (drpd yg sepatutnya), tidak terlambat, cepat atau lekas
malam	I = ~ hari waktu dr matahari masuk sampai matahari terbit, lwn siang
100. suami isteri	laki bini
suami	orang (lelaki) yg dikahwini seseorang perempuan, laki, lwn isteri
isteri	1. bh perempuan yg menjadi pasangan hidup kpd seseorang lelaki, bini; 2. perempuan yg sudah berkahwin, wanita
101. suka duka	kegembiraan dan kesedihan
suka	1. perasaan girang dlm hati; 2. girang hati, senang hati; 3. mahu (mengerjakan sesuatu), rela, sudi; 4. gemar akan; 5. setuju (dgn), cocok, sesuai; 6. kehendak (kemahuan) hati; 7. menaruh kasih (kpd), cinta (akan), sayang (akan); 8. berkenaan akan, mahu akan; 9. mudah sekali, kerap kali, selalu, sering kali
duka	(perasaan hati yg) susah atau sedih, dukacita ~ lara = ~ nestapa susah (sedih) hati yg amat sangat
102. untung rugi	a) laba atau rugi; b) manfaat atau mudarat

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
untung	1. apa yg telah ditentukan (oleh Yang Maha Kuasa) akan berlaku ke atas seseorang, nasib; 2. tidak sial (celaka), bernasib baik, mujur; 3.= keuntungan hasil pendapatan atau perolehan drpd sesuatu kegiatan (spt perusahaan, perniagaan, dll) yg melebihi modal dan segala perbelanjaan yg berkaitan, laba; 4. faedah, guna, manfaat
rugi	1. (dijual dll) lebih rendah drpd harga pokok, tidak mendapat keuntungan; 2. kesusahan modal (kerana menjual lebih rendah drpd harga pokok); 3. tidak mendapat faedah (manfaat), tidak ada gunanya, sia-sia sahaja; 4. sesuatu yg kurang baik (tidak berfaedah), mudarat; 5. hilang, habis (wang dll)
103. jual beli	(urusan) menjual dan membeli barang (antara peniaga atau pembeli dan penjual)
jual	menukar barang dgn wang (memberi barang utk mendapat wang)
beli	memperoleh barang dgn membayar (harganya)
104. jatuh bangun	a) rebah dan bangun lagi; b) ki maju mundur (dlm kehidupan dll) kegagalan dan kejayaan seseorang (sesebuah negeri dsb)
jatuh	1. turun ke bawah dgn cepat (bkn buah, daun, rambut, dll), gugur, luruh; 2. menjadi kurang (bkn harga, nilai, dll), turun, merosot; 3. terbenam (bkn matahari); 5. (bkn kerajaan, kabinet, dll), bubar, berhenti melakukan tugas, ditiadakan, tumbang, tidal berhasil (lulus); 6. bankrap, muflis; 7. tidak berhasil, tidak lulus 8. tidak dapat dipertahankan (dirampas musuh); 9. sampai (di), tiba (di); 10. menjadi (miskin, sakit, dll)
bangun	I 1. bangkit (drpd duduk, tidur, dll); 2. jaga (drpd tidur), bangkit; 3. jaga (tidak tidur); 4. siuman (drpd pengsan); 5. sedar, insaf (akan kedudukannya); 6. bangkit, muai (adunan); 7. menjadi cair (minyak yg beku)
105. pasang surut	a) = ~ turun air laut (sungai) surut atau turun; b) banyak atau sedikitnya, baik atau buruknya dll (bkn hasil, keadaan, dll)
pasang	II 1. naik atau menjadi bertambah (air laut, sungai) lwn surut; 2. ki semakin kuat (bukan penyakit)
surut	1. kembali (ke asal dll), balik (ke belakang), mundur; 2. menjadi berkurang, reda (kemarahan dll); susut; 3. = air ~ = pasang ~ air turun (selepas pasang atau naik)
106. pergi balik	= pulang balik pergi dan balik (berulang-alik)
107. pergi datang	
108. pergi mari	
pergi	1. berjalan dll menuju ke sesuatu tempat (mendapatkan seseorang dll); 2. meninggalkan sesuatu tempat, berundur (dr); 3. berangkat, bertolak

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
balik	I 1. kembali, pulang; 2.= sebalik sebelah yg lain, sebelah sana; 3. songsang, berlawanan arah
datang	1. sampai, tiba (di sesuatu tempat); 2. bergerak menghampiri seseorang atau sesuatu tempat; 3. pergi (berjalan, bergerak, dsb) sehingga sampai di sesuatu tempat (atau utk menemui seseorang dsb); 4. berasal (dr); 5. hingga, sampai (bkn jangka masa dsb); 6. muncul, timbul; 7. ark = (yg) akan ~ yg akan tiba
mari	I 1. (ke) sini; 2. perkataan utk mengajak orang berbuat sesuatu, ayuh, silakan
109. pulang pergi, pulang-balik	a) pulang dan pergi; b) hilir-mudik, ke sana ke mari (mundar-mandir)
pulang	1. pergi ke tempat asalnya, pergi ke rumah, balik, kembali; 2. ~ kpd, jatuh kpd, terserah kpd, bertanggung atas
pergi	1. berjalan dll menuju ke sesuatu tempat (mendapatkan seseorang dll); 2. meninggalkan sesuatu tempat, berundur (dr); 3. berangkat, bertolak 1. berjalan dll
balik	I 1. kembali, pulang; 2.= sebalik sebelah yg lain, sebelah sana; 3. songsang, berlawanan arah
110. soal jawab	soal jawab, temu ramah, wawancara
111. tanya jawab	1. tanya jawab (dlm surat khabar, majalah, dll); 2. perbincangan, perdebatan; 3. temu ramah, temu bual, wawancara; 4. temuduga
tanya	1. permintaan keterangan (penjelasan dll); 2. bp = bertanya
jawab	balasan yg diucapkan apabila dipanggil (disoal dsb), sahut
soal	1. soalan; 2. hal atau perkara (yg sulit atau rumit), masalah
112. timbul tenggelam, tenggelam timbul	a) seketika timbul seketika tenggelam (spt benda yg diumbang-ambingkan ombak); b) ki terkadang-kadang tidak, hilang timbul (bkn seseorang, sesuatu kegiatan, dll), ada kalanya beruntung (berjaya dll) dan ada kalanya malang (kecewa dll); c) ki selalu berhutang; d) ki terlalu sibuk (dlm pekerjaan)
timbul	I 1. naik dr dlm air (lumpur dll) hingga tampak pd permukaannya; 2. terapung-apung pd permukaan air, tidak tenggelam; 3. terkeluar (tersembul) sedikit dr permukaan yg rata; 4. ki muncul, keluar, kelihatan; 5. terlintas di hati, berbangkit, datang; 6. berlaku, terjadi; 7. terbit (bulan, matahari)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
tenggelam	1. masuk terbenam ke dlm air dll, keletap, lwn timbul; 2. masuk air dan karam (perahu, kapal, dll); 3. masuk atau terbenam (matahari); 4. ki menusuk masuk (senjata tajam spt pisau, keris, dll), menoblos, membenam; 5. ki terjerumus atau termasuk ke dlm (keadaan yg buruk, kesengsaraan, dll); 6. ki sangat asyik (hingga terlupa akan yg lain), mabuk; 7. ki hilang atau lenyap (oleh sesuatu)
113. turun naik, naik turun	a) tidak sama atau tidak rata (jalan dll), tinggi rendah; b) sekejap turun sekejap naik (nafas dll), sentiasa bergerak-gerak; c) sentiasa berubah-ubah, tidak tetap (ekonomi sesebuah negara dll)
turun	I 1. dr tempat yg tinggi ke tempat yg lebih rendah, dr atas ke bawah, lwn naik; 2. (datang) dr hulu ke hilir atau dr daerah atas angin ke bawah angin; 3. (pergi) dr pedalaman (kampung dll) ke bandar; 4. mengendap ke bawah (keladak dlm air dll); 5. surut (air); 6. hampir terbenam (matahari, bulan, dll), jatuh; 7. ki telah berkurang (marah, nafsu, dll), reda; 8. keluar atau meninggalkan kenderaan ke bawah, keluar dr perahu dll dan naik ke darat; 9. dr darat pergi naik ke kapal (perahu dll), menaiki kapal (perahu dll); 10. keluar dr rumah, pergi atau pulang (tetamu); 11. menjadi kurang atau rendah drpd biasa (harga dll), jatuh, merosot, susut (hasil dll); 12. datang dr sesuatu yg dianggap tinggi (di atas); 13. mewarisi sesuatu (perangai dll) drpd datuk nenek dll; 14. Memasuki (roh, orang halus, dll); 15. datang jatuh (hujan, salji), datang bertiup (angin ribut); 16. hilang warnanya (kain dll), luntur (warna kain dll)
naik	1. bergerak ke atas; 2. bergerak ke tempat yg lebih tinggi, mendaki, memanjat, masuk ke rumah (ikut tangga); 3. mengenderai (kuda, kereta, dll), masuk ke kenderaan; 4. bertambah tinggi (mahal, besar, banyak, dll) drpd yg mula, bertambah, meningkat; 5. tumbuh menjadi besar (tinggi dll); 6. menjadi, berubah menjadi; 7. kembang atau mengembang (bkn adunan kuih)
114. hangat dingin dingin panas hangat	kegembiraan dan kesusahan sekejap dingin sekejap panas 1. panas api (bukan panas matahari); 2. terlebih timbangan drpd yg sebenarnya; 3. meriah, seronok; 4. tidak tenang atau tenteram, genting, tegang (suasana politik dll); 5. masih baru lagi berlaku dsb (berita, peristiwa, dll), panas; 6. berapi-api, penuh semangat

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
dingin	1. tidak panas (hangat), sejuk; 2. tidak meriah (sambutan keramaian dsb); 3.ki mengambil berat (bkn layanan), tidak mesra (bkn perhubungan dsb), sepi; 4. basi (bkn berita, dsb) kasip; 5. menghilang (bkn kemaraharan), reda
115. dingin panas	sekejap dingin sekejap panas
dingin	1. tidak panas (hangat), sejuk; 2. tidak meriah (sambutan keramaian dsb); 3.ki mengambil berat (bkn layanan), tidak mesra (bkn perhubungan dsb), sepi; 4. basi (bkn berita, cerita, dsb) kasip; 5. menghilang (bkn kemaraharan), reda
panas	1. lwn sejuk (dingin), hangat; 2. deman, gerah, palak; 3. sinar atau cahaya (matahari); 4. ki sangat marah, sangat sakit hati; 5. ki hebat, genting, tegang; 7. tidak kurang tetapi lebih pula sedikit (timbangan); 8. tidak memberi keuntungan, mendatangkan bala, sial
116. hitam putih	a) pernyataan bertulis sbg bukti; b) berwarna hitam, putih dan kelabu sahaja (bkn gambar, televisyen dsb); c)ki nasib buruk atau baik yg dialami seseorang
hitam	1. warna spt warna arang, lwn putih; 2. ki dianggap tidak selamat kpd negara dsb
putih	1. warna yang paling cerah (seperti kapas) 2. ki bersih, murni, suci
117. kiri kanan, kanan kirinya	a) kedua-dua sisi atau bahagian sesuatu (spt sungai, jalan, dll), kiri dan kanan; b) = <i>kanan ~ nya</i> <i>Jw</i> lebih kurang, kira-kira
kiri	1. lwn kanan; 2. cenderung menggunakan tangan kiri apabila membuat sesuatu, kidal; 3. ki kurang baik, malang (sial, celaka, dsb); 4. miring (cenderung) ke arah faham sosialis atau komunis (bkn petubuhan atau pergerakan politik dll)
kanan	1. bahagian (pihak) yg berlawanan dgn kiri, bahagian (pihak) yg di sebelah timur kalau kita berdiri menghala ke utara; 2. penting (utama), tinggi kedudukannya (pangkatnya dll); 3. yg mengikut atau berdasarkan aliran politik yg sederhana (konservatif, tidak revolusioner); kira-kira, di sekitar (sesuatu angka dll), ~ <i>kurang</i> kira-kira, agak-agak
118. kurang lebih, lebih kurang	

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kurang	1. tidak atau belum sampai kpd angka (ukuran, takat, dll) yg tertentu, tidak atau belum cukup (genap, lengkap, sampai, tepat, dll); 2. utk menyatakan bilangan atau banyaknya yg belum cukup utk mencapai jumlah genap yg tertentu, tersedikit sebanyak (satu, dua, dll) utk menjadi atau mencapai (sesuatu jumlah dsb); 3. lebih rendah atau sedikit drpd sesuatu apabila diperbandingkan; 4. tidak berapa (baik, maju, sihat, dll), tidak begitu
lebih	1. melampau had yg sepatutnya, bertambah (dr dahulu); 2. baki, sisa; 3. bertambah sedikit (drpd angka yg dinyatakan); 4. semakin, kian bertambah
119. lambat-bangat lambat	lama-kelamaan, akhir-akhirnya 1. tidak cepat atau lekas (pergerakan dll), perlahan-lahan; 2. mengambil masa yg lama; 3. lewat drpd waktu yg ditentukan, kasip, tertinggal
angat	I cepat, lekas, segera
120. luar dalam luar dalam	a) bahagian luar dan bahagian dalam; b) lahir batin lwn (bahagian) dalam I 1. jarak (jauhnya) ke bawah atau dasar dr permukaan (air, tanah, dsb), jarak (jauhnya) ke tengah dr tepi atau pinggir sesuatu; 2. jauh ke bawah atau ke dasar dr permukaan (air, tanah, dll) atau jauh ke tengah dr tepi atau pinggir (hutan dll), jauh jaraknya di antara paras permukaan dgn dasar, tidak cetek; 3. bukan sedikit, tidak sempit, lebih drpd sekadar yg perlu sahaja; 4. mengandungi makna yg tidak mudah difahami (bkn perkataan, ungkapan, dsb), lebih drpd yg terzahir; 5. tidak ceper (leper), jeluk (bkn pinggan atau piring); 6. bahagian atau ruang (rumah, bilik, peti, almari, dll) yg lawannya luar; 7. yg berkaitan dgn atau terbatas pd lingkungan sesuatu (spt negeri, keluarga, dll) itu sendiri; 8. yg tidak nampak atau ketara dr luar; 9. yg dipakai sebelum dipakai pakaian selengkapnya
121. mundur maju, maju mundur mundur	ki tidak tetap hati, ragu-ragu bertambah baik ataupun buruk, maju atau mundur 1. (berjalan, bergerak, dll) ke belakang, surut, undur, lwn mara; 2. ki menjadi kurang (hasil pendapatan dll), berkurang, merosot; 3. tidak maju, terbelakang, tertinggal, kolot
maju	1. bergerak ke muka, mara, melangkah ke hadapan, mengasak ke hadapan (tentera dll); 2. bertambah baik keadaannya (dlm pelajaran, perniagaan, dll); 3. tinggi tamadunnya (peradabannya, taraf hidupnya, dll); 4. Id lulus (dlm peperiksaan, ujian)
122. panjang lebar	dgn butir dan keterangan yg banyak

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
panjang	I 1. lwn pendek; 2. lwn lebar, bujur; 3. tinggi; 4. berlarut-larut, luas; 5. lama; 6. jarak dr hujung ke hujung (di antara dua tempat), lwn lebar; 7. jarak masa, lama
lebar	1. lapang (kawasan dll), luas, tidak sempit; 2. lintang (lwn panjang) pd sesuatu kawasan
123. sedikit sebanyak dikit; sedikit	lebih kurang, sekurang-kurangnya
banyak	tidak banyak (bkn bilangan, nilai, kadar, dll), tidak seberapa
banyak sedikitnya sebanyak	1. bukan sedikit, tidak sedikit; 2. bilangan, jumlah; 3. sangat, sungguh
124. adab tertib adab	a) jumlahnya, banyaknya; b) barang sedikit sama banyak
tertib	budi bahasa dan tingkah laku (yg sopan dan halus)
125. anak bini anak	1. tingkah laku serta tutur kata yg halus (sopan), budi bahasa, budi perkerti yg halus, kesopanan; 2. cara seseorang berkelakuan dlm sesuatu situasi tertentu
bini	1. peraturan yg baik dan ditetapkan, aturan (yg harus dipatuhi); 2. mengikut peraturan, teratur dan rapi; 3. dgn sopan santun, dgn majlis, dgn sepatutnya
126. anak cucu anak	anak dan isteri (seseorang), keluarga (seseorang)
cucu	I 1. manusia atau binatang yg masih dlm kandungan atau yg baru lahir; 2. baka yg diturunkan oleh ibu dan bapa; 3. kanak-kanak, budak; 4. binatang yg masih kecil; 5. orang yg berasal dr (sesuatu tempat atau sesebuah negeri); 6. anggota (kumpulan pekerja dll), kakitangan, pekerja; 7. bahagian yg kecil pd sesuatu benda; 8. sesuatu yg kecil drpd yg lain
127. batu pasir batu	(kurang halus) isteri
	a) anak dan cucu; b) keturunan, zuriat
	I 1. manusia atau binatang yg masih dlm kandungan atau yg baru lahir; 2. baka yg diturunkan oleh ibu dan bapa; 3. kanak-kanak, budak; 4. binatang yg masih kecil; 5. orang yg berasal dr (sesuatu tempat atau sesebuah negeri); 6. anggota (kumpulan pekerja dll), kakitangan, pekerja; 7. bahagian yg kecil pd sesuatu benda; 8. sesuatu yg kecil drpd yg lain
	keturunan peringkat kedua (iaitu seperingkat selepas anak), anak kpd anak seseorang
	batuan yg terbentuk drpd pasir yg mampat, biasanya yg digunakan sb bahan binaan dsb
	1. bahan galian pepejal yg bukan logam (tidak terbakar, tidak boleh ditempa, dan tidak hancur dlm air); 2. sj permata (utk mata cicin dll); 3. sj permata buatan (dipakai dlm jam dll); 4. penjodoh bilangan bagi gigit; 5. ukuran jarak; 6. buah (dlm permainan catur); 7. Id bateri (lampu picit); 8. ki keras

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
pasir	I 1. batu yg hancur halus spt yg dilihat di pantai, gurun, dll, kersik halus; 2. kawasan (timbunan) pasir (kersik halus); 3. berbiji-biji (berbutir-butir) spt rupa pasir; 4. Mn ark laut
128. besi waja besi	sj besi yg keras dan kuat, baja 1. logam berwarna putih perak (bersifat magnet, mulur, tertempakan, berat, mudah berkarat) yg terdapat dlm batu igneus; 2. perkakas (alat) yg dibuat drpd besi
waja	1. = <i>besi</i> ~ sj besi yg keras dan kuat, baja; 2. (bkn semangat, cita-cita, dsb) kuat
129. besok lusa	pd masa yg akan datang, kelak a) besok ataupun lusa (dlm sehari dua ini); b) pd sesuatu masa kelak, lama-kelamaan, lambat-laun
besok	bp 1. esok hari, hari selepas hari ini; 2. = ~ <i>lusa</i> pd masa yg akan datang, kelak
lusa	hari sesudah esok
130. budi bahasa budi	tingkah laku dan pertuturan 1. akal, kebijaksanaan; 2. = ~ pekerti perangai, akhlak, tingkah laku, kelakuan, watak; 3. sifat baik, perbuatan baik, kebajikan; 4. bicara, daya upaya
bahasa	I 1. sistem lambang bunyi suara yg dipakai sbg alat perhubungan dlm lingkungan satu kelompok manusia (antara seorang individu dgn individu yg lain dsb); 2. percakapan yg baik, tingkah yg baik, sopan santun
131. bukit bukau bukit bukau	bukit dan lembah I kawasan tanah yg tinggi tetapi tidak setinggi gunung lembah
132. darah daging darah	1. anak kandung; 2. kaum kerabat sendiri I 1. cecair berwarna merah yg mengalir dlm tubuh manusia atau binatang; 2. ki keluarga, sanak saudara, keturunan; 3. ki sifat (kebolehan) semula jadi, bakat; 4. ki semangat, jiwa
daging	1. isi (pd manusia atau binatang) di antara kulit dgn tulang; 2. isi buah yg lembut (bahagian di antara kulit dgn biji buah); 3. tubuh mnusia (sb imbalan jiwa dan batin)
133. detik detak detik	khobar (berita) bunyi seperti jam dll; 2. saat 1/60 minit), waktu dan masa (yg singkat sekali); 3. waktu, masa (secara am)
detak	bunyi seperti bunyi jantung berdenyut
134. hari bulan	tanggal, tarikh

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
hari	1. masa dr matahari terbit hingga matahari terbit sekali lagi (masa sekali bumi berpusing pd paksinya, 24jam); 2. = siang ~ masa dr matahari terbit hingga matahari terbenam; 3. bahagian dr masa antara matahari terbit hingga matahari terbit sekali lagi; 4. keadaan (alam, cuaca, udara, dll); 5. masa kerja dlm satu hari; 6. masa yg lalu atau yg akan datang
bulan	I 1. satelit semula jadi bumi yg bergerak mengelilingi bumi sekali dlm 28 hari, dan bersinar pd waktu malam oleh cahaya yg dibalikkan marahari; 2. masa antara mula nampak bulan sehingga balik (29 atau 30 hari); 3. masa yg lamanya 1/12 tahun Masihi (pd 12 bulan dlm setahun)
135. hati jantung, jantung hati	a) jantung; b) kesayangan (kekasih) a) orang yg sangat dikasihi; b) hati (pusat segala perasaan)
hati	I 1. organ dlm badan yg berwarna perang kemerah-merahan terletak di dlm perut di bahagian sebelah kanan (tugasnya mengeluarkan hempedu, mengawal kandungan gula dlm darah, menawarkan kesan keracunan nitrogen, menghasilkan urea, menyimpan glikogen; 2. = jantung, ~ jantung; 3. batin (tempat perasaan, pengertian, dll); 4. bahagian tengah buah-buahan (pokok dll)
jantung	I 1. organ berotot yg mengepam darah ke seluruh badan; 2. benda yg berbentuk spt jantung
136. hujan angin; menghujananginkan hujan	membiarkan kena hujan dan angin, tidak mempedulikan hujan angin 1. air yg turun (menitik dgn banyaknya) yg terpeluwap drpd wap di atmosfera
angin	1. udara yg bergerak (sehingga terasa gerakan atau aliran); 2. hawa, udara; 3. gas yg terdapat atau berkumpul perut dan usus; 4. ki desas-desus, khabar yg belum sah, gelagat bahawa sesuatu akan terjadi; 5. ki kosong, hampa, sia-sia, kemungkinan, peluang, kesempatan; 7. sifat atau perangai yg tidak menentu (berubah-ubah tanpa sebab yg nyata
137. kain baju kain	pakaian (spt seluar, baju, dll) 1. barang yg ditenun drpd benang kapas dll; 2. barang tenunan yg digunakan utk pakaian atau utk kegunaan lain
baju	pakaian utk menutup badan
138. kakitangan	pekerja (pejabat, syarikat, dll), pembantu (yg turut melaksanakan atau menguruskan kerja)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kaki	I 1. anggota badan (mulai dr paha ke bawah) utk berjalan (berdiri, melompat, dsb); 2. bahagian kaki (anggota badan) yg di sebelah bwh (dr buku lali ke bawah); 3. bahagian (sbg penyangga atau penopang) tempat sesuatu benda berdiri; 4. bahagian yg di sebelah bawah sesuatu; 5. penjodoh bilangan bagi beberapa jenis benda; 6. ukuran panjang yg sama dgn 12 inci atau 30 sentimeter; 7. ki (orang yg) suka melakukan sesuatu
tangan	1. anggota tubuh dr kepala bahu sampai ke hujung jari, anggota tubuh dr pergelangan tangan sampai ke hujung jari; 2. ki sesuatu yg menyerupai tangan atau yg digunakan spt tangan; 3. ki kuasa, pegangan, pengaruh, perintah
139. karib kerabat	saudara mara yg dekat
karib	1. dekat (hubungan kekeluargaan); 2. rapat, erat (persahabatan dll)
kerabat	I Ar 1. sanak saudara, saudara-mara, keluarga; 2. dekat (rapat) dlm perhubungan kekeluargaan
140. mata hati	a) perasaan hati; b) sl wakil peribadi, ganti diri
mata	I 1. alat utk melihat (pd manusia atau binatang), pancaindera utk melihat; 2. bahagian yg tajam pd alat pemotong (kapak, pisau, dll); 3. sesuatu yg menyerupai mata (spt lubang kecil, lubang jala, dll); 4. sela antara dua senggal (pd kayu pembaris dll), sela antara dua anak tangga; 5. ki yg di tengah-tengah benar, pusat; 6. tunas pd ubi (dahan dll); 7. punca, sumber (air, pencarian, dll); 8. markah yg diperoleh (dlm peperiksaan, pertandingan, dll); 9. sl jenis-jenis (masakan, hidangan, dll)
hati	I 1. organ dlm badan yg berwarna perang kemerah-merahan terletak di dlm perut di bahagian sebelah kanan (tugasnya mengeluarkan hempedu, mengawal kandungan gula dlm darah, menawarkan kesan keracunan nitrogen, menghasilkan urea, menyimpan glikogen); 2. = jantung ~ jantung; 3. batin (tempat perasaan, pengertian, dll); 4. bahagian tengah buah-buahan (pokok dll)
141. mata kaki	tulang yg membonggol pd pergelangan kaki (buku lali)
mata	I 1. alat utk melihat (pd manusia atau binatang), pancaindera utk melihat; 2. bahagian yg tajam pd alat pemotong (kapak, pisau, dll); 3. sesuatu yg menyerupai mata (spt lubang kecil, lubang jala, dll); 4. sela antara dua senggal (pd kayu pembaris dll), sela antara dua anak tangga; 5. ki yg di tengah-tengah benar, pusat; 6. tunas pd ubi (dahan dll); 7. punca, sumber (air, pencarian, dll); 8. markah yg diperoleh (dlm peperiksaan, pertandingan, dll); 9. sl jenis-jenis (masakan, hidangan, dll)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kaki	I 1. anggota badan (mulai dr paha ke bawah) utk berjalan (berdiri, melompat, dsb); 2. bahagian kaki (anggota badan) yg di sebelah bwh (dr buku lali ke bawah); 3. bahagian (sbg penyangga atau penopang) tempat sesuatu benda berdiri; 4. bahagian yg di sebelah bawah sesuatu; 5. penjodoh bilangan bagi beberapa jenis benda; 6. ukuran panjang yg sama dgn 12 inci atau 30 sentimeter; 7. ki (orang yg) suka melakukan sesuatu;
142. mata telinga	ganti diri sendiri, wakil peribadi
mata	I 1. alat utk melihat (pd manusia atau binatang), pancaindera utk melihat; 2. bahagian yg tajam pd alat pemotong (kapak, pisau, dll); 3. sesuatu yg menyerupai mata (spt lubang kecil, lubang jala, dll); 4. sela antara dua senggal (pd kayu pembaris dll), sela antara dua anak tangga; 5. ki yg di tengah-tengah benar, pusat; 6. tunas pd ubi (dahan dll); 7. punca, sumber (air, pencarian, dll); 8. markah yg diperolehi (dlm peperiksaan, pertandingan, dll); 9. sl jenis-jenis (masakan, hidangan, dll)
telinga	I 1. pancaindera utk mendengar (di kiri kanan kepala manusia atau binatang), kuping; 2. = daun~ bahagian telinga sebelah luar utk menangkap suara, kuping; 3. sesuatu yg menyerupai telinga (mis pemegang pd barang-barang yg tertentu dll)
143. pangkal pokok, pokok pangkal	sesuatu yg menjadi sebab (pokok, punca) percakapan (perbualan dll) sebab-sebab yg utama (penting), sebab-sebab yg menjadi dasar, punca, asas, dasar
pokok	1. batang kayu dr pangkal ke atas; 2. pohoh; 3. ki perkara (bahagian, hal, dll) yg penting atau utama, hal yg menjadi asas atau dasar, hal yg jadi ibu (induk), asal usul; 4. wang pangkal dlm sesuatu perniagaan, modal
144. sandang pangan sandang	pakaian dan makanan, keperluan hidup II ~ pangan Jw barang-barang berupa pakaian dan minuman
pangan	II Jw makanan
145. sendi tulang, tulang sendi	1. = ~ tulang = tulang ~ persendian tempat ruas tulang (bahagian anggota) berhubung, perhubungan tulang-tulang
sendi	I 1. = ~ tulang = tulang ~ persendian tempat ruas tulang (bahagian anggota) berhubung, perhubungan tulang-tulang; 2. = persendian tempat bersambungannya sua benda (spt pintu dll), sambungan yg boleh dilipat-lipatkan, engsel; 3. simpai (bingkai, ikatan, dll) pd sesuatu, salut
tulang	I 1. rangka tubuh manusia (binatang) atau bahagian-bahagiannya; 2. ki sesuatu yg menyerupai tulang atau rangka

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
146. tanah air	a) negeri tempat seseorang dilahirkan; b) daerah yg di bawah sesuatu pemerintahan
tanah	I 1. lapisan bumi yg di atas sekali; 2. keadaan bumi di sesuatu tempat; 3. bahagian permukaan bumi yg diberi bersempadan; 4. negeri, daerah, wilayah; 5. bahan-bahan bumi (pasir, batu, dll) sbg campuran dgn bahan yg lain; 6. warna dasar (pd kain dll)
air	I 1. cecair yg terbentuk drpd dua bahagian hidrogen dan satu bahagian oksigen (dlm keadaan yg murni tidak mempunyai warna, bau atau rasa); 2. kumpulan cecair (spt yg terdapat di dlm sungai, tasik, laut, dsb); 3. cecair yg terdapat dlm buah-buahan, perahan, jus; 4. = batang ~ sungai; 5. minuman; 6. cecair yg rupanya spt air; 7. campuran air atau sesuatu cecair dgn bahan-bahan lain;
147. tanah tanih	segala macam tanah
tanah	I 1. lapisan bumi yg di atas sekali; 2. keadaan bumi di sesuatu tempat; 3. bahagian permukaan bumi yg diberi bersempadan; 4. negeri, daerah, wilayah; 5. bahan-bahan bumi (pasir, batu, dll) sbg campuran dgn bahan yg lain; 6. warna dasar (pd kain dll)
tanih	(Geo) lapisan tanah yg subur di bawah lapisan tanah yg di atas sekali
148. lapar dahaga	perut kosong dan dahaga
lapar	berasa hendak makan (kerana perut kosong)
dahaga	I 1. berasa kering kerongkong dan hendak minum, haus; 2. keinginan keras hendak minum, haus; 3. ki sangat ingin akan sesuatu
149. makan tidur	hidup dgn tidak membuat apa-apa
makan	1. memamah serta menelan makanan, mengunyah (menelan, melulur, menghisap, dll) sesuatu
tidur	1. dlm keadaan tidak sedar dgn mata terpejam (kerana berehat); 2. = <i>masuk (pergi)</i> ~ hendak (pergi utk) berehat dgn memejamkan mata dan tidak sedar diri; 3. a) berbaring; b) = tidur-tidur berbaring-baring (kerana berehat dll)
150. punggung angkat	mengangkut
punggung	~ <i>angkat</i> mengangkut; memunggah 1. menurunkan (muatan kapal dll); 2. membongkar, membuka (rumah dll)
angkat	1. meninggikan, menaikkan ke atas; 2. yg dijadikan atau diakui spt (anak, ayah, dll); 3. ark kali (kekerapan) membawa; 4. turunan
151. uji kaji	ujian atau penyelidikan utk mengetahui atau memastikan sesuatu percubaan, eksperimen
uji	percubaan utk menentukan buruk baiknya (betul tidaknya, murni tidaknya, dll)

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kaji	I 1. pelajaran (agama dll); 2. cabang ilmu pengetahuan, pengetahuan atau penyelidikan (mengenai sesuatu)
152. buta tuli	tidak mempedulikan, tidak mengendahkan sesuatu apa
buta	1. tidak dapat melihat; 2. tidak terang melihat
tuli	tidak dapat mendengar (kerana rosak alat pendengaran), pekak
153. gemuk gempal	gemuk tegap (badan)
gemuk	1. tidak kurus, besar badan (kerana banyak daging), tambun; 2. lemak, minyak; 3. Id subur, mengandung banyak baja, tanah; 4. baja pupuk
gempal	gemuk sedang (bkn tubuh), padat berisi
154. hina papa	(orang yg) yg paling rendah martabat lagi miskin
hina	1. rendah tarafnya (kedudukan, pangkat, dll); 2. keji (perbuatan, kelakuan, dll), kurang sopan;
papa	sangat miskin
155. hitam lebam	hitam pekat
hitam	1. warna spt warna arang; 2. ki dianggap tidak selamat kpd negara dsb
lebam	I biru kehitam-hitaman (buah yg gugur, badan kena pukul, dll)
156. pahit getir	kesulitan dan kesusahan yg bermacam-macam
157. pahit maung	
158. pahit pahang	
pahit	I 1. rasa spt rasa hempedu; 2. ki menyakit hati, menyusahkan hati, (perasaan); 3. ki tidak senang, susah, sukar, payah; 4. sukar utk ditanggung atau diterima
getir	I Jw rasa pahit (spt rasa kulit limau); pahit ~ (hidup) penderitaan atau pengalaman pahit (hidup)
maung	I rasa atau bau yg memualkan pahit ~ a) sangat pahit; b) ki berbagai-bagai kesusahan (penderitaan dll)
pahang	I (Sunda) ark sj bau yg tidak sedap (spt bau daun pohon buah nona); pahit ~ pahit getir
159. putih bersih	putih lagi bersih, putih sekali
putih	I 1. warna yg paling cerah (spt warna kapas), lwn hitam; 2. ki bersih, murni, suci
bersih	1. tidak kotor; 2. bebas drpd pencemaran udara dll, tidak mengandung unsur-unsur dsb yg boleh (dapat) merosakkan atau mengganggu kesihatan; 3. jujur dan ikhlas, suci, murni; 4. ki bebas drpd amalan yg tidak baik (spt rasuah, penyelewengan, dsb); 5. ki bebas drpd anasir yg tidak baik (spt pengaruh, tuduhan, dsb); 6. (bjn pendapatan, keuntungan, dsb) yg tinggal setelah ditolak cukai (hutang, kerugian, dsb)
160. putih kuning	a) kuning langsung (warna kulit yg elok); b) kekasih
putih	I 1. warna yg paling cerah (spt warna kapas), lwn hitam; 2. ki bersih, murni, suci

sambung

KMS BM	Makna yang dipetik daripada KDE4
kuning	I warna spt warna kunyit (tembaga dll)
161. putih pucat	putih lesi
162. pucat lesi	
pucat	1. putih pudar (air muka); 2. agak putih (warna)
lesi, lesih	putih pucat (kulit badan dll), putih benar
163. senang lenang	berbahagia sekali (hidupnya), sentiasa senang, tiada satu pun yg kurang
senang	1. (serba) mudah, tidak ada kesulitan (perkara yg susah-susah), tidak ada yg menyusahkan; 2. suka, mesra; 3. berasa puas (enak, nyaman, gembira, dll), rehat; 4. bahagia (hidupnya), tidak susah atau melarat; 5. ki bersahaja (percakapan dll), tenang
lenang	tenang (air dll)
164. senang sentosa	sentiasa dlm aman bahagia
senang	1. (serba) mudah, tidak ada kesulitan (perkara yg susah-susah), tidak ada yg menyusahkan; 2. suka, mesra; 3. berasa puas (enak, nyaman, gembira, dll), rehat; 4. bahagia (hidupnya), tidak susah atau melarat; 5. ki bersahaja (percakapan dll), tenang
sentosa	aman dan tenteram, bebas drpd segala bencana, sejahtera, selamat
165. jangan tidak	a) mesti, tidak boleh tidak; b) tidak dgn sepenuh hati (membuat sesuatu pekerjaan dsb), acuh tak acuh
jangan	kata larangan yg menyatakan tidak boleh..., hendaknya tidak; Kd ungkapan bagi melarang seseorang membuat sesuatu kerja;
tidak	digunakan utk menyatakan bukan (menafikan, menolak, menghalang, dsb), tiada, tak

LAMPIRAN B

MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
1	jī chǔ 基础	①[名]建筑物的根脚②[名]事物发展的根本或起点
	jī 基	①[名]基础②[形]起头的；根本的
	chǔ 础	[名]础石①垫在房屋柱子底下的石头②基础
2	qǐ yuán 起源	①[动]开始产生②[名]事物产生的根源
3	zǔ xiān 祖先	①[名]一个民族或家族的上代，特指年代比较久远的
	qǐ 起	⑥[动]发生
	yuán 源	①[名]水流起头的地方②[名]来源
	zǔ 祖	①[名]父母亲的上一辈②[名]祖宗
	xiān 先	④[名]祖先；上代
4	lián mǐn 怜悯	①[动]同情；可怜（不幸的人）
	lián 怜	[动]怜悯②[动]爱
	mǐn 悯	①[动]怜悯
5	pǐn xíng 品行	[名]有关道德的行为
	pǐn 品	⑤[名]品质
	xíng 行	⑧[名]行为
6	tú biǎo 图表	[名]表示各种情况和注明各种数字的各种图 and 表的总称，如示意图、统计表等。
7	tú xíng 图形	[名]在平面上表示出来的物体的形状
	tú 图	①[名]用绘画表现出来的形象；图画
	biǎo 表	⑦[名]用表格形式陈述事项的书籍或文件
	xíng 形	①[名]形状
8	qī jiān 期间	[名]某个时期里面
9	shí qī 时期	[名]一段时间（多指具有某种特征的）
	qī 期	①[名]预定的时日；日期

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	jiān 间	①[名]方位词。一定的空间或时间里
	shí 时	①[名]指比较长的一段时间②[名]规定的时候；时候
10	qīn qī 亲戚	[名]跟自己家庭有婚姻关系或血统关系的家庭或它的成员
	qīn 亲	④[形]有血统或婚姻关系的
	qī 戚	[名]亲戚
11	mù cái 木材	[名]树木砍伐后经初步加工的材料
12	shù mù 树木	[名]树(总称)
	mù 木	①[名]树木②[名]木头
	cái 材	①[名]木料，泛指材料
	shù 树	①[名]木本植物的通称
13	jìn jì 禁忌	①[名]犯忌讳的话或行动②[动]指医药上应某类事物
	jìn 禁	①[动]禁止
	jì 忌	②[动]畏惧③[动]认为不适宜而避免④[动]戒除
14	xíng wéi 行为	[名]人的有意识的活动
	xíng 行	⑥[动]做
	wéi 为	①[动]做
15	wéi xiū 维修	[动]保护和修理
16	xīu lǐ 修理	[动]①使损坏的东西恢复原来的形状或作用②修剪；整治
	wéi 维	②[动]保持；保全
	xīu 修	②[动]修理；整治
	lǐ 里	⑤[动]整理；使整齐
17	fēn liè 分裂	①[动]整体的事物分开②[动]使整体的事物分开分裂
	fēn 分	①[动]使整体事物变成几部分或使联在一起的事物离开 (跟“合”相对)
	liè 裂	①<方>[动]东西的两部分向两旁分开
18	hùnluàn 混乱	[形]没有条理；没有秩序
19	hùnzá 混杂	[动]混合掺杂
	hùn 混	①[动]掺杂②[动]蒙混

sambung

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	luàn 乱	①[形]没有秩序；没有条理③[动]使混乱；使紊乱
	zá 杂	①[形]多种多样的③[动]混合在一起；掺杂
20	guānlián 关联	[动]事物相互之间发生牵连和影响
	guān 关	⑪[动]牵涉；关系
	lián 联	①[动]联结；联合
21	yánjiū 研究	①[动]探求事物的真相、性质、规律等②考虑或商讨（意见、问题）
	yán 研	②[动]研究
	jiū 究	①[动]仔细推求；追查
22	qiāozhà 敲诈	[动]依仗势力或用威胁、欺骗手段，索取财物
	qī dǎo 敲	②<口>[动]敲竹杆；敲诈
	zhuān 诈	①[动]欺骗
23	lái huí 来回	①[动]在某一段距离之内去了再回来②[名]往返一次
	lái 来	③[副]表示来来去去不止一次
	huí 回	①[动]从别的地方到说话人所在的地方（跟“去”相对）
		②[动]从别处到原来的地方
24	qī zhà 敲诈,	[动]用狡诈的手段骗人
25	qī piàn 欺骗	[动]用虚假的言语或行动来掩盖事实真相，使人上当
	qī 欺	①[动]欺骗
	zhà 诈	①[动]欺骗
	piàn 骗	①[动]用谎言或诡计使人上当；欺骗②[动]用欺骗的手段取得
26	pái liè 排列	[动]按次序站立或摆放
27	ān pái 安排	[动]有条理、分先后地处理（事物）；安置（人员）
	pái 排	①[动]一个挨一个地安着次序摆
	liè 列	①[动]排列②[动]安排到某类事物之中
	ān 安	⑤使有合适的位置
	pái 排	①[动]一个挨一个地安着次序摆
28	cāiyí 猜疑	[动]无中生有地起疑心；对人对事不放心

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	cāi 猜	①[动]根据不明显的线索或凭想象来寻找正确的解答；猜测②[动]起疑心
	yí 疑	①不能确定是否真实；不能有肯定的意见；不信；因不信而猜度；怀疑
29	fàn lì 范例	[名]可以当做典范的事例
	fàn 范	②[名]模范；好榜样
	lì 例	②[名]从前有过，后来可以仿效或依据的事情④[名]规则；体例
30	zēngbǔ 增补	[动]加上所缺的或漏掉的（人员、内容等）；增添补充
31	bǔ chōng 补充	①[动]原来不足或有损失时，增加一部分②[动]在主要事物之外追加一些
	zēng 增	[动]增加
	bǔ 补	①[动]添上材料，修理破损的东西；修补②[动]补充；补足；填补（缺额）
	chōng 充	①[形]满；足②[动]装满；塞住
32	tì dài 替代	[动]代替
	tì 替	①[动]代替
	dài 代	①[动]代替
33	zhǐ dǎo 指导	①[动]指示教导；指点引导
34	quàngào 劝告	①[动]拿道理来说服人，使人改正错误或接受意见②[名]希望人改正错误或接受意见而说的话
	zhǐ 指	⑤[动]指点
	dǎo 导	①]引导；疏导③开导
	quàn 劝	①[动]拿道理来说服人，使人听从②[动]勉励
	gào 告	①把事情向人陈述、解说③[动]为了谋事而请求
35	bēi shāng 悲伤	[形]伤心；难过
36	āi shāng 哀伤	[形]悲伤
	bēi 悲	①悲伤②怜悯
	shāng 伤	③悲伤
	āi 哀	①悲伤；悲痛③怜悯
37	yōushāng 忧伤	[形]忧愁悲伤
38	bēi āi 悲哀	[形]伤心

sambung

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	^{yōu} 忧 ^{shāng} 伤 ^{bēi} 悲 ^{āi} 哀	①忧愁②使人忧愁的事③担心，忧虑 ③悲伤 ①悲伤②怜悯 ①悲伤；悲痛③怜悯
39	^{jīe jiǎn} 节俭	①[形]用钱等有节制；俭省
40	^{jīe shěng} 节省	①[动]有节制地使用,减少不必要的耗费②[形]不浪费
41	^{jīn shèn} 谨慎 ^{jiǎn} 俭 ^{shěng} 省 ^{jīn} 谨 ^{shèn} 慎	①[形](言行)慎重；小心 ①俭省 ①[动]俭省；节约（跟“费”相对） ①[形]谨慎；小心 ①谨慎；小心
42	^{hēi àn} 黑暗 ^{hēi} 黑 ^{àn} 暗	①[形]没有光②[形]比喻（社会状况）落后；（统治势力）腐败 ①[形]像煤或墨的颜色（跟“白”相对）②[形]黑暗 ③[名]夜晚；黑夜④秘密；非法的；不公开⑤[形]坏；狠毒 ①[形]光线补足；黑暗(跟“明”相对，下同)②隐藏不露的；秘密的③糊涂；不明白④[形]（颜色）浓重，不鲜明
43	^{pín kùn} 贫困,	[形]生活困难；贫穷
44	^{pín qióng} 贫穷 ^{pín} 贫 ^{kùn} 困	[形]生产资料和生活资料缺乏 ①[形]穷（跟“富”相对）②[动]缺少 ①[动]陷在艰难痛苦中或受环境、条件的限制无法摆脱 ②[动]控制在一定范围里；围困③困难 ①[形]艰难窘迫；穷苦(makna daripada XHGC(2004)) ①[形]生活贫困，缺少钱财（跟“富”相对）
45	^{qióng} 穷 ^{jì jìng} 寂静,	[形]没有声音；很静
46	^{yōu jìng} 幽静 ^{jì} 寂 ^{jìng} 静 ^{yōu} 幽	[形]优雅寂静 ①寂静②寂寞 ①[形]安定不动（跟“动”相对）②[形]没有声响③[动]使平静或安静 ①深远；僻静；昏暗②隐蔽的；不公开的③沉静④囚禁
47	^{lǎo mài} 老迈,	[形]年老（常含衰老意）
48	^{lǎo xiū} 老朽	①[形]老陈腐；昏庸②[名]谦词，老年人的自称

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
49	lǎo 老	①[形]年岁大(跟“少”“幼”相对)②老年人(多用作尊称)④对某方面富有经验;老练⑤[形]很久以前就存在的(跟“新”相对,下⑥同)⑥[形]陈旧
	mǎi 迈	老
	xiǔ 朽	①[动]腐烂(多指木头)②衰老
	chéng kěn 诚恳	[形]真挚而恳切
50	chéng 诚	①[形](心意)真实
	kěn 恳	①真诚;诚恳
	zǔ xiān 祖先	①[名]一个民族或家族的上代,特指年代比较久远的
	zǔ 祖	①父母亲的上一辈②祖宗
51	xiān 先	④祖先;上代
	wǎng fǎn 往返	①[动]来回;反复
	wǎng 往	①去②[动]向某处去
	fǎn 返	①[动]回
52	gēn yuán 根源	①[名]使事物产生的根本原因②[动]起源
	gēn 根	②[名]比喻子孙后代③[名]作为依据的事物④(一儿)[名]事物的本原;人的出生底细⑤根本上;彻底地
	yuán 源	①水流起头的地方②来源
53	shǐ mò 始末	[名](事情)从头到尾的经过
	gēn 根	②[名]比喻子孙后代③[名]作为依据的事物④(一儿)[名]事物的本原;人的出生底细⑤根本上;彻底地
	yuán 源	①水流起头的地方②来源
	shǐ 始	①最初;起头(跟“终”相对)②开始
54	mò 末	①东西的梢;尽头②不是根本的、主要的事物(跟“本”相对)③[名]最后;终了;末尾
	fù mǔ 父母	[名]父亲和母亲
	fù 父	①父亲②家族或亲戚中的长辈男子
	mǔ 母	①母亲②家族或亲戚中的长辈女子③[形]属性词,(禽兽)雌性的(跟“公”相对)
55	fū qī 夫妻	[名]丈夫和妻子

sambung

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
56	fū 夫	①丈夫②成年男子
	qī 妻	[名]妻子
	zǔ zōng 祖宗	[名]家族的上辈，多指较早的。也指民族的祖先
57	zǔ 祖	①[名]父母亲的上一辈②[名]祖宗
	zōng 宗	①祖宗②家族；同一家族的③宗派；派别⑥为众人所师法的人物
	rì yè 日夜	[名]白天黑夜
58	rì 日	①[名]太阳③[名]从天亮到天黑的一段时间；白天（跟“夜”相对）
	yè 夜	[名]从天黑到天亮的一段时间(跟“日”“昼”相对)
	fū qī 夫妻	[名]丈夫和妻子
59	fū 夫	①丈夫②成年男子
	qī 妻	[名]妻子
	yíng kuī 盈亏	①[名]指月亮的圆和缺②指赚钱或赔本
60	sǔn yì 损益	[动]①减少和增加②指赔和赚
	yíng 盈	①充满②[动]多出来；多余的
	kuī 亏	①[动]受损失；亏折②欠乏；短少③亏负
61	sǔn 损	①减少②损害③损坏
	yì 益	①好处(跟“害”相对)②有益的(跟“害”相对)
	mǎi mài 买卖	①[名]生意②指商店
62	mǎi 买	①[动]拿钱换东西(跟“卖”相对)
	mài 卖	①[动]用东西换钱(跟“买”相对)②[动]为了自己的利益出卖祖国或亲友
	lái huí 来回	①[动]在某一段距离之内去了再回来②[名]往返一次③[副]表示来来去去不止一次
63	lái 来	①[动]从别的地方到说话人所在的地方（跟“去”相对）
	huí 回	②[动]从别处到原来的地方
	wèn dá 问答	[动]发问和回答
64	fāng tán 访谈	[动]访问并交谈

sambung

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
65	fāngtán 访谈 fāngwèn 访问 wèn 问 dá 答 fǎng 访 tán 谈	[动]有目的地去探望人并跟他谈话 ①[动]有不知道或不明白的事情请人解答②[动]为了表示关切而询问；慰问③[动]审讯；追究④[动]管；干预 ①[动]回答②[动]受了别人的好处，还报别人 ①访问②调查；寻求 ①[动]说话或讨论②所说的话②
66	āi yuè 哀乐 āi 哀 yuè 乐	[名]悲哀和欢乐 ①[悲伤；悲痛②悼念③怜悯 ①[形]快活；欢喜②[名]令人快乐的事情③[动]很高兴(做某事)④[动]<口>笑
67	hēibái 黑白，	①[名]黑色和白色②[名]比喻是非、善恶
68	quèdìng 确定 hēi 黑 bái 白 què 确 dìng 定	①[形]明确而肯定②[动]使确定 ①[形]像煤或墨的颜色（跟“白”相对）②[形]黑暗 ③[名]夜晚；黑夜④秘密；非法的；不公开⑤[形]坏；狠毒 ①[形]像霜或雪的颜色(跟“黑”相对)②[形]光亮；明亮 ③清楚；明白；弄明白 ①合实际的；真实的②[副词]的确；确乎③坚固；坚定 ①[动]平静；稳定②[动]固定，使稳定③[动]决定；使确定；④已经确定；不改变的⑤规定的[副]表示肯定或必然 ⑥[动]约定⑦<书>[副]必定；一定
69	nèi wài 内外 nèi 内 wài 外	①[名]内部与外部;里面与外面②[名]表示概数 ①[名]方位词。里头(跟“外”相对)②[名]指妻或妻的亲属③[名]指内心或内脏 ①[名]方位词。外边(跟“内、里”相对)②指自己所在地以外的③外国；外国的
70	rǒngcháng 冗长	[形]（文章、讲话等）废话多，拉得很长
71	xiángxì 详细 rǒng 冗 cháng 长 xiáng 详 xì 细	[形]周密完备 ①多余的②繁琐③繁忙的事 ⑤（旧读zhàng）多余；剩余 ①详细(跟“略”相对)②说明；细说③(事情)清楚 ⑥仔细；详细；周密

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
72	duōshǎo 多少	①[名]指数量的大小②[副]或多或少③[副]稍微
	duō 多	①[形]数量大(跟“少”、“寡”相对)
	duǎo 少	①[形]数量小(跟“多”相对)
73	jì lǜ 纪律	[名]政党、机关、部队、团体企业等为了维护集体利益并保证工作的正常进行而制定的要求每个成员的规章、条文
	jì 纪	[名]纪律; 法度
	lǜ 律	[名]法律; 规则
74	zǐ sūn 子孙	[名]儿子和孙子; 泛指后代
	zǐ 子	①[名]古代指儿女; 现在专指儿子②指人
	sūn 孙	①孙子②孙子以后的各代③跟孙子同辈的亲属
75	lǐ yí 礼仪	[名]礼节和仪式
	lǐ 礼	①社会生活中由于风俗习惯而形成的为大家共同遵守的仪式
	yí 仪	②礼节; 仪式
76	gǔ ròu 骨肉	[名]指父母兄弟子女等亲人②比喻紧密相连, 不可分割的关系
77	qīn shǔ 亲属	[名]跟自己有血统关系或婚姻关系的人
	gǔ 骨	①[名]骨头
	ròu 肉	①[名]人和动物体内接近皮的部分的柔韧的物质。某些动物的肉可以吃②[名]某些瓜果里可以吃的部分脆
	qīn 亲	①父母②属性词。亲生③[形]属性词。血统最接近的④有血缘关系或婚姻关系的人
	shǔ 属	⑤家属; 亲属
78	rì qī 日期	[名]发生某一事情的确定的年、月、日或时期
	rì 日	①[名]太阳[名]⑦泛指某一段时间
	qī 期	①预定的时日; 日期②一段时间
79	xīn gān 心肝	[名]①良心; 正义感②(～儿)称最亲热最心爱的人(多用以年幼的子女)

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	xīn 心	①[名]人和高等动物身体内推动血液循环的器官。人的心在胸腔中部，稍偏左方，呈圆锥形，大小约跟本人的拳头相等，内部有四个空腔，上部两个是心房，下部两个是心室。心房和心室的舒张和收缩推动血液循环全身，也叫心脏。②[名]通常也指思想的器官和思想、感情等③中心；中央的部分
	gān 肝	①[名]人和高等动物的消化器官之一。人的肝在腹腔内右上部，分为两叶。主要功能是分泌胆汁，储藏糖原，调节蛋白质，脂肪和糖类的新陈代谢等，还有解毒、凝血作用。也叫肝脏。
80	fēngyǔ 风 雨	[名]①风和雨②比喻艰难困苦的事情
	fēng 风	①[名]跟地面大致平行的空气流动的现象，是由于气压分布不均匀而产生的
	yǔ 雨	[名]从云层中降向地面的水。云里的小水滴体积增大到不能悬浮在空气中时，就落下成为雨。
81	yī fu 衣服	[名]穿在身上遮蔽身体和御寒的东西
	yī 衣	①衣服②包在物体外面的
	fú 服	①衣服；衣裳
82	shǒuzú 手 足	[名]①指举动、动作②[名]比喻弟兄
83	zhaoya 爪 牙	手脚：[名]①指举动或动作②为了实现某种企图而暗中采取的行动（含贬义）
	shǒu 手	①[名]人体上肢前端能拿东西的部分
	zú 足	①脚；腿
	zhao 爪	①动物的脚趾甲②鸟兽的脚
	ya 牙	①牙齿
84	gǎnqíng 感情	[名]①对外界刺激的比较强烈的心理反应②对人或事物关切、喜爱的心情
		情感：①[名]人受外界刺激而产生的各种心理反应。如喜欢、憎恨、悲哀、快乐、恐惧、爱慕、厌恶等②[名]感情
	gǎn 感	⑤感觉；情感；感想
	qíng 情	①感情③爱情
85	ěr mù 耳 目	[名]①耳朵和眼睛②指见闻③指替人刺探消息的人
86	xīn fù 心 腹	[名]①心里头②指亲信的人
	ěr 耳	①[名]耳朵

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	mù 目	①眼睛
	xīn 心	①[名]人和高等动物身体内推动血液循环的器官。人的心在胸腔中部，稍偏左方，呈圆锥形，大小约跟本人的拳头相等，内部有四个空腔，上部两个是心房，下部两个是心室。心房和心室的舒张和收缩推动血液循环全身，也叫心脏。②[名]通常也指思想的器官和思想、感情等③中心；中央的部分
	fù 腹	①[名]躯干的一部分。人的腹在胸的下面，动物的腹在胸的后面。通称肚子。
87	qīn xìn 亲信	①亲近而信任②[名]亲近而信任的人（多含贬义）
	qīn 亲	①父母②属性词。亲生③[形]属性词。血统最接近的④有血缘关系或婚姻关系的人
	xìn 信	②信用
88	yī shí 衣食	[名]衣服和食物；泛指基本生活资料
	yī 衣	①衣服②包在物体外面的
	shí 食	①[动]吃④②[动]专指吃饭③人吃的东西④（～儿）[名]一般动物吃的东西；饲料
89	guān jié 关节	①[名]骨头和骨头相连接的地方，可以活动，如肩关节、膝关节
	guān 关	②起关键性作用的环节③指暗中行贿勾通官员的事
	jié 节	⑨[名]起转折关联作用的部分⑩[动]牵连；关系
90	bānyùn 搬运	①[名]物体各段之间相连的地方
	bān 搬	[动]把物品从一个地方运到另一个地方
91	shì yàn 试验	[动]①移动物体的位置（多指笨重的或较大的）②迁移
	shì 试	[动]为了察看某事的结果或某物的性能而从事某种活动
	yàn 验	①[动]试验；尝试
	yùn 运	①[动]察看；查考
92	féi pàng 肥胖	②[动]搬运；运输
	féi 肥	[形]肥
	pàng 胖	[形]含脂肪多（跟“瘦”相对，除“肥胖、减肥”外，一般不用于人）
93	dī jiàn 低贱	[形]（人体）脂肪多，肉多（跟“瘦”相对）
		[形]①(地位)低下②（价钱）低

No	KMS BC	MAKNA KMS BC DIPETIK DARIPADA XHC5
	dī 低	①[形]从下向上距离小；离地面近（跟“高”相对，②③同）②[形]在一般标准下或平均程度之下③[形]等级在下的④[动](头)向下垂
	jiàn 贱	①[形]（价钱）（跟“贵”相对）②(地位)低下（跟“贵”相对）③[形]卑鄙；下贱④谦辞：称有关自己的事物
94	yōu hēi 黝黑	[形]状态词①黑②黑暗
	yōu 黝	①黑②黑暗
	hēi 黑	①[形]像煤或墨的颜色（跟“白”相对）②[形]黑暗③[名]夜晚；黑夜④秘密；非法的；不公开⑤[形]坏；狠毒
95	kǔ nǎn 苦难	痛苦和灾难
	kǔ 苦	①[形]像胆汁或黄连的味道（跟“甘”，“甜”相对）②[形]难受，痛苦
	nǎn 难	①不幸的遭遇；灾难
96	kǔ sè 苦涩	[形]①<味道>又苦又涩②形容内心痛苦
	kǔ 苦	①[形]像胆汁或黄连的味道（跟“甘”，“甜”相对）②[形]难受，痛苦
97	jié bái 洁白	①[形]没有被其他颜色染污的白色
	jié 洁	①清洁
	bái 白	①[形]像霜或雪的颜色(跟“黑”相对)②[形]光亮；明亮③清楚；明白；弄明白④没有加什么东西的；空白
98	cāng bái 苍白	①白而略微发青；灰白②形容没有旺盛的生命力
	cāng 苍	①青色（包括蓝和绿）②灰白色
	bái 白	①[形]像霜或雪的颜色(跟“黑”相对)②[形]光亮；明亮③清楚；明白；弄明白④没有加什么东西的；空白
99	yú kuài 愉快	[形]快意；舒畅
	yú 愉	愉快
	kuài 快	⑧愉快；高兴；舒服
100	shū shì 舒适	[形]舒服安逸
	shū 舒	①[动]伸展；宽解（拘束或憋闷状态）②<书>缓慢；从容
	shì 适	①适合②恰好③舒服
101	bì xū 必须	[副]①表示事理上或情理上必要；一定要
	bì 必	①[副]必定；必然②[副]必须；一定要
	xū 须	①[动]助动词。须要